

~~109~~

СРБСКА ЗОРА

ЗАБАВНИК

за годину

1836.

540
ЕМЕРИТЕКА
НАСТАВНИК СРПСКЕ

II

J. W. Taylor del.

Langley sc.

Murphy.

РЛСр I 18 / 1836.1

~~205 B 27~~

СРБСКА ЗОРА.

ЗАБАВНИК ЗА ГОДИНУ

1836.

5346

издао

БИБЛИОТЕКА
МАТИЦЕ СРПСКЕ

СПИРИДОН ЈОВИЋ.

Прва Година.

бр. 36.

У БЕЧУ,

у штампарији Јерменскога намастира.

Ш. 957

RECEIVED

NOV 10 1884

RECEIVED
MAY 10 1884

100

RECEIVED
MAY 10 1884

3

ЛЮБИМИ ЧИТАТЕЛЮ!

Предаваюћи овај забавник у твоје руке, препоручуем га твојој благонаклоности. Прими добровольно, што ти сердечно к' любкой приносим забави; ползуй се онога, што твога вниманія достойно буде, и опраштай, ако што нађеш, што твоје похвале незаслужуе. Сваки є почетак недостаточан, и без погрешке нема никаква човеческог дѣла. Но акоми из више узрока и ніе можно било, за овај пут онај достигнути степен, кому сам тежію; опет си ласкам, дађу се у дойдућој години болѣ оной приближити цѣли, кою сам си при овоме дѣлу представію. Ясам за будушчу годину веѣ нѣка приуготовленія предузео, и могу моим любимим Читателѣм ямачно обећати, даѣе се слѣдуюћи забавник од овогодишнѣг' и у содржанію и у внѣшнем форматѣ главно отликовати. Веѣ су нѣкіи наши писателѣи, важност цѣле, коіою тежим, припознаваюћи, самном у содружество ступили, и надам се, даѣе се іош више славни мужева с' нама с' дружиди, и зато си ласкати смем, даѣе овај забавник од године на годину све совершеніи, и благонаклоности моіи Читателя све достойніи бивати.

С. Ј.

С А Д Р Ж А Њ Е.

	Страна
I. Родословіе	27
II. Описаніе Руссіиски ордена	36
III. Календографіа	38
IV. Народоописаніе	41
Приповетке	51
Материна Любав	123
Поетичезке Забаве	155
I. Побратића	157
II. Глигоріе Гр уића	165
III. С. Ј.	171
IV. Мулица	181
Смѣсе	187
I. Морална изреченія	189
II. Повѣстнице	186
III. Досетке	204

КАЛЕНДАР

за годину

1 8 3 6.

Године знатнији догађаја.

Од постања свѣта по рачуну наше цркве има година	7344
по рачуну Римске цркве	1547
— — Чивутскоме	5596
Од потопа	6002
Од зидања куле Вавилонске	4589
Од РОЂЕЊА РИСТОВА	1836
Од како се у Срему виноград почео садити	1560
Од Едре или бѣжања Муамедова, од кога времена Турци брое године	1208
Од како су се Срби покрстили око	980
Од како су се разделиле цркве (источна и западња)	784
Од како е измишљена артија	463
Од како е измишљен барут	455
Од како су Срби изгубили царство на Косову (15. Јуния 1397)	446
Од како е измишљено штампање књига	396
Од како су Турци узели Цариград и истребили Грчко царство	383
Од како се наша Америка	344
Од почетка Луторанског закона	319
Од како се у Евроци дуван почео садити	244

П а с х а л и я.

Ове е године круг сунца	8
— — — — — месеца	10
— — — — — пасхално слово	3
Ново се лето почиње у среду.	
Месоеџа има пет неђеља, и пет дана	40
Месне покладе биће Јануария	2
Беле покладе Февруария	9
40 мученика у понеделац пете неђеље поста.	
Воскресеніе Марта	29
Спасов дан Мая	7
Троице или Дуови Маия	17
Неђеља свию свети и Петр. покладе Мая	24
Петрова поста има 5 неђеља, свега дана	35
Памет св. апостола Петра и Павла у понед.	
Госпоџин се пост свагда попиње 1. Августа, а Божићни 15. Ноемврия.	

Месечне четврти.

- ⊙ Значи мѣну.
- ☾ — прву четврт.
- ☺ — уштап.
- ☾ — Посљедњу четврт.

На десной страни стои Римски Календар.

7

ІАНУАРІЙ, имѣеть 31 день.

С	1	Обрѣзаніе Господне	13	Іларія.
Ч	2	Сілвестра Папы Р.	14	Фелікса.
П	3	Малахія и Гордіа.	15	Маура.
С	4	Соборъ 70 апостоль	16	Исуса имя.
Н	5	Феофемпта и Феоны.	17	Антонія.
П	6	Богоявленіе Госп.	18	Пріски дѣв: ⦿
В	7	Іоанна крестителя.	19	Марія.
С	8	Георгія и Емилиана.	20	Фаб: и Себ:
Ч	9	Полувекта мучен:	21	Агнес: дѣв:
П	10	Григорія Еписк: Нис:	22	Винценція.
С	11	Феодосія преподобн:	23	Заручен: М.
Н	12	Татіаны мученицы	24	Тимофеа.
П	13	Ермула и Стратон.	25	Обр: Павл. ☽
В	14	Саввы Арх. Сербска.	26	Полукарпа.
С	15	Павла Фивейскаго.	27	Іоан: Злат:
Ч	16	Ал: Петра веригъ.	28	Карол: Вел:
П	17	Антонія великаго.	29	Францішк:
С	18	Аѳанасія и Курілла.	30	Аделгунды.
Н	19	Макарія Египтян:	31	Петра Нол:
П	20	Евѳумія великаго.	1	Фев. Ігн: Е:
В	21	Максіма исповѣдн:	2	Срѣтеніе ! ☽
С	22	Тимофеа и Анаспасія	3	Блазіа Епис:
Ч	23	Климентя Епис: Агк:	4	Вероніки.
П	24	Преп: матере Ксеніи	5	Агаѳы.
С	25	Григорія Богослова.	6	Дорофеа.
Н	26	Ксенофонта и друж:	7	Ромуалда.
П	27	Іоан: Злат: моц: пр:	8	Іоанна Міл.
В	28	Ефрема Суріна.	9	Аполлонія.
С	29	Прен: мц: Ігнатія.	10	Схоластик: ☽
Ч	30	Велик. Іерарховъ	11	Евѳросініи
П	31	Кура и Іоанна.	12	Татіаны.

ФЕВРУАРІЙ, имѣеть 29 дней.

С	1	Трѣфона мученика.	13	Катарина.
Н	2	Срѣтеніе Господне	14	Валентіа.
П	3	Сѹмеона Богопріим:	15	Фаустіна.
В	4	Ісідора Пилусіонска	16	Іуліанны. ☉
С	5	Агаѳи мученицы.	17	Чис: Сред: †
Ч	6	Вукола Епис: Смурн:	18	Сѹмеон: Е:
П	7	Парѳеніа Еп: Ламис:	19	Сосанны. †
С	8	Ѳеод: Страш: и Зах:	20	Елевѳеріа. †
Н	9	Нікифора мученика.	21	Елеоноры.
П	10	Харалампіа мучен:	22	Петр: Каѳ:
В	11	Власіа священномуч:	23	Лазара.
С	12	Мелетіа Пап: Анш:	24	Вісокошь †
Ч	13	Мартініан: и Сѹм: С.	25	Матѳіа А: † ☽
П	14	Аѹксеншіа препод:	26	Вікторіна.
С	15	Онисіма апостола.	27	Валбурги. †
Н	16	Памфіла мученика.	28	Леандра. †
П	17	Ѳеодора Турона.	29	Ренаты.
В	18	Льва Папы Римск:	1	Март. Ал:
С	19	Архіппа апостола.	2	Сімпліціа. †
Ч	20	Лва Еписк: Катан:	3	Кунегунд
П	21	Тімоѳеа преподоб:	4	Казиміра. † ☉
С	22	Обрѣтеніе мщ: Евг:	5	Евсевіа. †
Н	23	Полѹкарп: Еп: Смур:	6	Фрідеріка.
П	24	Обр: гл: Іоанна крес:	7	Ѳомы Ап:
Ч	25	Тарасіа Патр: Конс:	8	Іоанна
П	26	Порфѹріа Епис: Газ:	9	Франціш. †
В	27	Прокопіа Декапол:	10	40 Мучен: ☽
С	28	Васіліа Спостника.	11	Херакліа †
С	29	Кассіана Римл:	12	Григоріа. †

9

МАРТЪ, имѣеть 31 день.

Н	1	Евдокии преподобн:	13	Ернеста.
П	2	Оеодота Еп: Курин:	14	Маѳілды.
В	3	Евтропіа мученика.	15	Лонгіна.
С	4	Герасіма преподоб:	16	Еріберта. †
Ч	5	Конона мученика.	17	Гертруд: ●
П	6	Свят: 42 мученик.	18	Александр: †
С	7	Священном: въ Херс:	19	Іосифа. †
Н	8	Оеофулакт: Еп: Нік:	20	Нікеты.
П	9	40 Мучениковъ.	21	Бенедікта.
В	10	Кодрата и друг: его	22	Октавіана.
С	11	Софроніа Патріарх:	23	Вікторіна. †
Ч	12	Преподоб: Оеофана.	24	Гавріил: А.
П	13	Прен: мщ: Нікифора.	25	Благовѣ. † ☾
С	14	Венедікта препод:	26	Емануила. †
Н	15	Агапіа мученика.	27	Руперта.
П	16	Савіна и Папы.	28	Гунтрама.
В	17	Алексіа чел: Божія:	29	Курілла.
С	18	Курілл: Архіеп: Іерл:	30	Квиріна †
Ч	19	Хрусанѳа и Даріи.	31	Балбина †
П	20	Во обители с. Саввы	1	Апр. Хуго † ☺
С	21	Іакова Епископа.	2	Фран: Паул: †
Н	22	Васіліа пресвѣтера.	3	Воскрес. Хр.
П	23	Нікона преподоб.	4	Воскрес. пон.
В	24	Артеміа Еп: Оесс:	5	Вінценція.
С	25	Благовѣщен. Бцы.	6	Целестін:
Ч	26	Соборъ Арх: Гавріил	7	Херманна.
П	27	Матроны матерере.	8	Діонісіи. €
С	28	Іларіон: и Стеф: чуд:	9	Марія Егв:
Н	29	Воскресен. Хріс.	10	Іезекіиля.
П	30	Воскресен понед.	11	Льва Папы.
В	31	Упатіа Епис: Гаггр:	12	Іуліа Папы.

АПРІЛІЙ, имѣеть 30 дней.

С	1	Преп: Маріи Егѣпт:	13	Іустіна.
Ч	2	Тита чудотворца.	14	Тібурція.
П	3	Никиты исповѣдн:	15	Харисіа.
С	4	Іосифа и Георг: Мал:	16	Турібіа.
Н	5	Ѳеодула и АгаѲопо:	17	Рудолфа.
П	6	Евтихія Архіеп: Кпл:	18	Валеріа.
В	7	Георгіа Еп: Меліт:	19	Антоніи
С	8	Іродіона. Апост:	20	Марцелін.
Ч	9	Евпсѣхія мученика.	21	Анселма.
П	10	Терент: муч: и др:	22	Рафаила.
С	11	Антѣпы Еп: Пер: А.	23	Адалберт:
Н	12	Васіліа Еп: Парійс:	24	Георг: вел: ☾
П	13	Артемона Священн:	25	Марка Ева:
В	14	Мартіна папы Рим:	26	Тита.
С	15	Аріст: Пуда и Троф:	27	Анастасіа.
Ч	16	Агапіи, Ірины и Хіо:	28	Віталіс: М:
П	17	Сѣмеона Персідска.	29	Петра М:
С	18	Іоанна учен: Гр: Дек:	30	Екатерін:
Н	19	Іоанна ветхопец:	1	Маіѣ Ф. и І: ☺
П	20	Препо: отх: Ѳеодор:	2	АѲанасіа.
В	21	Іаннуар: и Алексан:	3	Обрѣтен: †
С	22	Ѳеодора Сѣкеота	4	Флоріана.
Ч	23	Георгіа Великом.	5	Готтхард:
П	24	Саввы стратилита	6	Іоанна.
С	25	Еваггеліста Марка	7	Станисла:
Н	26	Свящм. Васіліа Е. А.	8	Міхаила ☪
П	27	Сѣмеона срод: Госп:	9	Григоріа.
В	28	Іасона и Сосіпатра.	10	Антон: Еп:
С	29	Святыхъ 9 мучен:	11	Беатріцы.
Ч	30	Іакова брата Іоанна	12	Вознесен. Хр.

11

МАЙ, имѣеть 31 день.

П	1	Пророка Іереміи.	13	Серватіа.
С	2	Аѳанасіа Пат: Алекс:	14	Хрїстіана.
Н	3	Тімоѳеа и Маурѳы.	15	Софіи. ●
П	4	Препдмучц: Пелагіи	16	Іоан: Неп:
В	5	Іринѳы мученицы.	17	Убалда.
С	6	Іова многострадал:	18	Венаптїна
Ч	7	Вознесеніе Хрїст.	19	Іво блаж.
П	8	Іоан: Еваг: и Арсен:	20	Бернардїна.
С	9	Исаїи и пр: мщ: с.Нїк:	21	Констант: †
Н	10	Ап: Сїмона Зилота.	22	Духовы
П	11	Мокїа и Меѳ. Еп:	23	Дух. пон. ☾
В	12	Епїфанїа и Германа	24	Іоанны.
С	13	Мученицы Глвкерїи.	25	Урбана †
Ч	14	Ісїдора Мученика.	26	Фїліппа.
П	15	Пахомїа великаго.	27	Магдалин. †
С	16	Ѳеодора	28	Вїлхелма. †
Н	17	Сошеств. с. Духа	29	Пресвя. Тр.
П	18	Духовн. понел.	30	Фердїнанд. ☺
В	19	Сщм: Папрїк: Е. Пр:	31	Петронїл:
С	20	Мученика Ѳалалеа.	1	Іунїй. Нїк:
Ч	21	Конст. и Елены	2	Бращанчево
П	22	Васїліска мучен:	3	Клотїлда.
С	23	Мїхаїла Еп: Свнад:	4	Квїрїна.
Н	24	Свмеона на дивнїй	5	Бонїфат:
П	25	Ш. обр: глав: Пред.	6	Норберт: €
В	26	Карпа Апостола.	7	Лїкар.
С	27	Ѳерапонта.	8	Медарда.
Ч	28	Нїкиты Еп: Халк:	9	Прїм: и Фе:
П	29	Муч: Ѳеодос: дѣвы:	10	Маргар:
С	30	Ісаак: обит: Далм:	11	Варнав: А.
Н	31	Апос. Ерміа и Ерм.	12	Іоанна.

ІУНІЙ, имѣеть 30 дней.

П	1	Іустіна муч: Філос.	13	Ант: Пад:
В	2	Нікифора П. Конст:	14	Васіліа.
С	3	Лукілліана мучен:	15	Віта.
Ч	4	Митрофана Патр:	16	Франціш.
П	5	Доробеа Еп: Турска.	17	Адолфа.
С	6	Висаріона чудотвор:	18	Леонтіа:
Н	7	Оеодота Еп: Агк:	19	Гервасіа.
П	8	Оеодора стратил:	20	Сулверіа.
В	9	Курілла Архіеп: Ал:	21	Алойзіа.
С	10	Тімоѳеа Еп. Прус.	22	Паулін.
Ч	11	Варѳолом. и Вари.	23	Сідоніа.
П	12	Онуфріа великаго.	24	Іоан: кр:
С	13	Мученицы Аквліны.	25	Проспера.
Н	14	Елісеа прор: и Меѳ:	26	Іоан: и Пав:
П	15	Амоса пр: и К: Лазар:	27	Ладислава.
В	16	Тухона Св:	28	Льва Папы. †
С	17	Мануила и Савела.	29	Петр. и П. ☺
Ч	18	Леонтіа мученика.	30	Павла воск:
П	19	Іуды брата Господ:	1	Іулій Оеод:
С	20	Меѳодіа Епис: Пат:	2	Посѣщ: Б:
Н	21	Іуліана муч: Тарсіѳ:	3	Корнел:
П	22	Евсевіа Еп: Самосад:	4	Удалріка.
В	23	Агрвпіны мученицы	5	Вілхелма. ☺
С	24	Рождест. Іоан. Кр.	6	Исаіи прор:
Ч	25	Февроніи мученицы	7	Вілібалд:
П	26	Давіда преп:	8	Килліана.
С	27	Сампеона странно:	9	Лукреціи.
Н	28	Квра и Іоанна безср:	10	Амаліи.
П	29	Ап. Петра и Павла	11	Піа П. Рим.
В	30	Соборъ 12 апостоль.	12	Хайнріха.

13

І У Л І Й, имѣеть 31 день.

С	1	Космы и Даміана.	13	Маргар:
Ч	2	Положеніе ризы Бцы	14	Бонавент:
П	3	Уакінѳа мученика.	15	Раздѣл: ап:
С	4	Андреа Криш: Архіп	16	Фауста М.
Н	5	Аѳанасіа Аѳонскаго.	17	Алексіа.
П	6	Сісоа великаго.	18	Арнолда.
В	7	Ѳомы и Мален.	19	Вінценц.
С	8	Прокопіа великомч:	20	Прор: Ил:
Ч	9	Пагкратіа Еп. Таур:	21	Даніил: Пр: ☾
П	10	45 муч: въ Нікоп: Ар:	22	Мар: Магд:
С	11	Евфиміи мученицы	23	Ліворіа.
Н	12	Прокла и Іларіа.	24	Хрїстіны.
П	13	Соборъ арх: Гавріи:	25	Іакова ап:
В	14	Акулы апостола.	26	Анны.
С	15	Кирюка и Іулітты.	27	Пантал:
Ч	16	Аѳиногена свящмч:	28	Інноценц: ☺
П	17	Маріны великмчц:	29	Марѳы.
С	18	Уакінѳа и Еміліан:	30	Абдона.
Н	19	Макріны сест: в: В.	31	Ігнатіа.
П	20	Пророка Іліи	1	Авг. Ч: В.
В	21	Симеона и Іоанна.	2	Порціунк:
С	22	Маріи Магдалины.	3	Стефана.
Ч	23	Трофіма и Теофіла.	4	Домініка. ☹
П	24	Хрїстіны мучениц.	5	Мар: Шнее.
С	25	Успеніе свят: Анны.	6	Преображ:
Н	26	Ермолаа священмуч:	7	Каетан: До:
П	27	Пантелеимон: вел:	8	Куріака.
В	28	Прохора и Ніканора.	9	Романа.
С	29	Каллініка мученика.	10	Лаурентіа.
Ч	30	Сілы и Ангел: Десп:	11	Сосаны.
П	31	Евдокіма праведна.	12	Клары. ●

АВГУСТЪ имѣеть 31 день.

С	1	Происхож: честн: †	13	Уполіта. †
Н	2	Мощи св: Стефана.	14	Евсевіа.
П	3	Ісаакіа и Фауста.	15	Усп. Богор
В	4	7 Отроковъ во Ефес:	16	Рохус: и Іс:
С	5	Евсугніа мученика.	17	Ліберата.
Ч	6	Преображ. Хріст.	18	Елены Цар:
П	7	Домет: Пулхеріи Ц.	19	Лудвіка. ☾
С	8	Еміліана Еп: Квзіч:	20	Стеф. Кр.
Н	9	Матѳіа апостола.	21	Іоакима.
П	10	Маурентіа архідіак:	22	Тімоѳеа.
В	11	Евцла муч: и діакон:	23	Філіппа.
С	12	Фотіа и Анікиты.	24	Варѳолом:
Ч	13	Максіма исповѣдн:	25	Лудовіка.
П	14	Міхеа пророка.	26	Самуила. ☺
С	15	Успеніе Богород.	27	Іосифа.
Н	16	Святаго убруса.	28	Августіна.
П	17	Мурона мученика:	29	Усък: Іоан:
В	18	Флора и Лаура муч.	30	Розы.
С	19	Андреа Стратил:	31	Раймунда.
Ч	20	Самуила пророка.	1	Септ. Егід:
П	21	Ѡаддеа апостола.	2	Ефраима.
С	22	Агаѳоника мученик:	3	Мансвета. ☺
Н	23	Луппа мученика.	4	Розалии.
П	24	Евтуха священмуч:	5	Вікторіна.
В	25	Варѳол: ап: и Тіта.	6	Захаріи.
С	26	Адріана и Наталіи.	7	Регіны.
Ч	27	Преподобн: Пімена.	8	Рожд. Бог.
П	28	Пр: Моусеа Муріна.	9	Горгоніа.
С	29	Усъкнов. Іоан. Кр.	10	Ніколаа.
Н	30	Алексан: и Іоан: Па:	11	Еміліи. ●
П	31	Чест: пояса Богород:	12	Товіи.

15

СЕПТЕМВРІЙ, имѣеть 30 дней.

В	1	Сумеона и Марѳы.	13	Маврікіа.
С	2	Маманта Мученика	14	Воздвиж: †
Ч	3	Анѳіма и Θεоктіст:	15	Нікодима:
П	4	Вавулы Еп: и Моус:	16	Евфиміи.
С	5	Захаріи пр: и Елісав:	17	Ламберта.
Н	6	Евдоксія мученика.	18	Θомы Ап: ☾
П	7	Созонта мученика.	19	Констан:
В	8	Рождество Богор.	20	Евстахіа.
С	9	Іоакіма и Анны.	21	Матѳ: ап: †
Ч	10	Минодоры и Митр:	22	Маврікіа.
П	11	Θеодоры преп:	23	Θеклы. †
С	12	Аутонома священн:	24	Герарда. †
Н	13	Корниліа сотника.	25	Клеофы. ☺
П	14	Воздвиж: чест. †	26	Іустіны.
В	15	Нікиты великомуч.	27	Космы.
С	16	Евфиміи великомуч.	28	Венцес: Кр:
Ч	17	Софіи и чадъ ея.	29	Міхаила.
П	18	Евменіа Еп: Гортв:	30	Іеронума.
С	19	Трофіма и Савватіа.	1	Окт. Рем:
Н	20	Евстаѳіа великмуч:	2	Леодегард. ☾
П	21	Кодрата апостола.	3	Кандіда.
В	22	Фоки и прор: Іоны.	4	Франц: Сер:
С	23	Зачатіе Іоанна крес:	5	Плаціда.
Ч	24	Θекл: и Сум: К: Серб:	6	Бруна.
П	25	Препод: Евфросвнїи	7	Іустіны.
С	26	Престав: Іоанна Ева:	8	Брігітты.
Н	27	Каллістрата муч:	9	Діонусіа.
П	28	Харітона преп:	10	Фран: Бор: ●
В	29	Куріака оттели:	11	Еміліана.
С	30	Григоріа в. Арменіи.	12	Максіміл.

ОКТОВРІЙ, имѣеть 31 день.

Ч	1	Покровъ Богородиц:	13	Коломанн:
П	2	Купріана и Іустіны.	14	Каліста.
С	3	Діонусіа Ареопаг:	15	Өерезіи.
Н	4	Іероо: и Стеф: Щил:	16	Галла.
П	5	Харітіны мучениц.	17	Хедвіги. ☽
В	6	Өомы апостола.	18	Луки Еваг:
С	7	Сергіа и Вакха.	19	Фердіананд.
Ч	8	Пелагій преп.	20	Феліціана.
П	9	Іаков: Ап: и Стеф: Д:	21	Уршулы.
С	10	Евдампіа Муч:	22	Кордулы.
Н	11	Філіппа апостола.	23	Іоанна К:
П	12	Прова, Тараха Муч:	24	Рафаила. ☺
В	13	Карпа и Папuly.	25	Хрвсанө:
С	14	Преподоб. Параск.	26	Димитріа.
Ч	15	Евөіміа и Лукіана.	27	Савіны.
П	16	Логгіна мученика.	28	Сум: и Іуд:
С	17	Осіи пророка.	29	Зиновіа.
Н	18	Луки Еваггеліста.	30	Клаудіа.
П	19	Іоиля пророка.	31	Волфганг:
В	20	Артеміа великмуч:	1	Но. Вс. Св. ☸
С	21	Іларіона преподоб:	2	Всѣхъ душ:
Ч	22	Аверкіа Епіс: Іерап:	3	Хуберта.
П	23	Іакова брата Госпо:	4	Карола Бор:
С	24	Ареөы мученика.	5	Емеріка.
Н	25	Маркіана и Мартур.	6	Леонарда.
Н	26	Димитріа Великм.	7	Енгелберт:
В	27	Нестора мученика.	8	Готтфр:
С	28	Терентіа, Арсеніа А.	9	Өеодора. ●
Ч	29	Анастасіи мучениц:	10	Тріфона.
П	30	Зинов: и Милут: Кс.	11	Март: Еп:
С	31	Стахва, и Ампліа.	12	Еміліана.

17

НОЕМВРІЙ, имѣеть 30 дней.

Н	1	Космы и Даміана.	13	Станислав.
П	2	Акіндуна и Пигасіа.	14	Авраама:
В	3	Акепсімы и Іосифа.	15	Леополда. ☾
С	4	Іоаннікіа Великаго:	16	Едмунда.
Ч	5	Галактіона и Епіст:	17	Григоріа.
П	6	Павла Архіек: К:	18	Евгеніа.
С	7	33 Мучен: въ Меліт:	19	Елісавет:
	8	Міхаїла Архістр.	20	Фелікса.
П	9	Онисіфора и Порф:	21	Вход: Бог:
В	10	Ераста и Олумпа.	22	Цеціліи.
С	11	Мины, и Стеф: Деч:	23	Климента. ☺
Ч	12	Іоанна милостиваго.	24	Іоанна Зла:
П	13	Іоанна Златоуста.	25	Екатер:
С	14	Філіппа апос: и Пок:	26	Конрада.
Н	15	Гуріа, постъ р. Хр:	27	Віргіліа.
П	16	Матѳеа Евангелст:	28	Состена.
В	17	Григоріа Еп:	29	Сатурна.
С	18	Платона и Романа.	30	Андр: Апт: †
Ч	19	Авдіа пророка.	1	Дек. Еліг: €
П	20	Григоріа Декапол:	2	Бібіанны. †
С	21	Входъ Богородиц.	3	Франц: Кса:†
Н	22	Філімона апостола.	4	Варвары.
П	23	Амфілох: Еп: Іконій.	5	Саввы.
В	24	Екатеріны великм:	6	Ніколаа.
С	25	Климента Папы Р.	7	Амвросіа. †
Ч	26	Алупіа преп:	8	Зач. Бог. ●
П	27	Іакова Персянина.	9	Леокадіа. †
С	28	Стефана Новаго.	10	Іудіюы. †
Н	29	Парамона мученика.	11	Дамаса.
П	30	Андреа первозванна.	12	Максент:

ДЕКЕМВРІЙ, имѣеть 31 день.

В	1	Наума пророка.	13	Луціи.
С	2	Аввакума и Уроша.	14	Никасія. †
Ч	3	Софонія пророка.	15	Иринеа. ☾
П	4	Барвары Вел: М:	16	Евсевія. †
С	5	Саввы освященнаго.	17	Лазаря. †
Н	6	Святаго Николая	18	Граціана.
П	7	Амвросіа Епис: Мед:	19	Немесіа.
В	8	Преподоб: Патапіа.	20	Амон: †
С	9	Зачатіе Богородиц:	21	Θомы ап:
Ч	10	Ермогена и Іоан: Д:	22	Зенона.
П	11	Даніила Столпника	23	Вікторіи. † ☺
С	12	Спурідона Еп: Трит:	24	Адама Евы. †
Н	13	Евстрат: и Асен:	25	Рождест. Хр.
П	14	Θурса, Левкіа и Філ:	26	Стефана
В	15	Елевѳеріа священн:	27	Іоан: Евагг:
С	16	Аггеа пророка.	28	Нев: млад:
Ч	17	Даніила пр:	29	Θомы. Епі:
П	18	Севаст: и Іудію:	30	Давіда
С	19	Боніфатіа мученика.	31	Сулвестра. ☿
Н	20	Ігнатіа Богоносца.	1	Іан. Новое Л.
П	21	Іуліаніи мученицы.	2	Макаріа.
В	22	Анастасіи великом:	3	Геновевы.
С	23	10 мучен: въ Критѣ.	4	Тіта.
Ч	24	Евгеніи мучен:	5	Телесфора.
П	25	Рождество Хріст.	6	III Краля
С	26	Соборъ Богородицы	7	Волен:
Н	27	Стефана Архид.	8	Северіана. ●
П	28	Дву тму мученикѣ.	9	Марцелл.
В	29	14 тысящѣ младенц:	10	Павла пус:
С	30	Анусіи мученицы.	11	Хугіна.
Ч	31	Преподоб: Меланіи.	12	Ернеста.

79
О менама месеца.

Януарій.

☉ 6. въ 9 Ч 41 м. п. п. са снѣг. прійдетъ, покаж. хладное ○ сянїе, на кон. же снѣгъ.

☾ 13. въ 4 Часъ 1 мін. по чолудн. будетъ великій мразъ, и снѣгъ.

☺ 21. въ 8 Часъ 43 мін. по полудн. имѣеть вѣтръ въ премѣнъ жестокой мразъ.

☼ 29. въ 3 Часъ 6 минут. п. п. показываетъ мокрый хладенъ вѣтръ.

Февруарій.

☉ 4. въ 9 Часъ 31 м. п. п. обѣщаваеъ мирную пог., и тихій росный возд. до конца.

☾ 12. въ 0 Часъ 59 м. п. п. съ великимъ нѣтромъ и дождемъ.

☺ 20. въ 11 Часъ 7 м. п. п. укажетъ влажны воздухъ и снѣжне облаке.

☼ 27. въ 10 Часъ 37 м. п. п. укажутся вѣтрови, а на конецъ. мраз., и снѣжне облаке.

Мартъ.

☉ 10. Ч. 17 м. п. п. въ началѣ умѣрени воздухъ, пот: магловити обл., и блистаніе. ○

☾ 13. въ 9 Часъ 40 м. п. п. съ вѣтров. ○ сянїпочти непремѣнно съ доброю погодою.

☺ 20. въ 11 Часъ 20 м. п. п. съ вѣтров. ми влажными облаки, скоро потомъ слѣдуетъ прїятное плодоностное время.

☼ 27. въ 5 Часъ 14 м. п. п. обѣщаваеъ хладное умѣренное, вѣтровито время.

Апрілій.

● 4. въ 0. Часъ 19 м. п. п. умѣетъ непо-
стоянный вѣтръ съ ☉ блистаніемъ въ конецъ
съ неугоднымъ временемъ.

☾ 12. въ 4 Часъ 1 м. п. п. съ начала ти-
хое, пот. теплый дождь и облачно посѣдуетъ.

☺ 19. въ 9 Часъ 11 м. п. п. обѣщаетъ
время пріятно.

☾ 26. въ 0 Часъ 2 м. п. п. съ начала не-
постояно время, а при концу умѣрено.

Маі й.

● 3. въ 3 Часъ 23 м. п. п. обѣщаетъ при-
личную лѣтнюю погоду, на конецъ произы-
детъ погода вредоносная.

☾ 11. въ 7 Часъ 9 м. п. п. въ началѣ по-
года сносна, послѣ наклоняется къ грмльви-
ны и тучи.

☺ 18. въ ь Часъ 13 м. п. п. полудн. съ
жаркостію и грмлявиномъ.

☾ 25. въ 8 Часъ 13 м. п. п. лѣпое плодо-
ностное время, а послѣ кишовито.

Іу н і й.

● 2. въ 6 Часъ 50 м. п. п. укажется время
съ великомъ жаркостью, и грмлявиномъ.

☾ 10. въ 7 Часъ 6 м. п. п. указываетъ весьма
теплія дни, и сильный дождь.

☺ 17. въ 0 Часъ 10 м. п. п. начнетъ съ
мокрымъ теплымъ врем., а потомъ грмлявина.

23. въ 6 Часъ 48 м. п. п. начатокъ не-
постоя., а пот. тепло съ негоднымъ погодами.

21

Іуліѣ.

● 1. въ 10 Часѣ 2 м. п. п. приносить грмлявину и мокрую погоду, сильный дождь, по томъ траяти будетъ лѣпо время.

☾ 9. въ 4 Часѣ 20 м. п. п. съ носною погодою, потомъ непріятно съ грмлявиномъ.

☺ 16. въ 7 Часѣ 9 м. п. п. началъ кишовито, пот. слѣдуетъ добр. но весьма жарко время.

☾ 23. въ 8 Часѣ 24 м. п. п. съ мокрою погодою конецъ же будетъ добрый.

● 31. въ 0 Часѣ 28 м. п. п. съ теплимъ временемъ, а на конецъ непостояно.

Августъ.

☾ 7. въ 11 Часѣ 29 м. п. п. съ вѣтрями топлими а на конецъ премѣнително.

☺ 14. въ 2 Часѣ 52 м. п. п. укажется съ теплимъ дождемъ, а пот. постоя. маглов. вр.

☾ 22. въ 1 Часѣ 1 м. п. п. въ началъ магло-вито облачно а на конецъ вѣтровито.

● 30. въ 1 Ч. 56 м. п. п. съ непостоя., погодою на конецъ магла и дождсвые облаки.

Септемврій.

☾ 6. въ 5 Часѣ 33 м. п. п. съ непостояною погодою, на конецъ магла и дождевые обл.

☺ 13. въ 1 Часѣ 2 м. п. п. съ хладнымъ неугоднымъ временемъ, и дождемъ, на послѣдокъ тихъ воздухъ съ ☉ сіяніемъ.

☾ 20. въ 7 Часѣ 55 м. п. п. съ влажными облаки, потомъ слѣдуетъ дождь и магла.

● 28. въ 2 Часѣ 42 м. п. п. съ мокрою мразовою погод., и слѣдуетъ отъ Части магла.

Октоврїй.

☾ 5. въ 11 Часъ 38 м. п. п. съ среднею по-
год., пот. къ дождю клонит., а на конецъ тихо.

☺ 12. въ 2 Часъ 17 м. п. п. погода къ мразу
склона, будетъ кишов., и оконч. съ магл.

☾ 20. въ 3 Часъ 52 м. п. п. съ мокрымъ
и весма непостоянимъ временемъ.

● 28. въ 2 Часъ 48 м. п. п. съ мразомъ и
мокрыми обл., на конецъ слѣдуетъ тихо ведро.

Ноемврїй.

☾ 3. въ 7 Часъ 4 м. п. п. съ крѣпкимъ
вѣтромъ, а потомъ снѣжо време.

☺ 11. въ 6 Часъ 27 м. п. п. съ хладнымъ
и мразовытимъ воздухомъ, приидуть снѣж-
ный облацы, и грозное время.

☾ 19. въ 11 Часъ 26 м. п. п. съ хладнымъ
вѣтромъ а на конецъ снѣгъ.

● 26. въ 1 Ч. 12 м. п. п. съ многими мо-
крыми вѣтр. и грозн. погод., а на кон. снѣгъ.

Декемврїй.

☾ 3. въ 5 Часъ 5 м. п. п. смутно, мразъ,
а на конецъ снѣгъ.

☺ 11. въ 1 Ч. 30 м. п. п. начнетъ съ хлад-
нымъ кишовитимъ врем., а на конецъ мразъ.

☾ 19. въ 5 Часъ 7 п. п. начнетъ съ хлад-
нымъ кишовитымъ временомъ, потомъ
вѣтръ, и ☉ сїяніе слѣдуетъ.

● 26. въ 2 Часъ 20 м. п. п. млный и
хладній вѣтаръ.

О ЗИМИ.

Зима е настала іоштъ 10 Декамврія про-
шасте 1835 године кадъ е Сунце у знакъ не-
бесный (♋) кои се Козерогъ назива ступи-
ло и данъ найкраѣи а ноѣ найдужу прича-
нило, Зима трае до 9. Марта ове године.

О ПРОЛЕТѢУ.

Пролеће се починѣ 9. Марта кадъ Сунце
у небесный знакъ (♈) овна ступи, и ове го-
дине првый путь данъ и ноѣ еднаке учини.

О ЛѢТУ.

Лѣто настае 10. Јунія, кадъ Сунце у не-
бесный знакъ (♋) рака у ниѣ, и данъ най-
дужи, а ноѣ найкраѣу учини.

О ЕСЕНИ.

Богата есень настае 11. Септемврія кадъ
Сунце у небесный знакъ (♌) теразіе ульзе,
и подругій путь данъ и ноѣ равне причине.

Помрчине сунца и месеца.

Прво помраченіе Месеца догодиће се 19. Априла по нашемъ, или 1. Маіа по римскомъ календару у 8 Сати у ютру, но мы га видити нећемо ербо ће Месець у то доба кодъ насъ већ у Западъ сести.

Друго помраченіе Сунца быће 3. Маіа по нашему т. е. 15. Маіа по римскомъ календару. Ово помраченіе Сунца видиће се у цѣлой Европи и у Сѣверной Америки. У Будиму овако ће се догодити.

Почетакъ помраченія быће у 3 Сата 15 мінута после подне, а конаць у 5 Сати 47 мінута. Величина овога помраченія естъ тако знаменита да ће управо $\frac{3}{4}$ Части Сунчаногъ котура помрачяе быти.

Треће помраченіе Месеца догодиће се 12. Октовріа по нашемъ или 24. Октовріа по римскомъ Календару, и то у 2 Сата после подне, слѣдователно кодъ насъ се неће ни видити.

Четврто помраченіе Сунца, случиће се 28. Октовріа по нашему т. е. 9. Ноемвриа по римскомъ Календару и то управо после полноћи. Ово помраченіе Сунца кромѣ нове Холандіе ни у одной другой Света Састивидити се неће; само у Южной части тихогъ Оцеана примѣтити се хоће.

СОБРАНІЕ
памятодостойніи Вещіи.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY
1207 EAST 58TH STREET
CHICAGO, ILL. 60637
U.S.A.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY
1207 EAST 58TH STREET
CHICAGO, ILL. 60637
U.S.A.

I.

Р О Д О С Л О В І Е.

Его величества цара австрійскога.

Фердинанд I. Наслѣдствени Цар Австрійскій, Краль Ма҃арскій и Чешкій, и. п. ро҃жен. 7га. Априла 1793. ступіо на престол свію наслѣдствени австрійски держава 22га. Януар. 1835. — Его сипруга:

Маріа Ана Каролина, кћи Краля Сардинскога, ро҃ж. 7га. Септемвр. 1803; ступила у брак с' Н. В. царом 15га. Фебр. 1831.

Н. В. Царица - Мати.

Каролина Августа, четврта сипруга Н. В. блаженочившег Цара Франца I., кћи Максиміліана Јосифа, Краля Баварског, ро҃ж. 27га. Януар. 1792.

Брат Н. В. Цара и Краля,

Франц Карол Јосиф, рођ. 25га.
Ноемвр. 1802. — Его супруга:

Софія, кћи Краля Баварскога, рођ.
15га. Јануар. 1805. ступила у брак 23га. Октов.
1824. — Его чада:

а) Франц, рођ. 6га. Август. 1830.

б) Фердинанд, рођ. 24га. Јуни. 1832.

в) Карол, рођ. 18га. Јули 1833.

Сестре Н. В. Цара и Краля,

1) Маріа Луиза, Царица Францу-
ска, садашња Херцогиня Пармиска и Пя-
ченцска, рођ. 30га. Ноемвр. 1791.

2) Маріа Клементина, рођ. 17га.
Февр. 1798. ступила у брак с' Леополдом,
кралѣвским Принцом од Сициліе 16ог. Јул.
1816.

3) Каролина, рођ. 27га. Март. 1801.
ступила у брак 16га. Септемвр. 1819. с' Фри-
дрих-Августом, кралѣвским Принцом
од Саксоніе.

4) Маріа Ана Франциска, рођ.
27га. Мая 1804.

Стрици Н. В. Цара и Краля.

1) Карол Лудовик, рођ. 24га. Августа 1771. Удов. Его чада:

а) Марија Терезіа, рођ. 19га. Јул. 1816.

б) Албрехт, рођ. 22га. Јул. 1817.

в) Фердинанд, рођ. 17га. Јул. 1818.

т) Фридрих, Фердинанд, Леополд, рођ. 2га. Маја 1821.

д) Марија Каролина, рођ. 29га. Августа 1825.

е) Вилхелм, Франц, Карол, рођ. 9га. Април. 1827.

2) Јосиф Антониј, Палатин Мађарскиј, рођ. 25га. Февр. 1776. — Его трећа супруга:

Марија, Принцеса од Виртемберг, ступила у брак 12га. Августа 1819.

Его чада од другога брака с' Хермином, блаженопочившом:

а) Хермина } близн. рођ. 2га. Сеп-

б) Стефан } темвр. 1817.

Чада од трећега брака:

в) Александер, рођ. 25га. Мая. 1825.

- г) Франциска, рођ. 5га. Јануар. 1831.
 д) Јосиф, рођ. 15га. Февр. 1833.
- 3) Јоан Баптист, рођ. 8га. Јануар. 1782.
- 4) Раинер Јосиф, Вице-Краль од Ита-
 лие, рођ. 18га. Септемвр. 1783. — Его
 Супруга:
 Марија Елисавета, Принцеса од
 Савојен-Каринян, рођ. 1ог. Април.
 1799 ступила у брак 16га. Маја 1720 —
 Его чада:
- а) Марија Каролина, рођ. 25. Јануар.
 1821.
- б) Аделхайда Франциска, рођ.
 22га. Маја 1822.
- в) Леополд Лудовик, рођ. 25га.
 Маја 1823.
- г) Ернест Карол, рођ. 27га. Јул. 1824.
- д) Сигмунд Леополд, рођ. 26га.
 Декемвр. 1826.
- е) Раинер Фердинанд, рођ. 30га.
 Декемвр. 1827.
- ж) Хайнрих, рођ. 27га. Април. 1828.
- з) Максимилиан, рођ. 4га. Јануар. 1830.
- 5) Лудовик, рођ. 1га. Декемвр. 1784.
-

II.

ОПИСАНІЕ РУССІЙСКИИ ОРДЕНА.

Россія имаде шест ордена, за награжденіе заслуге и храбрости. Они се неграздѣлюю у велике и мале крстове, као што е у некима другима државама обично; но три руссійска ордена, кои се понайвише раздаю, есу у четири классе раздѣлена. Ред ордена ест слѣдуюћи:

1. Орден светога Андріе.

Овай найстаріи и найотличніи орден има само одну классу, и буде 3000. Ноемврія 1695 године од Цара Петра I. за оне генерале основан, кои су се у ондашнѣм турском рату особито показали. По намѣренію основателя біо е овай одрен само за войничке заслуге опредѣлен; но после неколико времена могли суга и друга заслужна

лица добияти. Знак овога ордена ест едан златни, црно емальирати, двоглавни орло, с' златнима клюнови и панѣама, и разширеним крилма. На свакой глави има царска круна, а на грудима орла едан златни, плаветно емальирати крст, и на крсту свети Андріа. Цели одрен е царском круном покривен, коя на ланчиѣу о пантлики виси. Обично се овай орден о плаветной паитлики преко десног рамена обесивши, на левой страни носи; но код велики парада носисе на прсима на златном ланчиѣу. Кавалери овога ордена имаду свое особно одѣло плаве бое, и преко тога црвену, златом извезену кабаницу. На левой страни кабанице има една сребром извезена осмероугална звезда, а у средини звезде плаветни крст. На около звезде наоди се круг од плаветног атласа, на коему два, златом извезена анѣла, златну круну више крста држе. К'ово-ме одѣлу још пристои една драгоцѣна капа, с' трима перама украшена.

2. Орден свете Катарине.

Овай орден буде 24ог. Ноемврія 1714.

такођер од Петра I. на славу нѣгове супру-
ге Катарине, која га є од неке погибели из-
бавила, основан. Из прва се и мужевма да-
вао; но после буде само за владајуће Кня-
гинѣ и друге госпође вишега степена опред-
ѣлен, и има сада две класе. Знак овога
ордена состои се у єдном округлом, злат-
ном, црвенкасто емальиратом штиту, на кое-
му се єдан бели крст, а мало ниже дољ,
полак колеса, са златнима спицама и ексе-
рима, наоди. За крстом лежи света ката-
рина, єдну гранчицу палме у руци држећи.
Ова є сва декорація с' дїяманти обкружена.
Ниже крста, и на левой и десной страни
наоде се три крина од дїяманта, а горе,
више крста, дїямантческа круна, која цео
орден покрива. Више ове круне стои још
єдна осмороуголна звезда од дїяманта.

Овай орден виси на црвеной, сребром
обшивеной пантлики, с' десног рамена на
леву страну. Осим тога госпође још носе на
левой страни груди осмороуголну, сребром
извезену звезду, на којој у црвеном полю
сребрни крст, и ниже крста половина сребр-

нога колеса стои. Више звезде наоди се една златна круна, под којом две гранчице палме у накрст леже.

3. Орден Александра Невскога.

И овај е орден од Петра I. још 1712 године основан, но топрв 30га. Августа 1725 совршено уређен. Менџикоф е први био, који га е добио. Он се состои из едне класе, но Кавелери овога ордена морају најманѣ генералмајорски степен имати.

Знак овога ордена ест златни, осмероуголни, црвено емалъирати крст, на кое му се образ светога Александра Невскога, сав у златни оклоп (кирас) обучен, на коню седећи, налази. У четири угла крста налазе се четири златна, двоглавна орла, с' разширитима крилма, и с' царском круном окруњена. Носи се на црвеној пантлики, преко левог рамена на десну страну viseћи. Осим тога кавалери носе на левој страни груди осмороуголну, сребром извезену звезду, која у округлом сребреном пољу два сплетена, златна писмена С. А. Свети Алексан-

дре) носи. Внше звезде наоди се црвена, црвено извезена ерцегкапа (Herzogshut), а испод звезде две лаврове гранчице у накрст.

Александер, 1218 године рођен, био е едан славни русіиски владѣтель. Храбро он обрани свое са свию страна од непријателя нападене државе, и најпосле цело союжено войнство даніе, шведске, и нѣмачкіи кавалера, потуче. Ово се случи на реки Невы, од коє он прозван буде Александер Невски. Овоме храброме мужу на славу, Петар I. оснуе орден.

4. Войнички орден светога Борѣа.

Буде 26ог. Ноемврија 1769 од Катарине II. за официре, кои су се о турском рату особите важне заслуге стекли, основан, и после у години 1801. од Александре I. поновлѣн.

Овај орден има четири класе, и нѣгов е знак свети Борѣе од злата, на коню седећи, како е убио аждаю.

5. Орден светога Владимира.

Ест такођер од Катарине II., на 22ог. септемврїя 1782 основан, и од Александра I. поновлѣн и разширен. Овай орден нїе само за войнике, него и за ученике, художественике и сва друга лица, коя се кроз особите заслуге, ученїя, и генїи отликую, опредѣлен.

6. Орден свете Ане.

Ово е орден за свако станѣ без разлике, и за иностране. Он буде 3га. Февруарїя 1726 од ерцѣга Карола од Холштайн-готторп основан, и после од нѣгова сина, кои е под именов Петар III. у Руссїи владао, к' Руссом донешен.

Знак овога ордена ест едан златни, четвероуголни, пламтећи, црвено емальирати крст, кои на десной страни у златном полю образ свете Ане, с' крстом у руци, на левой страни пак четири писмеиа А. J. P. F. носи, а из угла крста златни пламени лижу. Носи се на црвеной, од длана широкой пантлики, преко левог рамена на десну

страну. Осим тога кавалери носе на десној страни груди осмороуголну, сребром извезену звезду, у којој е у златном пољу црвени крст извезен. Около звезде наоди се едан круг од црвеног атлаза, на кое му одозго два сребром извезена летећа анђела, едну сребрну круну носе. Око свега тога још су ове речи сребром извезене: *Amantibus Justitiam Pietatem Fidem.*

И ови Кавалери имаду свое особно одѣло од црне кадиве са звездом, кабаницу од црвене кадиве с'образом свете Ане, и сва златом и сребром и шареном свилом извезена, и најпосле капу од црвене кадиве с'перјем украшену. —

Осим ови ордена руссіискии цар обично храбрим и много заслужним войником златне сабљѣ покланя, кое су више пута с'діјаманти украшене.

Најпосле још Руссіја имаде златне колаіне за заслужите официре, и сребрне, за войнике манъга степена.

III.

КАЛЕНДОГРАФІА.

1.

О постаню юліанског календара.

Найпрви Календар, кои є нашему данашнѣ-му календару повод дао, біо є онай, кога є Ромулус, основатель Рима, сочинити дао. Но нѣгова година, неимавши више од 304 дана, нити се сунчаним ни месечним одом слагала, будући да сунце 365, месец пак 354 дана потребуе, за совршити едногодишњи круг. Из овога узрока є Ромулово ново лето сваке године раніе настаяло, и тако се случавало, да є еданпут у зиму, а другипут већ у есен или пак у само лето долазило. Ромулус, видивши, да се нѣгов календар ни мало с' одом сунца неслаже, ніе се знао другчіе помоћи, него почне на свр-

шетку сваке године онолико дана додавати, колико е іош требало, за испунити годину.

Нума, Ромулов наслѣдник, видіо е, да ово свакогодишнѣ додаванѣ велику буну у численію година чини. Он дакле Ромуловой години іош два месеца дометне, и тако календарску годину за 61 дан продужи. Нѣгова е година дакле 355 дана брояла, и тако се правой месечној години добро приближавала. Но будући да се године из међу свію небесни тѣлеса найлакше и найбіль по сунцу брояти могу, и дасу већ у оно древно време све націе почеле биле, календаре по кругу сунца уређивати: тако и Нума приморан буде, нѣгову месечну годину са свим изоставити, и сунчану годину у календар увести. Но незнавши се такођер другчіе помоћи, стане и он свакој години неколико дана додавати, и тако падне у ону исту погрешку, кою е поправити тео.

Ово своевольно додаванѣ толику е буну у лѣточисленію учинило, да е већ у време Юлія цесара, кои е 45 година пре Христова рождества у Риму владао, граждан-

ска година од праве сунчане године за 67 дана одступала. Юлиус цесар, желећи, да би се већ еданпут календар право и постојано основати могао, зовне некога славног Астронома (звездоизкусителя) Сосигену (Sosigenes) из Египта у Рим, и стане с' њим о тој ствари разсуждавати. Нѣгово е главно намѣреніе било, да би се годишња времена: пролеће, лето, есен и зима, на неке опредѣлене дане тако завезала, да од яко гражданска или календарска година, с' правом сунчаном годином, вековечно у нерушимой хармоніи остане. Но да би се ово намѣреніе извршити могло, требало е најпре оно изостављѣніи 67 дана у рачун узети, досадашню месечну годину сасвим изоставити, и праву сунчану годину у календар увести.

Сад е дакле прво питањѣ било, колико дана трае права година, т. е колико дана потребуе сунце, да свой пут преко неба учини, докле опет на оно место дође, где е у почетку свога ода у онај исти дан било? Сосиген нађе, да сунце к' тому 365 дана и 6 сати потребуе, слѣдователпо би морала и

календарска година толико дана и часова содржавати. Но будући даби врло тешко било, овакове субтилне рачуне у гражданску годину увести, одлучи Сосиген, да година само из 365 пуніи дана состояти буде, а оно 6 сати да се изостави. Но да неби из овога изостављнія опет конфузія изишла, будући да ово 6 сати за 4 године већ 24 сата, дакле управо едан дан чини, тако он уреди далъ, да се овај изостављни дан сваке четврте године у рачун прими, и тако постану приступне године. Од овога времена сиръч на сваке три такорекавше просте године од 365 дана наслѣдуе една преступна од 366 дана, и овоме приступном дану списатели календара увек место даю за 23им. Февруаріом.

Овај календар, по коему наша православна греконеунитска црква и данас годишное численіе назначава, буде 45 година пре Христова рождества примит, и у римским државама уведен; и будући да е нѣгову основанію Юліус цесар повод дао, тако се нѣму на славу назове юліански Календар.

Толкованъ календарскіи изреченія.

а) **Круг сунца.** Неделя и сви послени дани сваке године датум меняю, и ако на примѣр прва неделя ове године на 3^{ѣи}. дан месеца Януарія пада, тоѣе она будушче године на 4^{ог.}, треѣе године на 5^{ог.} Януарія пасти, и. т. д. Но кад проѣе 28 година, онда се сви дани на онай исти датум цовраѣаю, као што е пред 28 година било, и онда ѣе опет прва неделя у години на 3^{ѣи}. дан Януарія доспети. То число од 28 година, после кога сваки дан опет на онай исти датум долази, зове се круг сунца.

б) **Круг месеца.** Тако исто млади месеѣ, слѣдователно и други четврти месеца, сваке године датум меняю; кад проѣе 19 година, онда се опет све на онай исти датум поврати, и ово число од 19 година зове се круг месеца.

в) **Небесни знаѣи.** Сунѣе сваки дан под другима звездама излази и залази, и по-

требу є годину дана, док се опет на своє прво место поврати. Из овога узрока чинам се, као да сунце преко неба прелази, или путує, и онај пут, кога оно за годину дана совршує, зове се пут сунца, пояс (Sonnenbahn, ecliptica). У овоме поясу налази се 12 созвездія, Sternbilder, constellationes), ко є астрономи, за отликованѣ од другіє созвездія, коя су по небу посията, називлю неба знаци. (Himmelszeichen). Сваки знак има опет свое собствено име, и будући да управ толико знака има, колико и месеци у години, тосе сунце у сваком знаку месец дана задржава. Ред, по коєму су ови знаци по поясу раздѣлени, и време, када сунце у њи улази, єст, од запада к' востоку броећи, слєдујући:

у знак водолея	(Wassermann)	9. Јануарія.
» » риба	(Fische)	7. Февруар
» » овна	(Widder)	9. Марта.
» » бика	(Stier)	9. Априла.
» » близанаці	(Zwillinge)	10. Маіа.
» » рака	(Krebs)	10. Юніа.
» » лава	(Löwe)	11. Юліа.

- у знак дѣвице (Jungfrau) 11. Августа.
 » » тарезиа (Waage) 11. Септемвр.
 » » шкорпіона (Scorpion) 12. Октоврія.
 » » стрелца (Schütz) 11. Ноемврія.
 » » козорога (Steinbock) 10. Декемврія.

г) Помрчине сунца и месеца.
 Познато є, да се месец око наше землѣ дви-
 же, и ню обкружує. Из тога слѣдує, да се
 он сада међу земљом и сунцем, сад пак
 на другой страни землѣ, прођу сунца, на-
 лази. Ако се дакле случи, да месец управ
 међу земљом и сунцем стои, то он нама
 заслоня сунчану светлост, и прави нам сѣ-
 ну; ми сада сунца невидимо тако дуго, док
 се месец опет испред сунца неизмакне, и
 велимо да є сунце помрачило. Аколи пак
 месец на другой страни землѣ, управ прођу
 сунца, стои; онда наша земля опет нѣму
 сунчану светлост одузима, и прави нѣму сѣ-
 ну; и то ми називамо помраченѣ ме-
 сеца.

Сунце само у време мене, а месец са-
 мо у време уштапа, помрачити може. Кад-
 кад се може случити, да месец за годину

дана ни еданпут непомрачи; но сунце мора сваке године барем два пут помрачити, само што се сваки пут у нашим предѣлима невиди. У одной години неможе више од седам помраченя бити.

од станя землѣ и месеца проѣу сунца зависи, ели сунце иди месец сасвим (total) или од части (partial) помрачити мора. Помраченѣ целог сунца (totale Sonnenfinsterniß) врло се редко случава, и они, кои су такова виѣали, приповедаю, да е то едно весма немило и страовито появленіе. Истина е, да не буде баш мрак, као у поноћи; но опет е у тай час тако тавно, да се ласно звезде видити могу. У ономе предѣлу, где се месец налази, некакови се облаци віаю, и воздух се тако страшно црвени, као да би горео. Ово появлѣніе не само да код люди неприятна чувствованія возбужуе, но и саму животиню некакав стра нападне, те немирно тамо и амо трче.

(Продолженіе слѣдус).

IV.

НАРОДООПИСАНІЕ. *)

Хина.

Хина є од свію данашњи држава найстарія, будући да историци доказую, да є ово царство већ 2952 година пре Христова рождества основано. Она има у себи 61. 137 четвороуголни мильа, на коима су 1832 године 190,382,000 душа живили, међу коима се 80,000 Християна и 50,000 еврея наодило. У целом царству има 1572 вароши, 1193 градова, 2795 манастира и 32 царскіи пала-

*) Под овіем надписом слѣдоваће сваке године єдно кратко назначеніе памятодостојни држава и народа, кое су код нас, због великог' удаленія, још одвећ мадо познате.

та. Столица царства єст Пекінг, и има више од подруг миліон обитателя; овой вароши слѣдує Ханчау са 1,100,000, па онда Нанкінг са 800,000 обитателя.

Цар хинезки назива се Тасу-Куанг т. є. сѣйност памети; подданици га са божественим достоинством почитую, и зовуга велики отац, а он се сам у заповестма и указма назива владѣтель небескога царства. Герб (Warren?) нѣгове фамиліє єст златна аждая. — Под њим владаю четири министра коє он по својой вољи избира, а под овима сви други службеници царства стое. Знаци за отликованѣ различни степена овїи службеника несостои ни учем другом, но у дугметима, паунским перієм и везеним шчитма.

Ако є ово царство најстаріє, то су се по сведочби исторіє и знанія и художества у нѣму најпрво возбудила, и млога художества, коя су код нас топрв пред мало столѣтїя изобрѣтена, као на примѣр барут, штампарія и. т. д. била су у хини већ давно позната. Но Хинези се у новоме времену ни-

мало у наукама поболшали нису, и стое и данас на ономе истоме степену, на коему су пред више од 1000 година стояли. Њиов є език најтежи од свију другіе у востоку, будући да само извесма мало речи состои; но кроз то, да они сваку реч на више различни начина изговарају, можно им є, с' єдном речи више различни ствари именовати. Њиово се писмо такођер од писма други нація отликує, будући да они нити с' леве стране к' десной, као ми, нити с' десне стране к' левој, као евреји, него управ одзго доле пишу, и наша последња страна код њи є прва.

Још є у Хини од старине єдан памято-достојни обичай уведєн, кои се у ономе великоме почитанію земљделія состои. Даби сирѣч земљдѣліє у ономе почитанію и у оној чести, кою заиста и заслужує, остало, изиђе сваке године сам цар са свима принци и велможама њгова царства на єдно полѣ, но кое му се у два реда њгова гарда, у трећи ред старѣшине а у четврти велико мложтво земљдѣлаца постави. Тад цар пред

нѣи пристуши, клекне пред свима околосто-
явшим, метанише девет пута, и помоли се
с' великим страхопочитаніем вишнѣму богу,
да нѣга, нѣгову землю и нѣгове подданике
своим благосовом награди. Кад ову молит-
ву сврши, доведу му едан плуг с' два вола
упрежен, и цар сада свуче свое царсно одѣ-
ло, и пооре своіом руком неколико бразди
у полю. По том' га измени онай, кои е
за нѣим найстаріи, и тако иде плуг од руке
до руке, доксе све старешине не обреде, а
у предѣлима, коя су од столице далеко,
мораю друге поглавице овай обиѣай у ца-
рево име извршивати. Ова се иста цере-
монія и код жетве обдржава, и тако е у
Хини цар оно лице, кое найпрво семе у го-
дини носее, и найпрви влатак убере.

(Продолженіе слѣдуе).

П Р И П О В Е Т К Е .

PHILIPSBURG

ВХОДЪ КЪ СОСУДУ.

(Из нѣмачкогъ од Браунтала).

Текъ што с' утиша распалѣна грмлявина бурногъ времена. Едно вече, и снѣгомъ смртни последњи звукъ звона на жалость селяномъ.

Віаюћи облаци ите за седаюћимъ сунцемъ, Естество оде кпокою. А и стари Баронъ отъ Дронингъ, Сръ се нѣга тицаше онай жалостни звукъ звона.

Предъ дворомъ кои му е украй села на брегъ на слонѣнъ, садашнѣмъ у жалости долазеѣмъ сумрачку, са четири стародревнимъ кулама, и високимъ, тавно осветљенимъ прозори и Меланхолическіе нег' и кадъ, у долину гледаюћи, — ніяюсе Сле, влажни и орошени листићи плачу и пуштау

последню капъ жалостни суза на ридаюће селяне. Ту стаяу, старци, жене, деца и младићи у страхопочитаномъ очекиваню, да чую, осостоянію нѣовогъ любезнѣйшегъ Господара.

Баронъ Дронингъ не біяше богатъ, ово сеоце былое цело нѣгово иманѣ. Умрео е у богъ драгоценія али богатъ суза жалости са нѣимъ. Внутреня боля нѣгови остаюћи селяна писаше му не избрсаемо за словіе у памети достойну кнѣигу Естества. И я іоштъ не говори о нѣговомъ сину, у коемъ му време остави Наследника целе нѣгове любви, кое се у седамдесетъ лета одъ Едногъ живота к' другомъ, одъ срдца к' срдцу, одъ гроба к' гробу, и веѣъ на овогъ единца преѣе. Све е веѣ' давно изумрло; данасъ двадесетъ и осамъ година како му се карлъ родіо, данасъ дванайстъ година умре му супруга, данасъ се затворише и очи нѣгове.

Текъ дворъ се широмъ отвори; сви ту находящи метанія учинише Срѣ свету тайну пронесоше. Молте се богу, рече еданъ стари служитель, кой опетъ тай печални дворъ

затвори, молите се богу, онъ умире. На то сви Ецаюћи повикаше Едногласно, Богъ да му душу опрости, вѣчна му память.

Дубоко молчаніе владаше у саали, гди се пре николико дана болестни Баронъ дао донети. Животъ чувстова скорошню смртъ; у средъ те високе, и стародревно накићене стае, лежао е болестникъ; нѣговимъ мутнимъ виду са стране висила су изображенія праотаца нѣгови. Една не обична светлостъ указиваше се крозъ изведене сводове, у дивително смешана сиянѣмъ удалѣни молнія. Тихо плачући, са обрнутимъ образомъ, стаяше тамо и амо, кућна челядъ; край постелѣ клечаше млади Баронъ. „Онъ се не пробуди више,“ рече полагаю синъ, са грознимъ и дрктаюћимъ уснама, — „онъ се успаво на вѣкъ.“ После николико магнове- нія, ал' подижесе стари, и седе у постелѣи. Нико се не усуђуе дисати. Чиня имъ се, да ману рукомъ, да га самогъ са синомъ оставе. Челядъ Ецаюћи извиђоше у другу собу, карлъ іоштъ клеча, али нѣгово безсузно и укочено око не трептало, но неисказано на

отца гледаше очекујући очино израженіе; но обоица ћутише. Едно магновеніе дуго е доста за последню поздравъ, за последню волю, за последню свету желю; дуго е доста и за едну превиспрену мисао, може быти међу времена и века лежало е прошастіе дуго - и послѣднѣи часъ Едногъ любезнѣйшегъ човека. Синъ му не плака.

И опетъ Еданъ тили часъ, у коему се за мыслѣнъ човек свое туге не треба стидити; Едне туге, акое и противъ разума, — челоуѣколюбіе потврдити. (Кадъ човека човечеству доводи).

„Карлъ, — рече умирујући Баронъ са слабимъ гласомъ — Карлъ оди ближе; тако сине. Я ти морамъ рећи Збогомъ остай, иморам те сине оставити; аль текъ за кратко време, еръ я ћу ти твой зашчититель быти. Прими ме да ти будемъ. Ніе сине башъ тако тешко умрети, као што се мысли — Една удивителна сенка увече разорава іоштъ удивиталную ону ноћну. Не иди одъ мене, заклоди ми очи мое, тако се лепо у мире.

„Іоштъ карлъ , простирешъ ли надежду вѣчногъ мира подъ главу отцу твоему?“

Простиремъ одговори дрктаюћи синъ.
„Богъ да те Благослови, едини мой сине! преблагі твораць да услыша молитву умершегъ , да и твоя смръть тако лака и безболъзна буде , као отца твоега.“

„Умало часъ и неће ме више бити. Крвъ ми усирена приближава се к'срдцу; претрпѣћи у животу многа и пресилна угнѣтаваня, безъ да би овимъ последньимъ продустати могла. — Шта намъ ради Грофица?“

Пре едногъ саата, одговори синъ, однесе іой слуга одговоръ; она е сасвимъ оздравила, и данасъ ће доћи — іоштъ кнама, оче! тебе одъ смрти за уздржати; — Старога очи обасяваю, іоштъ последнѣ радости.

„Она ти е срдцемъ и с' душомъ наклонѣна Карлъ, пазіе, изчуцай се изъ иаручія твоеи — аветиня и твогъ животозлюбія неограничногъ — и почитуй е, и покажи іой опеть любовь срдечну.“

Оче мой, Луйза е свакогъ почитанія до-

стоица; Ясамъ те увѣрио, она ќе моя супруга бити. —

У Еданъ путъ саалу отворише; едно височайше и бело движимо створонѣ ту стоя. „Мой Анѣо доѣе! рече болестникъ. Грофица приближи се, — текъ да се на ногу уздржати може. Карлъ доѣе іой да е поздрави, и у наручіе се дочекаше. Болестникъ пружи десницу свою, као да ій благослови, ал' брза смртъ одвуче е сгрчену на трагъ. Онъ уздану и издану.

Луйза онесвестну. — Изъ долине чуе се сеоско звоно на вечернѣ. —

Колико е тешко загонетку живота погодити! Прву полу нашегъ бытія одсуѣе, а втору за погодити не домаша; ми се играмо са предметомъ живота, и нигда не позорствуемо. Шта е шчастіе, шта е слободновольство, то ми незнамо; и лебдеѣи за тимъ сведочанствомъ, стигне насъ смртъ. Злосреѣанъ е онай, кой се усуѣе отомъ да мисли.

Тако се младомъ Барону случило. Био е цео животъ нѣговъ една суза, плакао с'

човеческомъ недостатку, плакао у свомъ воображенію часъ смртни, у туги цвѣтаюћегъ дана. Бюо е наликъ нагло тереюћемъ разсаду, едногъ безбрижљивогъ башчована; за нѣгову одъ већъ чувствителну душу свашто е было вредително, и сѣверно. У двадесетъ осмомъ лету, и іоштъ се ніе у содружество навикао; сваки нови данъ была е нѣму нова туга и нови ядъ, свако долазеће вече принелоби му чашу најгорчіегъ пелена.

Имаде люди, кои између свакогъ обстоятелства сироте остаю. Таки е онъ бюо; изворъ свое туге текло е изъ нај дублѣ боли и страсти. Ерга е воспитала жена.

Докъ годъ ніе пошао у свеучилище, саняо е о безкрайни не достижими и блаженни небеси матернѣ, любви: до шестнајсте године ніе видіо човека, развѣ едногъ Анђела, свою матеръ.

Нѣна возбраженія текла су са сунчаии зраци вековечногъ пролећа у недра нѣгова, нѣгова е цела младостъ была као едно смешно удивителство, гди разцвѣтано цвѣће изъ

облака пада. Срдити очинъ погледъ, обожавао е супругу свою, и нѣга се никадъ каснуо нѣе. Петнайста му година прође, и као снѣомъ царски санъ; онъ текъ садъ на Сданпутъ види, да е рай прошао, предъ коимъ Херувиле седе.

Елъ текъ една жила срдцу отворена, крвъ истећи тадъ мора, животъ предуспѣва да Естеству дугъ плати; време прође; прво иданъ было е овогъ размаженогъ младића на гробу матере свое. Овде се основа први вопросъ к' промислу небесномъ у прсіма нѣговимъ. С' оне стране гроба биће ответъ. С' благословомъ и — о како е то нужно! — С' отеческимъ совѣтомъ пошао е у светъ. „Заръ нису сви люди као ти и мати моя?“ онъ запита отца своего. —

И шта е нашао у свету? свегдашнѣ — болести исцѣленія, притворность и утворность, прелестія и непрелестія, истину у свачемъ превару, и нигди себе у правди. Онъ текъ види огледало обсене, нѣгово одъ већъ чувствително воображеніе поче боловати, и баци завѣсь на умнованіе нѣгово.

С' непрестаномъ борбомъ нѣговимъ страсти-
 ма познаде и заборави онъ човека и самогъ
 себе и — све. Карлъ паде у грѣхъ; а отаць
 га совѣтуюѣъ подиже; Карлъ плака безъ
 числену сузу покаянiя. Ипаде повторително;
 и опетъ га зашчититель нѣговъ подиже. Тадъ
 бiяше онъ исцелѣнъ и блаженъ, као у време
 детинства свога; али садъ текъ осети, да
 е цвѣтъ безъ мириса, нити има прве радо-
 сти, и да е мученикъ о опоминанiю, —
 обедъ давно изъ рая изгнани Анѣла познаде
 му се на челу, и никакво движенiе ни т'
 услугу нѣговомъ полу мртвомъ срдцу, осимъ
 лебденъ к' гробу.

У такомъ се состоянiю Карлъ поврати
 у дваестъ првомъ лету возраста с' високи
 наука; обиталишче предрагогъ родителя чи-
 нило му се као една пуста гробница, и на
 свакомъ предмѣту читео е надъ гробiе ма-
 тере свое. Отца е Карлъ почитовао али вну-
 трено, безъ и какве явне любви. Овай ста-
 ри мужъ гледао га е, као зеницу ока свогъ,
 а чувао га е као мало воде на длану; у нѣму

є све свое себи представляю. Ал' Карлъ остає ладанъ и неискусими.

Єдна брига безъ имена, или какво не исказано мученіе чисто глођаше о нѣму; ништа не би у состоянію нѣга развеселити. Ахъ онъ стоя веђъ на ономъ бездномъ злополучіу, ди се лека не налази безъ - несређе.

Карлъ є радіо, ал' ніе тражіо радости и увеселенія. Стари баронъ све очекиваше одъ оближњи дана, кое прошавше нѣму не донесоше, — миръ или повереніе. — Тай данъ богме не дође. Карлъ оста као немъ. — Отаць мораде му се навикнути. Онъ му освачемъ опоминя; младићъ му чиня све, што годъ старогъ би желя, безъ волѣ и безъ немира; нѣговъ є животъ быо као сновидѣніе, и при больмъ размисленію. — Кадъ би око поноћи било, у стаоби Карлъ за показати трудолюбіе. Срѣ како є дошао одъ прво опоменутогъ све училишча, дао є начинити у най тамніемъ буцаку у башчи едан соссуд, као нѣки памятник у найгусѣимъ вишњику. Тамо є онъ сваку богодану нођъ ишао; никакве буръ нит' олуе небига одъ

тудъ задржалє. Нико не може погодити знакъ поноћногъ посѣщєиїя, и нико не смеде ни запитати, ни самъ отаць.

У време полноунїя нашли би га често у ютру іоштъ као полу у спаваногъ на подножію прегнутогъ на опоменутомъ памятнику. Отаць му ядикова снѣимъ За єдно, али то є видіо, да є у томъ молчанїє најпречи лекъ и — предодвѣшча свогъ мучителногъ любимца свемогушчемъ времену; и стимъ проѣоше две године.

Две настояще године проѣоше му с' путованѣмъ по жельи очиной. Слѣ могуће, да се онъ іоштъ разслабленїи поврати? Странствованѣ упія му іоштъ дублѣ человѣко мрзостъ у срдце нѣгово; ника ужасодвижима немарностъ увукла се на устни поругателно путь гробу, нѣгово тамно, и бледо лице носаше надписъ: богинѣ правосудїа.

Стари Баронъ поче осеѣати тереть старости, Синъ му мораде предузети све польске послове. То му принесе скоршу користъ; те кадъ кадъ рекне, „данасъ ѣу болѣ славати,“ кадъ уморанъ споля или изъ шуме до-

ѣе; ал' то текъ само буде речено. Све еднако предузимаше онъ свой ноѣни путь к' соссуду, пунотайномъ соссуду; жертвовао е то матери своіой? То ніе; Еръ туга за матеромъ е чистія, нити она изискуе какву притворность тамне ноѣи; сузе деце свое таке су благодатне, као пролѣна киша пре раѣаня ил' залазка сунца. Само запарне буръ и олуштиномъ помешани плюсакъ излива се ноѣу; ова плоча надъ гробія быо е тайни споменъ. Овай е каменъ быо цветъ страсти нѣговогъ прошавшегъ времена, и она изъ уста идуѣа пара, была му е одзивъ. На тай е начинъ онъ двадесетъ седму годину доживіо; и дотле е онъ мысліо, коракъ по коракъ с' отцемъ траяѣе и не стаѣе ій. Они се познаваше, али безъ свакогъ далѣгъ разговора, нитъ вопроса нитъ отвѣта другдашъ по цео данъ. Еданъ погледъ или рукованѣ, то е была сва наплата; на ономъ свету више! Вѣрни служители не докучише у томъ никакво подозреніе, нити какву дружбу сдругимъ людма. Ово е сеоце стаяло доста у замльно; найближи комшилукъ было е пре-

краснѣйше место летнѣгъ обитаваня Грофа отъ Борнѣ, и было е веѣъ николико лета безъ обитателя, и редко се случило, да е когодъ ту на посѣшченіе изъ далека дошао, Срѣ се весели траже. — Садъ подигни очи самномъ, ти, комъ е све ништа, и ништа е све. Усудисе погледати самномъ пакъ — двоуми іоштъ. Срѣ шта се случило, оѣу да напишемъ; рука ми дркѣе и ита, као да оѣе на прсима да се саставе к' молитви; мой тайни животъ стои предамномъ, са сви воприси. Ко садъ читати може, безъ да не сазида у внутренней души своіой безъ волѣ место за памятникъ, — тай нека буде судія надъ свію другимъ.

Едно пролеѣе изиѣе изъ землѣ, или болѣ реѣи, доѣе намъ снеба. Ноѣи посташе дани, а срдце тадашнимъ поче пливати радостно. Цело естество изиѣе осмеяваюѣи се изъ дубльина морски тогъ времена; Широко поль накиѣено цветиѣи, свако живо воіія общче и велегласно творцу свомъ. Али нашъ стари и млади Баронъ осташе непромено у свомъ тишине живота. Нѣима е общче ве-

сель било ласкань туги и яду ньиномъ. Текъ на еданъ путь чуе се, дае красни дворъ комшиски на сельнъ. И овако е было; Сръ се ту удова Грофица Луйза отъ Борнъ с' ништо мало служителя доселила. Овай савъ предѣлъ доби чрезъ то доселеніе нови животъ. Она изиђе у овой долини као ярко сунце, и сви околни обитатели стѣломъ и душомъ лебдише кнъоизи летише ко' планете. Тое наредба красоте: нъой се людство кланя.

И у Бароновомъ двору чулосе за комшиницу, но ова два мужа ћутише изъ свогъ узрока. Отаць немога се у еданъ путь уздржати проницателной надежди, и помогућству приближити се Едномъ воспитаном и любве достойномъ женскомъ лицу, и да буде она на користь обореногъ чувства сина нѣговогъ; Карлъ чисто уплаиренъ одъ такогъ комшилука, као одъ Электрическагъ ударца, протрну, и подъ ладнимъ зноемъ сва осеѣаня свое собственности затвори ше му се; са усилиемъ. На што предъ нѣговомъ мутномъ зеицомъ да буде іоштъ еданъ

образъ , што га , свако благольпіе и свака красота само — к' убиточію води? Нѣгово є око навикло у ноѣпой тамници , крвѣ проливателно , очекива данъ ; и ктoме , о оскудни животe , та онъ те познає , и наличіе , твое , не подражуй га више .

Было є , одъ како є ова Госпоя дошла , осамъ дана прошло , и веѣъ почело се приповедати , текъ на влашъ нѣно житіе Грофица Луйза была є по приповеданю преблагое лице до найвеѣегъ удивленія , безъ да є лепа : Богинѣ поквариле су у нѣной осамнайстой Години возраста нѣнъ прекрасни образъ , пре никогъ времена умре Графъ отъ Борнъ ; ню є познао пре годину дана у єдномъ маломъ сеоцу , у сѣверной саксоніи у Дому єдногъ свештеника Луторанскогъ , кодъ коега буде Графъ принужденъ николико дана обитавати , чрезъ нагле болести . Она є ту сирота благородна живила са нѣномъ воспитателницомъ или пріятельницомъ веѣъ одъ николико година , у томъ као сакривеномъ месту , нико далѣ ніе знао о нѣнимъ далшемъ обстоятелству , но сваки є

ню почитовао чрезъ нѣногъ особито чест-
ногъ обхожденія. Она е ту живила вѣроятно
подъ до датимъ именовъ Луиза отъ Мідеръ;
а ова стара добіяла е изъ оближнѣ вароши-
це свою пензію као офіцірска удовица, кое
то мало число новаца за нѣинѣ мирни и чест-
ни ужитакъ доста біяше. Грофъ, будь не
младъ више, и опетъ као с'удицомъ одсуж-
денія уловлѣнъ буде одъ овогъ небесногъ
створеня; и таки іой свою любовь и накло-
ность безъ мере и безъ конца объяви и увѣ-
ри, прстенуе — и учине брако сочетаніе, и
то све у томъ и стомъ месту, и за найкра-
ће време. Она старія Госпоя отиде у Дрезднѣ;
а нашъ Грофъ са Луизомъ путоваше далѣ.
Пре николико месеци умре Грофъ у вручи-
чини, а Луиза наследи цело иманѣ нѣгово;
и тако дође она у овај комшилукъ за оби-
тавати на вѣкъ у овомъ прекраснѣйшемъ
предѣлу. И іошъ е была речъ, да е намисли-
ла и што више докупити. То е онај гласъ,
кои е пукао о житію ове младе Госпое.

Што е нужно слѣдуе; Графица поручи

Барону после николико неделя, да ће га посѣтити.

Било е красно вече у едну неделю, аль она у еднимъ лепимъ каручицама дође. Старогъ Барона морали су текъ садъ изъ башче звати; Карлъ ню дочека у саали. Отворише саалу, а Грофица уђе. Едно височайше движимо створенѣ, кою людски и нѣномъ стасу пристойно начинѣна одъ црне поше Альина, и нѣно Анђелско тѣло, користолубко покрива. Она узе богатоборави завѣсъ с' лица; Карлъ покланяюћи іой се погледа е, и мал' да не онесвестну. Какво изображење! каква су небеса у овимъ, превиспреномъ и одъ тайне туге дубоко назначенимъ и благороднимъ лику! и іоштъ више каква опоминанія пређашња не пробуди Грофичинъ образъ у нѣговимъ полумртвимъ прсима!

Све те ужасне мѣсли, кое овај мученикъ само у тамномъ полуноћномъ часу дозива, — нѣгов соссуд, све стоя, не више у мисли само, већъ живушчи на место мртви, кои опоминяюћи за више година безъ икаквогъ задовольства, тешки рана, и место од-

маштенія стоиму едно спасителнои блажено створенъ предъ очима. То е сувише!

Грофица, не могавшы се начудити овакомъ пристраномъ воздержанію, стая ту, нитіе у состоянію была себе изразити. Єдна мучителна промена, противъ свакогъ чувства кодъ нѣ се усели, безъ да є и єдну речъ изустити могла. Шта є могла она садъ мыслити? — Доста, она є имала прилику веѣ чути одъ овогъ не обичногъ уживаня и говора овогъ младогъ мужа, и приписа тако израженіе нѣговомъ слабомощію. Та она є и возбудила и у движеніе довела у нѣму, да є прикладна снѣнимъ стасомъ ономъ женскомъ створеню, за коіомъ онъ не заборавимо чезне и вене. Она є веѣ знала и о загонетки нѣговогъ соссуда.

Нѣно умерено обхожденіе поможе овомъ забунѣномъ, те доѣ ксеби. Стари Баронъ доѣ, безопасность изчезну изрече „добро стенамъ дошли.“ увеселеніе поче; ова Госпоя показа каква се права состояваю и владаю у женскомъ полу; што светъ, и Єстества велики светъ

украшава, одобрава, с' умѣреніемъ, то є она смало речи доказала. Нѣне су речи бы-
 ле блажено составленіе, сва нѣна движенія
 Единствени гласъ. Карлъ се загледао не
 трептимо у Грофицу, и савъ укоченъ онъ
 є седіо к'о полу мртавъ; она се учинила к'о
 да то невиди. Отаць га у тимъ болѣ позна-
 ва; Шта га є друго могло до тогъ довести,
 развѣ само то, што є оно лице предъ нѣнимъ
 было, кое избегава, — дозиваема споменъ
 била, Луйзина немарльвостъ? Шта му є
 скопчало очи за удивленіе на ню? —

Грофица спрїятельскимъ растанкомъ
 молила їй, да є што скоріе у нѣномъ двору
 посѣте; стари узме є подъ руку с' давно
 неосеѣанимъ чувствомъ, и одведе є к' нѣ-
 нимъ каруцама; А синъ му за нѣнимъ меха-
 нически слѣдова. Она се опрости и оде. —
 Овде се преврну други листъ у кнѣиги кар-
 лове судбине; с' ужасомъ є онъ читао замр-
 шеноумно свое званіе.

Посѣшченія почеше, и слѣдоваше далѣ.
 Луйза оста непроменима. Она є была участ-
 ница, любезница и прїятельница. Стари Ба-

ронъ помлади се уз овогъ Анђела. Али се и она за њимъ поведе, к'о да му е прелюбезна кћи. Свака њѣна речъ, Свако њѣно позорствованѣ было е новъ цвѣтићъ, кои е старомъ новъ животъ обаяво. Све њѣгове извираюће сузе већъ одъ толико година биле су уставлѣне одъ срдца, садъ нађоше путь себи, и грознимъ плюскомъ за своимъ очаянимъ синомъ предъ њомъ се излише.

Онъ текъ садъ знаде шта претрпи; Ал' му се тай трпежъ допаде. Србо самъ више не трпи. — Луйза плака сњимъ. Каква туга на срдцу неће се лакше сносити, с' овакимъ участникомъ? Свашта, и све мораде стари њой сообщити, житіе њѣгове младости, и њѣгови посѣдњи година, дана часова; Чисто се била уніяла у надежди за дознати о соссуду; А стари незнаде іой отомъ ништа казати.

Тако у разговору Еданъ путь, били су усамњѣни, а Луйза вристу у плачъ. Стари се тргну и види Луйзу предъ собомъ клечећи. Метнувши руке на пламено гореће лице, и — одаде любовъ свою блаженственомъ и

и полумртвомъ отцу, како му за синомъ гине. Ахъ, нѣну, вѣроятно безнадеждну любовь, безъ надежде чрезъ нѣговогъ ядикованя, кое се може бити каквой покойной жертвуете, кою онъ у ономъ соссуду оплакуе. Садъ веѣъ она постаде сасвимъ нѣгова кѣи, и нѣина поделѣна чувства буду едно, нѣине разделѣне мисли една, и то о избавленію нѣговомъ. А Карлъ? Онъ се уви све више и више у непровидиму моглу Зимнѣ тамне ноѣи, мрачни тайни. Онъ би долазіо све реѣе, све више забунѣнѣ, неразумителніи; кадъ би прамъ нѣ седіо, са страшно укоченимъ би в очима гледао непрестано, као о првомъ састанку; кадкадъ би в при одлазку за руку стискао до удивленія, или на стрептуѣе усне наслоніо, и са вреломъ своіомъ сузомъ оросіо.

„Карлъ, избавите себе, за име божіе.“ говорила му е почесто — и приодлазку и занѣимъ. „Карлъ, штедите се мене ради, — Луйзе ради!“ — за Луйзу! еѣаше онъ узъ ове речи, тако ми промисла небесногъ, Луйзи за любовь! — „Отацъ, естел' га чули?“

ушита дрктаюћи Грофица: „Естели то чули? Луйзе ради! Ахъ, кое?“ И већъ разслабљни старацъ снагу изгуби, и разболе се, у исто време и Грофица; Луйза оздрави за неколико недеља, али Баронъ не изиђе више изъ постелѣ. То е било оно јутро, кадъ се Карлъ своме преблеђеномъ отцу заклео, да ће Луйзу за супругу узети. Та неочекаема радостъ была е старомъ смртъ. Ова истинита смртъ спусти изъ међу нѣга и исполненія нѣгове последнѣ желѣ мрачну маглу; нѣгова деца падоше предъ нѣимъ на колена к' земљи, очекивајући последню речъ издишајућегъ, ал' онъ изпусти ѣтећи душу.

Гласовита се звона утишау, риданѣ престае, животъ растера боязну вешчествену смртъ, и едно прозоря спомени у тимъ е све, што унашимъ, одъ ядана за изгубљнимъ, любезнимъ сушествомъ, у болнимъ прсима остае. Човеческа туга, грабежъ себи; дае срдцу накнаду, и преста е проливати крвъ. Кадъ размислимо о уничтоженію свегъ чловѣчественогъ, у несогласномъ и непостояномъ очевидномъ човеку нѣговогъ

тужногъ обстоятельства, были могао на любовь и помислити? Не чувствуели сваки погледъ у оку любезногъ као ватрени вопросъ, као една крвава молба за едну трунъ — овдашнѣгъ вѣка? Имали састанакъ на ономъ свету, о колико одвећъ чистіе мораду бити тадъ наше желѣ, колико безгранично различна наша вниманія одъ садашњи — — или с' каквимъ чувствованіемъ, у каквой ће мо се муки срести! Оћель тадъ небесно блаженство удовлетворити, кадъ едно преобразително створенѣ, кое е у светой вѣри и любви, с' овогъ света отишло, и за полакъ човеческогъ живота за осталимъ чезнуло, сада код састанка упита, с' онимъ истимъ погледомъ упита, с' коимъ су се растали, кадъ запита: „Како си ме любіо, кадъ я умро?“ — Стари Баронъ већъ би саранѣнъ у гробницу праотаца свои; Три месеца проѣоше, тѣло му у миру лежи, очекуе обще саранѣванѣ и воскресеніе; то е лето было за оставше полакъ вѣка.

Грофица ужива на свомъ добру, а млади Баронъ на свомъ; Луйза мирно и стрплѣ-

ніемъ; Карлъ меланхоліческіе негъ икадъ. Они се виѣаше редко, а све више едно за другимъ чезнеѣи, и сваки растанакъ быо е веѣи ядъ: Ове су две душе стаяле скопчане една спрамъ друге, и сваки данъ таинственіе на свомъ месту.

Време црноношбе проѣе; и за николико неделя да буде нѣино бракосочетаніе. Кое одъ времена искусіо, што данасъ много у себи содржава, а сутра мало бива!

У Бароновомъ двору было е к'о да е све изумрло, нить се чуе велегласногъ разговора. Карлъ ода ше по двору, готово живъ умро, безъ немира, и безъ мира. У себи е содржаво бурну тишину. И коваше са страшни мисли у прсима своимъ к'о чекичи у вулкановой пещери. И нико, нико живи несмеде му се приближити, нить прилюбити са сузнимъ окомъ к'нѣговимъ промрзнутимъ срдцу. Луйза плака ше, и тешила се надеждомъ. Нѣговъ стари служитель дркта о ужасномъ Господару и — Небо му е било високо. Доста би му пути быо дошо до безумія, и на еданъ путь узме ключе одъ

родительске гробнице, или отрчи к' свомъ соссуду, или — виче велегласно име Луйза, и к'о бесомученъ корача по башчи ил' по ледина. Дође ли пакъ Грофица, попаднега ника страа, ника ужасъ; онъ дркта, очи му гореше, а крвѣ би му се ледила. Тако би се безъ имени убица являти могао, и — Если тому способанъ быо? какогодъ што се сва предказанія на нѣму показую? — веѣъ магновеніе одъ откривенія ніе далеко; тадѣ плачи осеби к'о би нѣга оплакао.

Луйза чисто умираше зе нѣимъ; безмѣрне су биле нѣне туге, само нѣга ради. Што се нѣ тицало, ту као изгледаше, да веселія умствованія изникну; више би пута на нѣномъ бледомъ лицу лежала као сумрачакъ. Една блаженствене мисли или сна, кои клія нагло за пробити чрезъ све више на вучени облака, и да би изъ нѣни прсію втора часть нѣговой способноноѣной тайни развити, іоштѣ мало држеѣи невидимогъ височайшегъ самовладѣнія. Я, ерѣ я знамъ, што ову благородну душу уѣуткава, уѣуткава, Гди една едина речъ би све муке драгогъ

своѣмъ концу дошла, ѣтити у небесной силѣ своѣмъ самочувствію; я, комъ е край целогъ предъ очима, и будући да веѣмъ све знамъ, пакъ плачемъ, што я редко плачемъ! — Жертвуемъ іой одну сузу питаюћи. Луйзо, ниси ли ти може бити веѣмъ дуго ѣтила? — — кадъ би едно друго по одили, немо би седили едно прамъ другогъ; доста би се пути она повела да му на прса падне, надячана одъ силне любви к' нѣму. Тадъ рекне онъ уздисући, „све ѣе іоштъ добро бити, све; допустите ми времена да доѣемъ ксеби.“ И кадъ буду мое мысли уталожене, тада ѣу я оцетъ среѣанъ быти. Ясамъ у животу много изгубіо, скоро премного у ово мое мало година; матеръ — отца и —“

И — Што га опоминаніе к' соссуду вуче. Одъ како му е отаць умрео сваку е богдану ноѣ ту быю. Заплавиль зора, тадъ онъ тражи свою постелю, изъ кое текъ после немирногъ спаваня доцканъ, снужденъ, у зною у моранъ устане. Нѣгово обстоятелво веѣмъ е было сумнително, ерѣ тако неможе обстати. И — веѣмъ време доѣе.

Сумраци се предъ вече онога дана, кои да га с' Луизомъ на вѣкъ састави. Мала приуготовленія к' томъ тихомъ празнику безъ и какви сватова и пустосватица, била су сочинѣна; — долазеће ютро било е к' сочетанію одъ суђено. У любкимъ согласію приносише радостне гласове дворяни, у любвекупномъ послованію шаптаюћи, њине већ не обилазеће лепе надежде у име любезногъ Господара. Ово долазеће ютро мораде и њима отворити двери цвѣтаюћемъ новомъ животу.

Овако имъ и дође.

Ведри, Есенъи се данъ одмаче, Сунце са своизраци већ плива по брегови, опраштаюћи се и у небеса као ручно одаваюћи ласку ноћъ; сдруге стране умножаваю се сенке ноћне и дижу се гигантически до найвиши небиса; у раздѣлимомъ осећаню лежа полуземни кругъ. Изъ далека поздравляю се люди најбрже сгласомъ небеснимъ, то е звоно. После ютренѣ молитве као да светъ иде — за еданъ данъ ближе свомъ растворенію.

Грофичине каруце до уктише у дворъ.
„Гдѣ Баронъ запити она?“

Онъ ѣе у башчи бити, одговори стари
служитель као заплашенъ; ми га одъ подне
невидисмо, али онъ е удвору. „Кадъ га на-
ѣете, явити му да самъ дошла.“ — Луйза
оде у башчу; и то — о странствено срдце!
— у одной слободной, захвалной тронутой
молитви. Чисто се подиже преко травице,
као да е чувствованія безсмертни понесоше;
а шта іой е пунотайнственной данасъ? дре-
шил' се веѣъ завѣти клетва, досадашнъ іой
задато редко молчаніе? — Може бити да е
тела данасъ, предъ овимъ великимъ магно-
веніемъ на олтару, ону чудотворну речъ
изговорити, да све нѣгове досадашнъ туге
разгони? — Коракъ по коракъ, с' едномъ
маломъ црномъ кутицомъ подъ пазуу, ста-
зицомъ изъ подъ високи ябланова, кои ову
ледициу предъ дворомъ и башчицу с' цве-
ѣемъ узъ велику башчу с' копчаваю, у све-
тиньическомъ движенію тамо и амо одаюћи
у белой Альини подъ видомъ као едногъ
височайшегъ существа; она е била к' вен-

чаню накіћена. У место венца више чела придела е ружицу у богату косу, привезъ іой се с' чипкама ширіо по рамени узъ плећа, єданъ єдинствени діамантъ у белимъ са златомъ извезенимъ Атлазнимъ поясу на копчи се светліо. Лако летећи завѣсъ са множественимъ борама покриваше іой стасъ до црне землѣ.

После никогъ времена дође бароновъ стари служитель, и рече, мой ље Господаръ садъ таки доћи.

„А гди си га нашао?“

О немойте ме питати!

„Гди?“

Кодъ нѣговогъ отца.

И стимъ оде стари служитель.

„У гробници дакле,“ пита сама себе; ово самособно питанѣ изъ бегаваше полугласно Грофица,“ и башъ данасъ? Али я водимъ твоіой ноћи зракъ мира.“

Изъ облака провиђеногъ изиђе мѣсець, нѣгове сребросяйне очи мотрише осмеяваюћи се око себе на лакомислени светъ. Втори богатіи данъ се роди. Преобразітелно мол-

чаніе спусти се на све, ноѣъ светкова немо
нѣно торжество: свако стабло было є жерт-
воникъ димнуѣегъ тамяна, свако умртвлѣно
проживи, сваки облачиѣъ быо є клечеѣи
Анѣео у молитви, и цело естество една крас-
на мисао. Луйза стоя ту дуго не двежима,
изгублѣна у помотренію, санъ и предсказа-
ніе. То су опоминанія у човеческомъ жи-
воту, у коимъ се безсмертіе najbolj познае.
Она погледа променитолно и сдруге стране
око себе у дальни светъ горе више себе, и
предсобомъ у онай внутрени, кои є ближи
истини. Еданъ човекъ у загаситой Альини
изиѣе предъ дворъ, и поѣе стазомъ; лага-
но корачаюѣи доѣе к' ньойзи.

То є быо Баронъ.

„Не примите за зло, Луйзо, што сте
толико чекали; еданъ тежки посао, што се
данасъ морао свршити, за држао ме промо-
трите како се прекрасно вече учини; Мо-
лимъ допуститеми васъ за руку узети.“

Дрктаюѣи се узеше подъ руке, ѣутеѣи
крозъ ширину башче, и ѣутеѣи крозъ изъ
прекрштане стазице те — к' соссуду.

„Карлъ куд' ме водите?“

Тамо, давно вамъ обеѣаномъ исказанію моегъ — страновитогъ воздержанія са соссудом. Тамоѣе свему край, и све другоячїе бити.

„Карлъ, оѣетели ви тадъ у миру, и среѣни бити?“

Оѣу.

„И оканути се ови ужасни посѣшченія?“

Човекъ има толико данасъ да послуе, а оно сутра лежи му далѣ него ли вѣкъ, премъ да онъ у оба двимъ стои; но я се надамъ, ова посѣшченія сданашињимъ заключити.

Они стаяше кодъ соссуда.

Тайнствено веѣъ и само место изгледаше; у средъ густѣжа, у наоколо са високи ябланови основано месташце, видисе подигнутъ брежулякъ с' соссудом подъ пригнутимъ вишниѣама у najlepшемъ ладу; само врѣ найвишегъ на жалостъ усаѣеногъ яблана могаше месецъ осветлити. И цео округъ быо е као место одъ почиваня живота, явно место за исповестъ за таяногъ

грѣха, судъ за крво убицу, за опорочителя
мысли.

Они седоше на подножіе камена:

Грофица дркташе к'о у студеной гроз-
ниці, недвижима ту седећи, у очекиваню
уничтоженіе чувства, ни свое дисанѣ не чуе;
Баронъ прамъ нѣ, одъ нѣ полу окренуть,
тако е и было, као у одной безименой борби
са самимъ собомъ, гледао е укоченъ пре-
дасе.

Изъ Двора се чуе удари десеть саати
ноћи.

„Карль, вистесе одъ веѣъ разжалили,
шанта ше Грофица.“

Онъ паде предъ нѣомъ и Ецаше яко.

„Карль. — —“

Онъ дође ксеби, и седе на свое место.

Нисмоли - рече после едногъ маа — Ни-
смо ли годнама плакали, онда су сузе пред-
сказанія оближнѣ радости, или, што кодъ
злосреѣѣга то исто вели, нике промене у
нѣговомъ сушчеству. То се самномъ случи-
ло. Пре едногъ саата сараніо самъ мое прво
човечество у очиной гробниці, и садъ ми

е болѣ. Было е странствено саранѣиванѣ али растрзаюѣи удараше крозъ мою внутреност гласови собствене совѣсти, и тис-ящчѣ аветиня певаше око мене страходви-жиме последнѣ песме. И опетъ се отудъ са свимъ не ослободи, и неумири, молчаніе смртно за дадеми молчаніе, а — я морамъ говорити. Отацъ ми се преставіо безъ могъ поверенія; таки часъ растанка то е ника-кавъ; никакавъ за растанакъ очинъ. Пам-тити то морамъ, да и за то да вами све ка-жемъ, вами, Анѣлу мира нѣгови последнѣи дана, Луйзо — вами!

И опетъ грозне му сузе полетише изъ нѣгови пламенити очію.

Луйза мету дрктуѣе руке па лице свое, и не даде отвѣта.

Баронъ поче затимъ мирно и умерено говорити: „Непрекидайте ми речъ и при-мите за све, што е икадъ еданъ човекъ да-ти могао. Виѣете се сутра моя назвати, Луйзо.

„Далъ,“ промуцкаваше Луйза.

Е добро, зато е нужно да я јоштъ да-

насъ говоримъ. Овай сосудъ овде, — то онъ чисто не разговетно изговори, — усадіо сам за опоминаніе едногъ злодѣйства мое — младости. Ви се сгрожени одъ мене окрећете? Усилявайте се за далъ чути што слѣдуе. Не одузимайте ми снагу за изговорити. Я узо едномъ човеку све, што се собствено иманъ зове, Срећу, честь, миръ, здравль и животъ, зато окрените се одъ мене, да и васъ мое очи пуне отрова (к'о у Басилиска) не отрую и не убію. И то самъ све я узео, отео я, украо я, — одъ едне Девойке, одъ Девойке — Грофице! накою се у столѣтію еданпутъ Небо на смее, да е земљи поклони! Нѣна наклоность и повѣреніе кмени било е Анђелско; и са любви едногъ Анђела Небесногъ!

„Нѣно име было е?“ за Муцкаше Грофица. —

Луйза отъ Бергенъ отговори Баронъ.

„О Боже!“ — и клону унесвестици Барону у наручіе.

Грофице, одите да се вратимо у дворъ; висте сасвнмъ побледили; ви нисте были

приправлѣни на овако условіе, и нисте у станю чути, штаће далѣ да слѣдуе.

„Нећу,“ рече дрктаюћи Грофица, и силомъ себе уздржаваюћи, „Нећу, заклинѣмъ васъ живимъ богомъ, приповедите ми све, садъ све, ради вашегъ и моего мира. Овакогъ — часа неће више быти, а — сутра мора све ксвомъ концу доћи.“

Едобро кадъ оѣете, уздисаюћи рече Баронъ, даклемъ к' свршетку са слѣдуюшчимъ.

И опетъ после малогъ одмора поче Баронъ ладно крвнимъ гласомъ далѣ говорити: Само едно слабо изображеніе мое безчовечности могу вамъ представити, еръ зато човечески езикъ бое нема; само мучителна воображенія представляу себи то исто у глумомъ часу полуношчія, кадъ се гробнице мира и оне снемиромъ отвораю, да шилъ свое аветинъ у успавани светъ мисленя. У оно време било ми е двадесетъ година, кадъ я — у идућой години да се повратимъ у обятія могъ предрагогъ родителя — кадъ я, себе скоро већъ на мети види, коя човеку,

кадъ е онъ еданъ путь прекорачи, не да вишеповратити се, поставльнъ на прелазу одъ злополучногъ дружества онай свакомъ и свагда отворени, путь добродѣтели опеть предамнои види, кои само нашимъ слабо-виднимъ очима невидими стои. На тай ме путь изведе она, она девойка. Луйза, Шестнаестогодишня кѣи оне сироте удовице Госпое отъ Бергеиъ, была е najlepша, и любве найдостонѣйша Девойка, и цвѣтъ оне вароши). Докъ самъ е видіо и — веѣъ мира у мени нестаде; то ми е была прва любовь. Прилику наѣо, да се снѣомъ познамъ: Она ми допусти, да е посѣтимъ и да познамъ нѣну мамицу. После николико месеци быдисмо да едно за другимъ умремо. На мое зактеванъ одселисе мати и кѣи изъ пуношумне вароши к' одной пріятельци у обличнѣмъ селу; тамо самъ быо одъ то доба веѣъ свагда, и свагда душевно и блаженъ смоіомъ Луйзомъ. Она постаде моя суѣеница. После николико неделя даме обадве, мати и кѣи, к' моемъ отцу допрате, али комъ я, іоштъ и садъ мени самомъ за уди-

вленіе, нигда не яви мое обстоятелство с' Луизомъ. Онъ и умре безъ могъ истогъ по-веренія.

Она девойка далаби была нѣнъ животъ за мене, она Луиза познала ме е да страда, снѣнимъ познанствомъ дошао самъ ксеби, ал' за кое време?

У последной полгодини моего акаде-мическогъ времена ктеосамъ свеучилище Б: посѣтити, и науке свршити по жельи от-ца моего. Кадъ я Луизи мое намѣреніе сооб-щимъ, она паде у несвестици к' црной земли; ню е спопадала смртна болестъ, кадъ е помислила о могуѣству какве про-мене нашегъ до оногъ времена райскогъ об-стоятелства. Я ню оставимъ и одемъ са све-тимъ заклинянѣмъ вѣчне вѣрности. Онда ми е то и была права истина смоимъ собстве-нимъ чувствомъ, али — ме мой Анѣео Хра-нитель остави, Еръ одъ тогъ Анѣела опетъ на онай путъ доѣо и онай животъ предузо, одъ когъ пута и живота човекъ моего вре-мена свагда се удалити треба. Текъ еданъ мѣсець дана проѣоше одъ нашегъ растанка,

али нѣна писма изосташе; — а око мене већъ се была змїя обавила, навикнута незауздаимостъ, (*Zügellosigkeit*), и зато ми нѣно молчаніе никакавъ не миръ не учини. Ни-колико мои писама осташе не одговорени, а и уречено време моего повратка приближисе; — текъ на еданъ путь доби писмо одъ едногъ моего познаника, да ми е Луйза на смртъ болестна, и да лежи узли богиня, и да е исквареногъ образа, и — ніе више она лепа Луйза отъ Бергенъ. За тимъ писмомъ слѣдова едно, кое у срдце удараше, неутешиме матере, одъ сиротице за своим дететом у коимъ истимъ писму заклиньме, што брже да доѣмъ, Сръ іой е кѣи на смрти болестна.

Я богме не одо, и посрта у моимъ заблужденїама све даль.

Луйза умре. Мой познаникъ, кои е ню умирати видіо, одмаа ми даде на знанѣ; за кратко време умреіой и мати за ньомъ: и мати и кѣи опростише ми у мируѣи, обадве. Гай опраштай протресе ме изъ моего пакленогъ — саваня, и стимъ

одранимъ гую у собствени недри чрезъ безумногъ моего поступаня; Срѣ ме совѣсть гризла. Я путова іоштѣ едно шесть месеци, и повратимъ се на исходъ шестогъ месеца отцу: као страшно изображеніе одпадника, питомецъ изтамнице правосудія, плоча на гробници у біене човеческе нарави. И тако се подиже овай сосудъ.

Шта я трпимъ то садъ знате, Али не све. Луйзо, ви — ви чудесна жено, ви ми дозвасте, — што я чрезъ тужногъ покаянія и безимени мука нешто ближе к' миру доѣо, — чрезъ вашу — недивите се нимало — чрезъ вашу чудесну прикладъ, не само у знаку лица и еднолічія, него у целомъ стасу и возрасту са ономъ злосрећницомъ, као да сте оно исто существо, ви ми дозвасте мое цело и гдно убиточно злодѣйствіе у успавану душу са сви, сви нестаюћи мученія, са новомъ бесноћомъ пробуѣене собствене совѣсти коя чрезъ то іоштѣ гордніе на оне раскошности и бездѣлія викати поче што — васъ я — любимъ као душу мою.

Ви знате садъ све;

„Карлъ! — Карлъ!“ — Више не може Грофица, одъ тешка плача да говори, и чисто да свисне. Она му клону с' лицемъ на прса; а онъ ню одъ срдца грлеѣи, грозне іошъ се сузе плюскомъ помешаше, и потокомъ текоше. Баронъ обавешѣенъ е одпусти, дође ксеби и рече:

Луйзо ви знате садъ све. Сутра е све болъ, ако е — ваша воля и ви — мене тадъ іоштъ любити можете.

„Мученикъ си, та навъкъ, на вѣкъ! и не престано,“ Ецаюѣи изрече Грофица:

Ави садъ, Луйзо отидите у дворъ, а я ѣу слѣдовати, докъ мало — болъ к' себи дођемъ.

Она устаюѣи рече: „Карлъ, мой Карлъ! та ми ѣемо іоштъ среѣни быти; Надатель се ви томе одъ промисла небесногъ, кои е човеческо срдце устроио, тако се надайте исто и ви одъ мене. Ваше повѣреніе была е веѣъ наълепша поклонъ ваше любви кмени.“

„Него молимъ васъ мой Миразъ — примите у овой кутици. Узмите е ксеби, али — топрвъ е онда отворите, после нашегъ

сочетанія.“ Баронъ узе ѱутеѱи кутицу. И растадоше се после немогъ, ал' любкогъ грленя.

Грофица идуѱи. Погледа кроткимъ, мирно тронутимъ, и сузомъ поквашенимъ очима у ноѱно о светлѱна небеса, отиде к' свомъ внутренѱмъ преобразію.

У глави іой се мысли чисто усирише; само едно свето чувство помаже іой напредовати. — Познаешъ ли е садъ, читателю? то е, то е она Луйза, она, она иста Луйза. Нѱна е мати умрла, Али нѱна смртъ, тое была она света лажъ, кчему су е нѱна височайша чувства нѱне увреѱене добродѱтедѱи навела; а за нѱну смртъ іоштъ болѱ за разгласити, у тимъ іой е помогао Карловъ познаникъ, и тому іошъ више нѱнъ нагли одлазакъ изъ оногъ места ди е боловала, то е Луйза отъ Бергенъ кою е онъ пре николико година обожавао, а у оной кутици, што му е у руке дала, была су права извѱстія нѱгови собствени писама.

„Сутра, Сутра я смемъ говорити, рече Грофица,“ сама себи говореѱи, „сутра се

праштамъ завѣта; што самъ се завѣтовала матери моіой, кадъ е издисала!“ тако е говорила богу се молећи, тому се радовала, и тако родостна итила е к' постелѣи своіой. —

Веѣъ се звоно на ютренѣ чуе; и данъ, давно чекаюћи данъ, у коимъ Баронъ да срећанъ буде, тай е данъ — освануо; али Карлъ Дронингъ, о коимъ говорисмо, навѣкъ се изгубіо, и изчезнуо. — Едно писмо свое ручно написато, содржавало е „збогомъ остай Луйзо, и живи срећно,“ а кутица, и у нъой сва нѣгова Луйзи послата писма, ту стоя запечаѣена и неотворана.

Глигоріе Груиѣъ.

РОМЕО И ЮЛІА.

(Просто по нѣмачком).

У време краткога, но мирног' и блаженога владѣнія трећегга княза од Вероне, Вартоломіе делла скала, цветала су два благородна и богата племена, Монтеки и Капелети. Немирни дух, који е у оно време Италију побѣђавао, и обитателѣ ове благословене землѣ на две стране, кое су под именом гвелфа и љибелина много година крв проливали, раздѣљавао, још не био утишао, прем да е магистрат све чиніо, што е могуће било, даби се ова ватра загасила. Вартоломія, кога е народ због вѣгове праведности, као оца псчитовао, не могао овакове злобе трпити, и казнио е свакога, или он благородног' или гражданскога пле-

мена біо, коиби се усудио, мир нарушити или какво убіиство учинити. На овај начин он бар у Верони мир и єдинство уведе, премда є по другима предѣлима још єднако немир трајао, и ова неугасима ватра под пепелом горела. У Верони пак чинило се, као да є сва злоба заборављена, и различне Фамиліе, кое су негда у великој неслоги живиле, сад су се често код двора састаяле, и мирно се пазиле. Но све то єдинство и пріятелство било є само вњшно, и још се налазило много Фамилія, кое су у срцу стару пизму и ярост раниле. Ово є било и код оніи двію, горе поменутии фамилія догађай, и премда су оне пред свѣтом иѣжно пріятелство и любов лицумериле, ништаменѣ ніе у целой Італіи већии непријателя било.

Случи се єданпут, да Антоніе Капелети, кои є свако веселѣ любіо, у свому двору єдну преобучену гостбу маскирати бал) даде. Из међу многи други гости позове он и єднога из Монтекине фамиліе, да по ондашнѣм обичаю єдне госпое заштититель и пратиоц буде. Монтеки, немогавши овај

позив одрећи, пошаль свога сина Ромеу. Ово е біо едан красни и любведостойни юноша, с' кое га лепотом никакав младић у Верони ніе се споредити могао. Он се обуче као вила, и пошто у собу (салу) ступи, сви гости неотице на нѣга погледаю, и стану се нѣгову одѣлу, нѣговом красном возрасту и нѣговой лакоћи дивити. А кад дође време, да сви маскирати гости ларфе поскидаю, даби се међу собно познавати и газди показати могли; онда засія девоячко лице Ромеово међу другима гостима, као сунце међу звездама; удивленіе обште до найвишега степена нарасте, и млоги, кои га познавали нису, озбилясу мислили, да е каква девойка.

Капелетина кћи Юлія буде такођер од ове сјayne лепоте као обчинѣна, и ніе се могла овога красног младића доста нагледати. Чувство любви, кое е до сад у дубльини, нѣни груди почивало, возбуди се, и она осети некакову ватру у срцу пламтити, кою себи ніе толковати знала. Она е често неотице Ромеу погледала, и найпоследе се с' не-

каким неизвѣстним задовољством осведочи, да и нѣгове очи само ню траже. И тако е заиста и било. Юлія е међу девоячким цветом најлепше цветала, и ако е Ромео најлепши младић, у Верони біо, тако се ни с' Юліом никакова женска ніе споредити могла. За то е Ромеово око непрестано само ню тражило, и он е с' неизреченим чезненѣм прилику вребао, даби се к' нѣой приближити, и с' нѣом кою реч проговорити могао.

Ова нѣгова желя скоро се изпуни, ер кад се почне некакова игра, у којој су играчи и играчице морали руке меняти, Ромео е себе тако поставити знао, да е он баш до Юліе место добио. Но премда е сада прилику имао, с' нѣоме говорити, біо е тако забунѣн, да ніе знао ни едне речи испустити, и ова би прилика ямачно без сваке ползе прошла била, да ніе Юлія чрез едно маловажно обстоятелство повод добила, ово мучанѣ прекршити. Будући сирѣч, да е на нѣной десней страни едан младић стајо, кои е зими и лѣти ладне руке имао, то се

она окрене к' Ромеу, и рече му као у шали: „Драго ми е, да ви до мене стоите; ер кад ме рука мога деснога друга разлади, онда ме ваша бар опет угрее.“

Ако вас моя десница греє, одговори Ромео дркћућим гласом, то ваше очи још више ватре имаю, ер су у моме срцу неугасими пламен запалиле.

Юлія се насмее, и пришацће му ове речи: „Ј вас увѣрити могу, да овде ни єдне девојке нема, која би ми се од вас лепша чинила.“ Ромео буде од овии речи сав разпалѣн; но бидући, да се сада єдан други играч међу њи умешао, не може іој ништа одговорити, но само іој єдан поглед баци, у коему е све ватрено чувство њгова срца изображено било.

Од овога дана Ромео и Юлія буду као променѣни. Њиова досадашња радост и итроћа младости на єдан пут сада престане, и некакова туга њиове груди надвлада, која им до сада ніе позната била. Оба дво е су некаково неутѣшимо чезненѣ, кое и е єдно к' другом привлачи҃о, чувствовали; но оно

непріятелство, у кое му су њиови родитељи живили, ніе им допуштало, ту желю њиовога срца често испуњавати. Но премда су само редко прилику имали, састаяти се, и то само у великимиа дружтвама код двора, или на другим явним местима; ништаманѣ њиова ватрена любов њи скоро приучи, сва та непріятна обстоятелства преобладати. Ромео нађе пут, Юліи њгову любов сѳобштити и изясненіе њне любови примити, и тако се они вечну любов и верност за куну без да битко на њи икакву сумню имао.

Любав нигда ніе задовольна, и штое ватренія, то све више изискуе. Тако и Ромео ніе више задовольан біо, знати, да га Юлія из све внутерности люби, него он іой толико дуго ніе мира дао, док она ніе дозволила, њга кадкад ноѳом под њним прозором примити, и с' њим се разговорити. Но будући да е она знала, даби њѳн отац ямачно Ромеа ногубити дао, кадби он ово потайно састаянь прочуо, она му е врло редко допуштала, под њѳн прозар долазити. Сдну ве-

чер, кад е он опет ту стаяо, навали буйна
киша; и кад Юлія већ отвори прозор, пре-
кори он ню овима речма: „зар ви никакова
милосрдїя нечувствуете, те можете гледа-
ти, како овде више пута по сат и два пред
вашим двором одати морам, док ви већ
еданпут ваш прозор отворите?“

„„Мене моя душа боли,““ одговори
Юлія, „„гледаюћи, како се ви морате ту-
да по мраку крити; но шта знам чинити?
Ни сад вам ништа другога казати незнам,
него вас молити, да опет одавде идете, док
вас ніе ткогод видіо.““

„Не тако любезна Юліо,“ приметне он,
него ми допустите, да к' вама у собу до-
ђем, и да се едан пут свама мирно и без
стра разговорити могу.“

„„То нигда неће бити, мой драги Ро-
мео, одговори она, ер, прем да вас не-
змѣрно любим, немогу вама поштенѣ и чи-
стоту мога имена жертвовати. И сами ови
наши ноћни састанци мени се недопадаю,
ер за колико ће іош тайни остати? Я сва
протрнем, од великога стра, кад помислим,

што би од нас обоегбило, кад би мой отац ово зачуо.““

„Да шта знамо чинити,“ упита Ромео уздисући: „Ја немогу без вас живити, и ма и живот изгубіо, ја се морам кадкад свама састаяти.“

„„Како би било,““ продужи Јулія реч, „да се ваш отац с' моим о овој ствари разговори?““

„Ах! сте стране нас никада сунце огреати неће, од говори Ромео, ер ће се прво вода и ватра помирити, нежели нњи два. Но ако ви мене искрено любите, ако она заклетва ваше вечне любви и верности ніе суетна била; а ви дозволите, да се ми потайно сачетамо. То е едини пут, на коему нашу любов спасти можемо.“

Јулія умукне, и ніе знала ништа одговорити. Из прва е мислила, да никако свога оца оставити неможе; но Ромеово нњжно прошенѣ, нњна собствена любов, и немило увереніе, да нњи отац нигда у нњиово супружество дозволити неће, сву нњну супротивност надвлада. Она на Ромеово намѣре-

ніе пристане, и обећа, нѣму пред олтаром руку дати, ако он буде могао све, штое овоме нужно, приправити.

Ромео є сада само бригу носіо, ову ствар што брже окончати. Нѣгов є отац имао еднога калуђера из манастира светог Франѣ, именов Лоренцо, за исповедника, кои є Ромеа воспитао, и к' нѣму са благодѣтелном любви наклонѣн біо. У овоме є свештенику он неогранично увѣреніе држао, и за то он науми, нѣму своя тайна изповедити, и нѣга молити, да он союз любви нѣгове благослови, скоро он к' томе грилику нађе. Еданпут сам с' Лоренцом бивши, очитує му свою неугасиму любов, и нерушимо намѣреніе, с' Юліјом потайно у супружески союз ступити, и замоли га, да їй он сачета. Лоренцо, премда є Ромеа као сина любіо, ніе задуго у нѣгово намѣреніе дозволити тео; но гледећи Ромеову неустрпливост, и боећи се, да неби из ове ватрене любви иначе зла слѣдствія проишда, дозволи наипосле у Ромеово зактеванѣ, и іош к' томе обећа, даће се на сваки начин

трудити, небили ньиове родителѣ како помирити, и к' овой женидби приволети могао. Но будући да е сада о коризми било, препоручи Ромеу за кратко време устрплѣніе, и обећа, да ће међу тим све уредити, што к' овоме потребно буде. И он свою реч уздржи. Кад прође велики пост, дође Юлія еданпут у манастирску цркву, као да ће се исповѣдати, и избере себи Лоренця за исповедника. Лоренцо тад изведе Ромеу из ћелие, где е сакривен біо, и такога с' нѣговом любезном без сваки сведока сачета. После тога опет оде свако своіой кући, као да ништа ніе ни било.

Сад су били Ромео и Юлія у супружески союз ступили, но ньиова непријатна обстоятелства совим начином ништа поболшала нису. Они су се могли само крадом састаяти, као и до сада, и ньиова е сва надежда у пријателству Лоренцовом состояла, од кога су се надали, даће нѣж оцеве помирити, и ньиовом супружеству наклонѣне учинити. Но и ова е надежда суетна била. На место даби се по ньиовой желњи роди-

тельи у пріятелству приближивали, то є
нѣиова злоба све више растла, и они нису
ни очем другим мислили, но єдан другога
уништожити. Єдан пут се нѣиови оѣви на
пјаци састану, и тусе чрез єдне маловажне
ствари заваде. На ову вику дотрче нѣиове
слуге и пріятели, и наипосле се побію. Ро-
мео, разумевши, да є нѣгов отац у поги-
бели, дотрчи к' нѣму у помоћ, и юначки
свою страну бранећи, опет се чув'о, да не-
би кога рођака Капелетина увредіо. Но по-
што Теобалд Капелетин синовац, и Ромеон
највећи душманин, овога смотри, он све
друге остави, и са свом силом на нѣга уда-
ри. Ромео є дуго бранећ се узмицао; но
видећи, да Теобалд као бесан на нѣга наср-
ће, стане се и он озбиля борити, и наипо-
сле га с' мачем прободє. Тек што Теобалд
мртав падне, а нѣгова страна уплашившисе,
побегне. Овай случай целу Верону на кавгу
пробуди. Стари Капелети є бесніо, и од
кнѣза освету искао, а овай, прєяко разярєн
закуне се, ову погрешку нигда неопрости-
ти, и убіицу преоштро казнити. Но буду-

ћи, да е Ромео знао, да сада и нѣгов живот о концу виси, побегне из Вероне, и тако княз ништа друго не могао чинити, него осуди Ромеа, да се нигда више у свое отечество повратити несме.

Шта есирота Юлія трпила, кад е овај несретни глас разумела, то само оно срце разумети може, кое е икад с' онаком нѣжности любило. Она лепа надежда, даће Лоренцо нѣног оца с' Монтеким помирити, нѣной любви очин благослов прибавити, и тако нѣой стазу животне среће отворити, сад е вовѣки уништожена била. Она е дан и ноћ плакала, и нѣна жалост и внутреня боля стим е још убиточнја била, што никога на свѣту имала не, коме би ране срца нѣног открити могла. Лоренцо, кои е у првой кавги Ромеа у манастиру сакрјо, дак е прилику нашао, нѣга из града извести, био е сада Юліина едина утѣха. Он јој донесе последню поздрав Ромеову, кои е у Мантуу побегао, и обећа јој, да ће крадом и ню наскоро за нѣним послати, ако неби ову ствар прјатнјим начином умирити могао. Међу

тим є сиротица Юлія сваки дан тужнія бивала, и найпосле стане ова внутрєня жалост и здравлѣ нѣно подкопавати. Нѣни родители сад се за живот нѣн узбрину, и особито мати, коя є єдиницу свою неизмѣрно любила, трудила се на сваки начин, узрок кѣерине жалости и болести искушати; но будући да Юлія свою тайну никоме нїе сообщити смела, то мати найпосле помисли, да кѣи можебити тужи, штоби се удати рада. Она овомѣнїе мужу откриє, и оваї такоѣер мислеѣи, да дѣвице од 19 година радо о удаїй мисле, пристане на материн савѣт, и одлучи кѣери некога грофа Лодрона, кои є веѣ о овой ствари говорїо, за мужа.

Пошто сватба сасвим уговорена буде, пойти мати к' Юліи, мислеѣи, да ѣе ю с овим гласом обрадовати. Но колико се она дивила, кад види, да Юлія на оваї глас с' уздисанѣм и сузама одговорити стане. „Шта є то? мила кѣера,“ запита она с' удивленїем, „зар се ти нерадуєш, супруга єднога благородног и любведостоїнога грофа бити?“

Та то мора твоіой женской суети весма ласкати, када видиш, да ћеш на руки овакога мужа прва госпоя у целом Тироу бити. Шта можеш више желити?“

„„Я ништа другога нежелим, нежели умрети,““ одговори Юлія плачући, и сада топрв мати сумњати стане, да Юлія мора у некога другога залюбљена бити. Она ову сумњу и оцу принесе, и замолига, да неби с' кћерином удаіом итио, док она нїна тайна неизкуша. Но Капелети, коему ово не повољно чути било; даде кћер к' себи зовнути, да се он сам с' њом о овой ствари разговори, „зар ти ниси задовольна, мила кћери,“ упита е любким гласом; „да сам ти овако отличнога мужа за супруга изабрао?“

„Я нисам, оче! одговори она, нитићу нигда с' њим задовольна бити.““

„А да шта би ти?“ упита он далѣ; ти оћеш дакле калућерка да будеш?“,

„„Любезни оче! я сама незнам““ одговори она, и стане опет плакати.

„Е добро, кћери! продужи он далѣ

рѣч, умири се само; но я ти морам напред казати, да љу те я преморати, Лодрону твою руку дати.“

„Ако Бог да, то нигда неће бити!“ одговори она мужеским гласом, и погледи оцу у очи.

„Охо! викне отац лютито, видићемо, оџули я знати средства наџи, јогунство ед-нога детета прекршити, и нѣга мојой вољи упокорити;“ и с' овима речма изиђе из собе. —

Сад Јулія сву надежду изгуби, нити си е помоћи знала. Најпосле науми, Лоренцу, у коему е неогранично увѣреніе држала, сва ова непријатна обстојтелства доказати, и код нѣга утѣху и совѣт тражити. Из тог' уз-рока замоли матер, дојой допусти у мана-стир на исповед отићи, будући да ни укога свештеника толико увѣреніе нема, као у оца Лоренца. Мати иначе немогаше, одведе, е сама у манастир, и замоли Лоренца, да-би настојо, Јулію, спомоћу овога увѣренія кое она у нѣму држи, родителској вољи и желји упокорити. Сада Јулія к' Лорен-

цу приступи, и стане му све яде срца свога откривати, и нѣга богом заклиняти, да іой у помоћи буде. „И ако ми никако другоячїе помоћи неможете, заключи она, тако вас заклинѣм оном любви, с' коїом сте увек к' вашему посину наклонѣни били, дайте ми отрова, да се мога яда опростим, ер се волим са животом растати, нежели с' Ромеом.“ Лоренцо е неколико магновенїя промишлявао, шта сада да учини; и видеѣи, да никакове надежде нема, ову ствар мирнїем начином разправити, рече іой; „ти знаш, моя мила кѣери! да найпрви и најпочитаеми граждани к' мени долазе, од мене у важеним обстоятелствама совѣт искаати; дакле можеш заключити, да я за цео свет неби рад, да се прочуе, да су твоя тайна мени позната. Но из наклоности и любви к' теби и моему посину, оѣу єдну ствар подузети, кое никоме другом на свѣту учинїю неби; само ми обеѣати мораш, да ме никоме издати неѣеш. Но отрова ти никако дати немогу, ер би смртни грех бїо, тебе такову младу у смртне руке предати. Ако

дакле толико мужества имаш, оно учинити, што ћу ти сада казати, тако можеш увѣрена бити, даћеш ямачно твога Ромеу видити и загрлити. Даћу ти некакав прашак, коиће те кроз 48 сати тако успавати, да ће те сваки лѣкар за мртву држати. Тебеће онда твои родитељи без сумњѣ у вашу гробницу, која се код наше цркве налази, саранити. Я ћу онда к' теби доћи, тебе из гробнице извести, и у манастиру сакрити; и будући да ме и онако за неколико дана некакви послови у Мантуу зову, оћу тебе самном повести, и твоему мужу предати. Но кажими, нећешли се ти бојати, у гробници саме међу мртвима лежати?"

„ „Я ћу све чинити, што год ви зактевате, одговори Юлія, ако се само смоим Ромеом састати могу.““

„Добро дакле, продужи Лоренцо реч, я имам надежду, да ће све добро бити. Но требало би, да ти Ромеу елну книгу пишеш, и нѣму наше намѣреніе извѣстиш, да се неби иначе бринуо и уплашіо, ако штотод од твое дажљиве смрти зачуе. Я имам у Ман-

туи еднога верног пріятеля, кои ће му твою книгу предати.“ После тога Лоренцо отиде у свою ќелию, донесе Јуліи онај обећани прашак, и научи є, да га 3 или 4 сата пре поноћи без сваког страа у води попіе, и да ће онда овај напитаk око 8 сати у јутру дѣиствовати. Најпосле є још тешити зачне, да се ништа небои, опомене є, да незаборави Ромеу писати, пак є онда опет своим благословом одпусти.

Јулія дође кући сасвим утешена и мирна, и веселія, него што є игда била. Ово є нѣним родителѣм весма мило било, и они намисле, нѣном изповеднику, кои јо є тако умирити знао, едан драгоцѣни поклон учинити. Међу тим се дан по дан и свадба приближивала, и отац Јуліи назначи, да сутра мора с' матером на неко добро близу Вероне поћи, гди є нѣн заручник већ чекао, да се прстеную, Јулія без сваке супротивности с' матером на добро отиде, но незаборави Лоренцов прашак собом понети. Кад већ покасно на добро дођу, она заиште чашу ладне воде, за угасити жеђу, саспе кра-

дом прашак у воду, и попије га. Кад пође спавати, онда рече своима служкињама: „мой ће се отац скоро осведочити, да он нема те моћи, мене с' едним мужем окова-ти, кое га любити немогу,“ и одпусти њ. Служкињѣ нису разумеле, шта она с' овим мисли, и отиду без сваке сумњѣ у свое собе. Кад Јулія види, да е већ све у кући мирно, она баџи покривач са себе, прекрсти беле руке на прси, пружи се у постелји као мртва, и тако стане дѣиствіе прашка очекивати. Кад у јутру служкињѣ дођу, да е пробуде и обуку, нађу е у описаном станю као мртву. На њиову вриску дотрчи мати, и падне с' убиточним чувствованием на Јулію, и нашавши ю ладну и укочену, ніе се о њѣной смрти сумњати могла. Сад се топрв служкињѣ опомену, да е несретница юѣер пред спаванѣ ладне воде искала, и с' овим напитком њѣне речи споредуюѣи, ямачно су мислили, да се отровала. Сад се у целом двору, вриска, плач и жалост возбуди, која се описати неможе. Мати е обезнаиѣна покрай кѣери седіла,

а отац, кои е на прву вѣст из вароши до-
трчао, нѣ се утѣшити могао. Сва средства,
коя су лѣкари употребљавали, суетна су
била, и тако сада нитко више сумњао нѣ,
да е зайста умрла. Родителѣм дакле само
последня, жалостна дужност остане, еди-
ницу саранити, и после 24 сата буде Юлія
са свима достоинствама у гробницу фамиліе
у верону однешена.

Пошто се ово с' Юліом случи, Лорен-
цо е біо нѣну книгу у Мантуву послао; но
како се већ еданпут у Юлину любов несре-
ћа умешала била, тако се и сада овај не-
сретни случай догоди, да Лоренцов прия-
тель Ромеа нигда нѣ могао код куће наћи,
и несмевши никоме другоме книгу дати,
код себе е задржи. Но међу тим долети Пе-
тар, Ромеов верни слуга, из Вероне, и до-
несе му убиточни глас, да е Юлія умрла. Ро-
мео претрне; полак мртав, и сав изван се-
бе, теосе своим мачем пробости. Он се за
нѣног убицу држао, зашто он нимало сум-
њао нѣ, да се Юлія само зато отровала, да
нѣму вероломна непостане. Но пошто се ма-

ло умири, науми сада, још еданпут несрет-
 ну супругу макар мртву видети, пак онда
 код нѣ умрети. Он се обуче као некакав
 земљадѣлац, узме к' себи флашицу отрова
 и пође у Верону. Он о ничем другим ніе
 мислио, но о својој смрти; ер ако га тко
 позна, то е ямачно знао, даће, као убица
 Теобалдов, погубит бити; аколи пак срет-
 но у гробницу дође, то се онде, на прси-
 ма супруге, отровати науміо. Он се срет-
 но и непознан у Верону привуче, и помо-
 ћу едне тавне ноћи у Капелетину гробницу
 уђе. Имаюћи фенѣр, нађе лако међу мртва-
 цима своју нестретну супругу, у едном сан-
 дуку од мермера, кои још ніе затворен біо.
 Горко плачући, и од велике туге надвладан,
 падне он на ладно тѣло Юлино, и стане е
 грлити и любити. „О очи! повикне он, о
 очи! кое сте ми као небесне звезде сіяле; о
 устнице! из кои сам тисяћу пута мед шіо,
 о груди беле! на кои ма сам толико пута с'
 райским чувствованіем лежао; — на какву
 месту, у каковом станю вас наћи морам!
 О како е могуће, да я без вас гледати, без

вас говорити, без вас дикати могу! О несретна супруго! на што те е твоя любав к' мени довела; — да легнеш у тай тесни простор, у ту колевку жалости и несреће! А ја, твой убица, још да живим? О зидови! зашто се несрушите надамном, и незакопате овде, гди ми сва срећа и радост и надежда живота овога лежи!“ — Кад већ Ромео овим начином своју неутѣшиму жалост до највишега степена возбуди, поше отров из флашице, пригрли Јулију нѣжно к' себи, и стане тако, на нѣнима грудима лежећи, дѣиствие отрова, и смрт очекивати. —

Он још нје дуго тако лежао, кад већ природна сила Јулиног тѣла зачне, оно дѣиствие прашка преобладати, и она се од смртиподобнога сна пробуђивати стане. Пошто се онда нѣи дух возбуди, и животне силе опет оживе, она отвори очи, и као иза сна упита: „Ах! гди сам ја? шко ме држи у наручију?“ — Зар ме непознаеш? одговори Ромео, као у сну; зар незнаш, да е твой несретни муж из Мантуе дошао, да овде код тебе умре! Кад Јулија чѣга позна, нје

свою радост с' речма изяснити могла. Она скочи к' ньму, притиснега с' безмѣрним чувствованіем на свое груди, любеѣи га и грлеѣи. „О, како си могао,“ запита она найпосле, како си се могао у толику погибел упустити, и мене овде тражити? Та ти знаш, каква те страшна судбина чека, ако те тко овде позна! Зар ти ніе доста утѣха била она книга, у коіой сам ти явила, да є моя смрт само измишлѣна, даби се од оне немиле удає опростити могла?“ — Ове речи Ромеа као из некаковог тешкога сна пробуде, и сад он стане свое страшно станѣ припознавати. Он каже Юліи с' дркѣуѣим гласом, да он од свега тога ништа знао ніе, будуѣи да му нѣна книга ніе у руке дошла, и да є он, ню мртву мислеѣи, отров попіо, и да веѣ дѣиствіє овога несретнога напѣтка чувствує. Ова повѣст Юлію као нож у срце убоде. Превелика жалост била є єдино чувствованіє срца нѣног; она ніе имала суза за плач, нити речи за изясненіє муке свое, и найпосле падне онесвесѣена на полумртвог Ромеа, студенія него онай мермер, из ко-

га се пред мало магновенія на несређу своју подигла.

Кад е време било, пригледати, што Јулія у нѣном дубоком сну ради, сиђе Лоренцо у гробницу; но колико се дивіо, кад овде нађе, чему се ніе надао, — Јулію као окаменѣну, с' расплетеном косом седећи, и Ромеа на крилу држећи. Кад Јулія нѣга угледа, мане му руком, да се неприближава к' нѣой. Лоренца се овоме још више зачуди, и ушита любким гласом: „зар се ти боиш мене, моя мила кѣри?“

„Небоим се вас, одговори она, прекораваяући га, но се боим, да ће те ме у живот повратити.“ — О! погледайте овамо, што е ваша мудрост учинила! Ево ми любезни на крилу издише. Висте заиста све добро и мудро уредили, и више никакове молбе од вас неимам, него да ме оставите овде саму, да могу с' миром умрети.“

Лоренцо с' великим удивленіем ближе приступи, и осведочи се своима собственима очима, да се несретни Ромео са животом растае. Незнајући што се случило, клек-

не и он поред Юліе, и закуне е, даму ова несретна обстоятелства изтолкуе. Кад му она све каже, што е сама знала, сирома старац грозне сузе проліе, ер е он Ромеа као рођеног сина любіо. „О! мили сине! несретни Ромео! што си учиніо?“ повикне он дрктајућим глагом, и притиснега к' прсима своима; — но Ромео ніе више одговарати могао; — он е ладан и мртав поред нѣга лежао.

Кад се Лоренцо од првог убиточнога стра поврати, узме Юлію умиљато за руку, да ю из овога страшнога места изведе. Но Юлія нипошто се од Ромеа ніе растати хтела. Я ођу мртва код нѣга да будем, кад нисам могла с' њим живити, повикне она, и прво, него што е Лоренцо одбранити могао, зграби Ромеово стакленце, и попіе оно отрова, што е иза нѣга остало. Сад сирома Лоренцо буде од јада и внутрене жалости сасвим надвлдан; Ромеа и Юлію, кое е обадвое с' родителском нѣжноти любіо, тако мртве гледати, — ах! то е више било,

него што нѣгово чувствително срце подносити могаше. „О Ромео! о Юлію! децо мила и возлюблѣна! зашто толики яд у мое старо срце улисте!“ повикне он плачући, и привати Юлію у свое дркѣуће руке. Юлія још еданпут отвори очи, и мило га погледа. Остайте з' богом, оче! рече она издисајући, „остай те с' богом, и испуните ми последню желю, коя у том состои, да ме с' Ромеом у едан гроб закопате, да бар мртви заедно будемо. Прочая немой те овај несретни случай к' срцу примати; висте едан на свету били, кои е мою несретну любав с' отеческом наклоноскоу бранію, и мене с' Ромеом саставити трудіо се; — да е Бог другчіе уредіо, — томе нити смо ми криви, а још манѣ ви.“ —

Лоренцо с' тешким срцем гробницу остави, и поврати се у манастир. Он овај догађай затаяти хтеа; но едан други случай нѣгову тайну изда. Ону исту ноћ сирѣч, кад се ова несрећа случила, вребала е чета, некаковог допова и прошавши покрај речене

гробнице, види у нъой свећу. Мислећи, да-
ће ту наћи, што траже, пригледаю они до-
ле и виде ту Лоренца код двою мртваца.
Они се оцет крадом од туда поврате, као
што су и дошли, но яве старешинама што
су видели. Кад у ютру у гробници Ромеа и
Юлію мртве нађу, прине су ову ствар кне-
зу, кой одма Лоренца к' себи зовне, и упи-
та га, шта є нођю у гробници радіо? Ло-
ренцо сада кнезу сву тайну одкріе; како су
се Ромео и Юлія неизмърно любили, како
су родители нъиовой любви противни би-
ли, како є он нъи саставити хтео, и како
се, кроз некакав несретни случай ова лю-
бав жалостно окончала. Кнез є ову повѣст
са сажаленіем слушао, и ніе се уздржати
могао, да не заплаче. „То су слѣдствія оне
проклете злобе и мрзости, с' коіом су се
нъиови родители прогонили, рече он, сузу
тарући, и одпусти оцет Лоренца. Кад Монт-
еки и Капелети овај ядни глас чую, пойте
у гробницу, да се своима собственима очи-
ма од ове жалостне истине осведоче. Они

испуне последню желю любезніе, и оста-
 ве іи заедно, едно покрай другога лежећи.
 И они се сада помире, и рукую, но
 весма доцкан, — над гробом ньиови е-
 динаца. —

У — к.

МАТЕРИНА ЛЮБАВ.

И Г Р А

У ЄДНОМ ДЬІИСТВУ.

ПО ИСТИНИТОМ ДОГАЂАЮ СПИСАО

П А Н Н А Ш.

По начину народни песама из немачког.
преведено.

ЛИЦА:

Лугар.

Лугарица.

Едан берберин.

Една стара бака.

Служкиня.

Три пустиловца.

ИСХОД ПРВІИ.

(Соба у лугаровой кући. Дубоко у соби се-
ди Лугарица пред едном постельом, у
коіой дете лежи. Напред, на десной стра-
ни собе, стои едан астал, на ньму свеѣа и
неколико чашица и зделица, а на левой стра-
ни подпирує служкиня ватру, коя у
димнику гори.)

Лугарица (уоставши)

Боже! што се дими тако яко?

Лизо! зашто к' ватри непригледаш?

Служкиня.

Я пригледам, госпо! али ветар

Страшни оѣе ватру да загаси.

(Отвориврата и опет се к' димнику поврати).

Лугарица.

Мило чедо! Сиротицо моя!

Све се неприятно союзуе

Дате у твојом' цвѣту уништожи!
 Молитве су мое за те всеу!
 Всеу материнска скорб и негва,
 Нити зрака надежде пробја
 Ову тавну ноћ и буре пуну,
 Коя ми е погубел донела.

Служкиња.

Негрешите! ноћ е данас она,
 Када нам се спасителъ родіо.

Лугарица.

О! а мени любимче умире!

Служкиња.

Небринте се, доћ' ће дворски лѣкар.

Лугарица.

Што ће бити, аколи недође?

Служкиња.

Господар е у град отишао,
 Донетиће помоћи од туда.

Лугарица.

Можели се надат' — мислит' само,
 Даће лѣкар кои по овакој

Страшной ноѣи нѣму слѣдовати?
 Не! не! Лизо! Человѣколюбав
 Данас тако далеко неиде!
 Истина, да још лѣкара има
 Благородни, али ѿи є мало!
 Што є млогом за дететом стало! —
 Ево лежи невинїи анѣлак,
 Изчезнуѣе од вруѣнице тежке.
 Страшно ти є о! у пустом Лугу,
 Обкруженой гладним звериняма
 Без помоѣи човеческе, самой
 Пребивати! Видим веѣ погибел,
 Видим да умрети дете мора!

(клекне покрай постелѣ).

Служкиня.

Ако помоѣ од туд' и недоѣе,
 Још сва надежда изчезла нїє;
 Отиш'о є, нема још по сата,
 Дол' у село дечко к' старой Ани.
 Ди веѣ силе човеческе ништа
 Учинити немогу, ту она
 Лечи и помаже. Тко год помоѣ
 Треба, лети к' нѣзиной колеби.

О како се богу молит знаде!
 Мили боже! мислио би човек
 Да сви с' неба анђели ће доћи
 Да јој у помоћи буду. Ево
 Угљар Јанко, који е нећ био
 Оба ока скоро изгубіо,
 Онаму е помогла, — сад' опет
 Чисто види на обадва ока.
 Роми Петар сад е книгоноша,
 Трчи, к'о да има нове ноге, —
 Зато само утѣху имајте,
 Помоћи ће и вашем' детету.

Лугарица.

Бог би дао.

(нетко куца на врати).

Служкиња.

Она е!

Лугарица.

О боже!

Благодарим ти! Неволя чему
 Нетера нас, помоћи тражити!

И С Х О Д Д Р У Г І И.

(Пређашњи. Бака поштапајући се дође
у нутра.)

Служавка.

Одите у нутра.

Б а к а.

То є зима!

Од када сам постала, још ніе,

'вака зима о божићу била!

Пара се замрзава, а крв се

Усърава, само срце оће

Да пукне од зиме.

Лугарица.

Од' те, бако!

Ближе к' ватри, од'те!

Б а к а.

Зима ми є

У костима, чашица ракіе

Изтераће овај мраз внутрени.

(Служавка донесе чашу и уточи іой).

Лугарица.

Добиће те, што ви год желите,

Богато ъу вама наплатити
 Овай труднии пут, помоз'те само,
 Избав'те ми любимца моего!

Б а к а (пошто се напіе).

Млого с' божіом помоћи се чини;
 Ясам слаба жена, али моя
 Молитва є крѣпка. — Дай те сада
 Да я видим сиротицу малу.
 (Служавка светли, а за ньом иде Лугарица
 и Бака.)

Л у г а р и ц а.

Како гори у врућници! гле' те,
 Сваки уд се тегли и разтеже!
 Кажите ми, оћели умрети?
 Кажите ми бако! каж'те просто
 И отворно, имали надежде
 Дає можно детету помоћи?

Б а к а.

Добро ніе, казати вам морам;
 На човеч'ю помоћ немислите.

Л у г а р и ц а.

Чедо мое! возлюбљено чедо!

Б а к а.

Невреѣай те бога! Несумняй те
О нѣговой милости; я мислим
З'божіом вольом детету помоѣи.

Лугарица.

Помоѣ' ѣе те? О, још едан пут ми
Изреците то небесно слово!
Смилуй те се моіой муки, моме
Страу! Употреб' те силе ваше!
Ваше свете молитве пошљи те
К' небу! Анѣеле зовните доле
К' вама! Растерай те духе смртне!
И вруѣнице силе оврачайте!
Спаси те ми то едино дете,
Иначе ѣе жалост ме уморит'!

Б а к а.

Дигни те се, госпо! паче мирно
Послушай те. Сузе ништа неѣе
Ту помоѣи; дѣиствоват' треба
Без дангубе; и веруй те мени,
Я знам едно истинито средство.

Лугарица.

Каж' те ми га!

Б а к а.

Ако е срдечност

Ваша толика, к'о што е ваша
Жалост, биће дете вам спасено

Лугарица.

Моя срдечност? — Треба ли вама

Млада зверад, истом окоћена?

Ловити ћу одма, гдено ловца

Стра претреса, Курячицу с' легла

Отера ћу, и сву нѣну штенад

Потући ћу пре нег' дан осване,

И нѣиова срца, јоштер врућа,

Вама ћу ии у руке донети.

Б а к а.

Тако страшно средство нѣе нужно

Само превелика зима ове

Ноћи, чини даће вама тешко

Бити, тамо поћи, куд' вас шилѣм.

Лугарица.

Куд' ми треба? Кажи те ми место;

Нити ноћ ме плаши нити зима!
 Макар све се у лед претворило,
 Мене чува ужарено срце
 Материнско, и без сваког' страа
 У бурю ме моя любов гони.

Б а к а.

Дакле послушайте. — Огрните
 Вашу бунду, и слѣдуйте путу
 Коино вас у град води. Онле,
 Гди се из тешине изилази —
 Знате л' ону ливадицу?

Лугарица.

Ону,
 Гдино чудотворна ела стои?

Б а к а.

Под овом ви чудотворном елом
 С' чистим срцем молите молитве
 Кое се за болеснике моле;
 И са правом, безсумнѣном вером
 Уберите с' посвећене еле.
 Маовине. Кад то учините,
 Слободно се кући повратите.

Ондаће мо још у святой овой
Ноћи куват' лек за ваше дете.
Увѣрени буд' те, да ће прво
Него што још зорица забели,
Проћи овака нужда и погибел.
Ово средство е већ искушано;
Али вас још морам световати:
Ваше уши добро затворите;
Неслушай те шушка ни шаптаня,
Нит' віянья какове зверине;
Само мучећ', к' богу окренутим
Духом ваше молитве измолте.
Я вам ово неговорим всуе.
Ер када би гдас ви найслабіи
Из вашіи прси изпустили,
Дете би вам умрети морало.
Упитај те само млинарицу
У долини, она ће вам казат! —
Данас има две године дана,
Какоме е к' својме мужу звала;
Я га наѣм на смртной постельи,
И будући да он, — уздаюћ' се
У ме — помоћ заиште, отидем
Я с' нѣговом женом одма сама

К' светом дрвцу. Световала сам ю
 Као и вас, нѡи сам говорила:
 Да ће глас најслаби нѣном мужу
 Смрт задати; — али все! Истом
 Што е полак молитве изрекла,
 Повикне ти, штогод веѣма може:
 „Медвед! Медвед!“ — пак онда побегне. —
 А кад кући дође, — — — ал веѣ мртав
 Муж іой бише. — Истина, скоро се
 Она опет за другог удала; (узме бурмута).
 Зато још еданпут давам кажем:
 Чувајте се добро сваког страа.

Лугарица.

Ма све страве на ме удариле,
 Неће глас из мене измамити!
 Тио молећи се, набраћу вам
 Маовине; макар се најлюѣа
 Змїя око еле обвіяла,
 Отров нѣзин уплашит' ме неће.
 Ели само бог у мое руке
 Живот мога детета метнуо,
 Ослободи ћу га, ма сто пута
 Сама свог се Живота лишила!

(Отиде. Служавка јој већ на врати једну белу бунду огрне, па јо онда изпрати на полѣ, и опет врата закључа.).

Б а к а.

А ја ћу се молити за дете. (приближи се к' постелји).

И С Х О Д Т Р Е Ћ И.

(Велика гора. Снег је све на околи покрио; бура свира кроз гранѣ, и вје снег у вис. На страни, на подножју брда стои на исходу тешине једна шупља ела с' образом. — Три пустооловца вребају с' различни страна у дубљина позоришћа).

Први пустоловац (другоме дозивајући).
Зар још ништа нечуеш?

Други.

Нечуем

Ништа осим ветра, који ове
Старе еле просвирава

Т р е ћ и и.

Свира

Да; а мен' се чини као даби
Анђели певали.

П р в и и.

Устрплънъ!

Едног' скупог зверета се тиче!

Д р у г и и.

Аколи не дође?

Т р е ћ и и.

Он и неће

Доћи!

П р в и и.

Оће, я вам кажем! Ясам
Све то врло добро испитао:
Отишо є у град, да лъкара
Тражи, ер му на смрт' лежи дете.

Д р у г и и.

Но што, ако сутра топрв дође?

Третији.

Лепо фала! Мене неби сунце
Пробудило више. Я одлазим!

Другији.

И ја тако мислим.

Првији.

Стан' те, велим!
Ел' то помоћ, штосте обећали?
Чекамоли ми на какву срну?
Ал' лисицу? Нил' брат мой, друг ваш,
Кои тамо у тавници седи?

Другији.

Сам' да не у очи божића,
И на овом' месту, код овога
Чудотворног' дрвета! И тоје
Истина, да овде вила има.

Третији.

Вилама е лако! немрзну се
Оне, већ' се знов.

Првији.

А зар нисмо.

И ми данас на доброме путу?
 Цео дан смо постили, а ништа
 Уловили нисмо; а и овај
 Лов нам есте Христіянско дѣло;
 Опрости ће мо из замке едно
 Удо звере; он увати брата,
 А ми ћемо нѣга уватити
 Прост нам мора братац бити, макар
 Цело войнство духова дошло.

Т р е ћ и и.

Ест, када би дуси од ракіе
 Били, он би све њи прогутао.

Д р у г и и.

Пусте фале!

П р в и и.

Ћут' те! чиними се
 К'о да нетко иде; послушайте!

ИСХОД ЧЕТВРТИ.

(Пређашњи Лугар слази с' берда, с' трпком преко рамена, и берберина за руку водећи, који се у япунђе замотао, и некакову кутицу под раменом носи.).

Л у г а р.

Умир' те се, скоро смо већ доле.

Други пустоловац (шапћући).

Ест он!

П р в и.

Постави се у бусію!

Т р е ћ и (сам за се).

Заиста! мени е већ врућина,
А Лугар е сунце!

Лугар (који е међутим с' берберином с' брда сишао.)

Сад е добро!

Већ смо у долини; радујте се,
Найгори е пут нам за леђима.
Од' те само! тесни пут нас води

Покрай светог дрвета. Још само
 Една четврт сата треба е нам!

Б е р б е р и н (сав уморит.)

О! О! Я немогу далѣ! То е
 Пут, и то е зима! (седе на земљу)

Јо мени!

Господару! моя смрт нек' дође
 На вас! — мене одмамити! Мене

Стак'вом лажи изкуће извући:

Нема више нег' по сата, — боже!

Та по дана има путовати

Преко ови ледени брдина, —

А он вели да е то по сата! (отресе се)

Цаме тера с' натегнутом пушком

Кроз ноћ, преко брда и долине!

Та ово е убиство! — убиство!

О! О! починути морам; я ћу

Тужити вас код светлога суда!

Л у г а р.

А ви дакле живити морате;

Но конац ќе с' вама скоро бити,

Ако дуже седели будете.

(Пустоловци се крадом приближиваю.)

Берберин.

Живіо би да, само да видим
 Вас умрети, у лед поставившег',
 И на брду у снег затрпаног,
 Но јао мени! ако и неумрем
 Я од зиме, куряци ме оће
 Подерати жива; чиними се
 Да већ' чуем, где мрцине вію.
 А допова, кажу, има овде;
 Волио б' іи видит на вешали
 Нег' у лугу овде.

Л у г а р.

Дигните се,
 Промисли те, да с' живота тиче!

Берберин.

Мог' живота, да; едног живота
 кои мени сто живота вреди!
 Што є Ирод' за децу маріо?
 Ништа! То се изкоренит' неће.
 Али дед', да нема нас лѣкара —
 Онда јао вама! Било б' доста
 Мртаваца — и без болесника!

Први и другіи пуστοловац (увате Лугара за руке).

Предай те се!

Трећи (увати берберина).

Стани! брзоплету!

Берберин.

Милосрдѣ!

Лугар.

Пуст' те ме, допови!

Први пуστοловац.

Држ' га Рудолф! држ' га само крѣпко!

Други.

Отми пушку!

Лугар.

Са моим животом

Само ће те добит' ю!

Трећи пуστοловац (берберину, кои оће да побегне),

Ни сместа!

Ербо ћу те одма про буразит!

Лугар.

Свемогући! помоћ ми пошальи!

Недопусти да погинем овде

Међ' лопови! Ули крѣпку силу

У мишице мое! да побѣдим

Пустаіе ове! Ослобод' ме,

Даби мого дете мое спасти!

(рваю се)

ИСХОД ПЕТИИ.

(Пређашњи. Лугарица у белой бунди загрнута изиђе из тешине, и приближи се к ели. Рвајући тако су се поставили, да су Лугар и берберин с' леђма, а пустоловци с' лицом к' льой окренути.)

Први пустоловац.

Гле, за бога! Суклата! (побегне).

Други и трећи.

Бежите!

Спаси те се! (побегну обадва).

Лугар (угледа Лугарицу).

Шта? Небами есте!

Берберин (угледа такођер Лугарицу).
 Боже! буди мени у помоћи! (падне дрктају-
 ћи на колѣна, и покріе очи рукама).

Лугар.

Ел' могуће? видим ли я право?
 Ниел' осена то? ниел' всуе
 Стра? Шта стра! та нисам ли я муж зар,
 Кои сме вам на медведа поћи?
 А сад' даме воздухна обсена
 За будалу држи? Ха! миче се!
 Руке диже! елу грли! — Зар сам
 Сасвим изван себе? Ел' сат ова,
 Овали е ноћ, кояме тако
 Страом и са сумњом заслеплява? —
 Чисто стои предамном обсена! —
 Шта ћу чинит'? време ми пролази,
 Живот мога детета зависи
 Може бит' од овог' магновен'я,
 Кое овде губим. (берберину) Айде! без стра
 Слѣдуите ми, скорође мо кући
 Доћи.

Берберин.

Дакле онуд' покрай еле

Да прођемо? зар ви невидите?
 Стои тамо нешто у мртвачком
 Одјелу:

Лугар.

Ніе ништа! Мени
 Повъруйте, ништа се небој те! (ође да иде)

Берберин (обувати га, и недаму далѣ).
 Всуе! я неидем свама, дакле
 Оно лице не оде!

Лугар.

О боже!

Мили боже! детета се тиче!
 Мое крви, кое но е све ми!
 Шта још имам убог' без детета
 И без жене! Сад ми синак лежи,
 Досад у руменилу цватећи,
 С' анђелским лицем и очима,
 А сад' смрти — гробу посвећен е!
 Я би мог'о помоћ му донети, —
 Већ сам близу нѣга, — с' овог брежка
 Виђао' сам инач' мою кућу, —
 Мог'о би га лако довикати;

Ал' му отац неможе помоћи,
 Неможе спасенія донети! (Берберину.)
 Не дражи ме више, о човече!
 Не било ти срце од камена!
 Чувствуй жалост, тугу оца едног',
 Кой у свакоме магновен'ю
 Свог единца изгубити може.
 Но ако још послушати нећеш
 Мою молбу, ако милосрд'је
 Твоју душу умекшат' неможе,
 Ако нећеш мени слѣдовати,
 Убићу те, — чини сад' шта оћеш.

Берберин.

Та я ћу вам слѣдовати, само
 Пуст' те нека оно лице прође.

Лугар.

Не! не! то неможе бити, да е
 Оно какво небесно небесно сушчество!
 Превара е, добро измишлѣна
 Од лоцова, кои се у ноћи
 Овуд' вуку. Они мисле даће
 Мене с' аветима уплашити,

Да несмієм к' ньима, када лове.
 Напалису наме, но из шале,
 Пак ме онда опет опростише,
 Да я мислим да е авет права.
 Обсена е; лопов ко' и други,
 Оно му е дрво сакрилиште. (узме пушку).
 Сад' одлази, ако ти е живот
 Міо! — Та іош стоиш? Неслушаш ме?
 Но такоми бога великога!
 Опали њу, паст' њеш мртва земљи — (нани-
 шани).

Берберин.

Немой те! пропалисмо иначе!
 (Лугар опали, а она паде).

Берберин.

Јо нама! сада само паз'те,
 Сад' ње на нас навалити!

Лугар.

Паде!

Ни єднога гласа неизпусти! (оѣе тамо даиде.)

Берберин (држеѡига).

Стан'те! стан'те! заклин'ѡм вас, неид'те!

Лугар.

Пустите ме, морам видит' шта є!

Берберин.

Изгублѣнисте! я вас непуштам
С' места! (обувати га іош боль.)

Лугар.

Гледай! Жижак! — Из тешине
Жижак иде! — Овамо! овамо!

Берберин.

Ако само прави жижак буде!

ИСХОД ШЕСТИИ.

(Служкиня с' жижком протрчи покрай
єле напред.)

Служкиня.

Тко ме зове? — Висте, господару?

Лугар.

Ясам! -- Куда идеш ти? Што ради
Мое дете?

Служкиня.

Доброе с' дететом.

Из града е лѣкар дош'о, крв му
 Пустіо, сад' опет мирно спава:
 За живот му лѣкар добар стои.

Лугар.

Боже! теби фала!

Служкиня (огледавши се.)

Тражим нашу

Госпу.

Лугар.

Мою жену?

Служкиня.

Отишла є

Да баш овде — — —

Лугар.

Овде?

Служкиня.

Да се моли

Богу, ту код посвећене еле.

Лугар.

Свемогући боже! (полети к' ели, и падне на

свою жену. Служкиня полети за нѣм
с' жишком; Берберин іой слѣдуе.)

Она есте!

Моя жена! ясам е убіо! — —

Служавка (одкопча бунду.)

Фала богу! іош е жива!

Берберин.

Само

У мишицу ранита е мало (забавля се око нѣ.)

Лугар.

Жива?! Жива! Возлюблѣна жено,
Пробуди се! живи твою детету!

Лугарица.

Моє дете — ? — Ево маовине;
Прави те му напитац.

Лугар.

Та шта ње

Маовина?

Служкиня.

Баба Ана рече

Даће маовина с' ове еле
Чудотворне — — —

Лугар.

Суевѣріе!

Служавка.

Кад се

Бога молећ' ноћас још убере,
Детету помоћи; но најслаби
Глас, ког' она из прси испусти,
Биће смрт детету.

Лугар.

Она дакле

Паде, а баш ни гласа недаде!
О, та крѣпко срце материно!
Подигни се! спасено е дете;
Кроз човечіе руке бог е посло
Помоћ.

Лугарица (дигне се.)

Спасено е? айде дакле!

Дай, да к' Моме детету поитим!
Рана ће се сама излечити!

Лугар. (поведе є с' помо҃ю берберина и
служавке.)

Буди нам благословена
Метерина любви!
Нема чистіе у срцу
Любови нам од тебе;
Та є она любав права
Скоіом бог нас люби све!
Буди нам благословена
Материна любви!

ПОЕТИЧЕСКЕ ЗАБАВЕ.

NOTICE

1.

ПОБРАТИЋА.

1.

Лјубичице

(Алегорија лјубови).

На брежулјку стрмога потока
Пуполјила лјепа лјубичица,
С' друге стране тог' бистрог' отока
Процватила нјена другарица.

Обадве су једнако цветале
Јутро, вече, сложено поздрављале,
Главу своју ноћци покланјале,
Росом зорном једнако дизале.

Сила нјека внутрености тајна
Сострастно им душе савезала;
Ал ах! судба неба непознана
Потоком ји сужне! растављала.

Лицем само оне се гледале,
 Свако јутро 'вако дозивале:
 „Сестро моја и срца и душе,
 Кад ћеш мени приближит' се уже?“

Ал' је сјајно судбе огледало
 Са завјесом тавном покривено,
 Нит' је око, које б' прогледало
 Што је у нјем' сваком осуђено:

Перво јутро пре сунца јаркога
 Бистар поток песком замутијо,
 Из алова свога преускога
 Изишао и брег оронијо. —

Стан'те волне! не роните далје,
 Поштедите те две другарице! —
 Ах немаји! — Невиду се мале, —
 Утонуше, поблједи им лице! —

Ах, о смрти! шта учини пуста?
 Зашт' умори лјубав у младости?
 Чуј! Глас уји из те волне уста:
 „Смрт неноси никоме жалости;
 У животу судба нас растави,
 Лјубов нашу смрт ево састави.“

2.

С' Богом остај! *)

С' Богом остај моја домовино!

С' Богом остај! — сердце моје вене,
 Ср одлазим а тебе оставлјам,
 Ах! оставлјам милу иза мене.

Веће брег твој синје море плјуска,
 Већ се вјетар из далека диже,
 Волне ује, Шајку притискују, —
 С' Богом остај! нећут' видит' више.

Мој ће вођа бити јарко сунце,
 Које тамо у море залази,
 С' Богом остај! — ал је душа овде,
 Само тјело од тебе одлази.

Ах! у двору праотаца мои
 Већ на прагу жута трава ниче,
 Врт китијаста коровом обраст'о,
 Вјерно псето на врати урличе.

*) Пјевана једном пријателју, при полазку
 из Тријеста у Сјеверну Америку.

Јасам самџит на бјеломе свјету,
 На широком, ах! широком мору;
 Већ ни вјерни пријатеља немам, —
 На пустинји очекуем зору.

Добро дошла дакле мила Шајко!
 У твојеме прими руке лаке,
 Па лет' брзо к'о но сиви соко
 Што пресеца танане облаке.

Ј'ћу с' тобом да свуда путујем,
 Гдје год плаво ведро небо виси,
 С' добро дош'о! све ћу поздрављати,
 Земљо мајко! — ал' ти опет ниси! —

Примите ме о ви силне волне!
 Примите ме у нједарца ваша!
 С' богом остај дакле домовино! —
 Душе, срдца нарастају с' наша.

3.

Л ј у б о в.

Преслатки дани младости моје,
 Изчезли куд' сте на вјеки мени?
 Тишино сладка живота мога,
 Утјехо једна младости моје:

Која си срдце невино мое
 Од сваке страсти бранила крјепко;
 Која си мени рађала јутро,
 Која си мени носила вече,
 Која си мени у тије доба,
 Кад сам под сенком спавао мирно,
 Пресладке санке младости лила, —
 Тебе је тама ах! на век мени
 Отела силно, у пропаст мрачну!
 Од кад ми лјубов у срдцу гори,
 Од кад ми Ружа неверством прети,
 Пролеће моје процвати берзо,
 Естество изглед промени лице,
 Све ми је пусто, свеси је старо, —
 Ах! паклен пламен душу ми лиже!!

4.

Девоіка и Цвеће.

С' Богом остај мило цвеће!
 С' Богом радост и утјехо!
 Бритко време заповеда
 Да с' растати ми морамо.
 Сједа зима већ настаје,
 И од ладног' нјеног' зрака
 Од сурове нјене руке,
 Листће твоје сад опада,
 Жарна боја веће гине.

Ах! с' тобом ми сердце вене!
 С' тобом радост сва ми гине! —
 Почивај ми тијо, цвеће,
 Под покровом зиме снежним!
 Почивај ми дуги санак
 На смрзнутој грудви земље,
 Да оживиш радостније,
 Да процватиш ти милије,
 Са пролјетним сунцем јарким,
 Са топлотом лета жарком;
 Ја ћу млада да узберем,
 Први цвјетак са ливаде,
 Да се прва ја накитим
 С' њиме брачно ја обљубим. —
 Ах! с' тобом ће сердце моје
 На ново се пробудити!
 Ах! с' тобом ће младост лица
 На ново ми процватити!

5.

Сирома па Сирома.

Јасе пођо сам шетати
 С' празном кесом, с' празном главом;
 Јасам с' моро радовати,
 Ко сирома, туђом славом.

Поред мене шеташесе
 Лепе господе, лепе дјеве,
 И лепотом красилесе
 Ко с' пјеванјем полјске шеве.

Очи плаве, очи чарне!
 Уста мала и румена!
 Ал' ах! мени нису зарне,
 Уста с' сердцу мом ледена.

Тамо далје на све стране,
 Пјевало се, пило, јело;
 Око ражнја, као вране,
 Негледећи што је врело.

Туралосе, гуралосе,
 Доксе јагнје не прободете;
 Мени самом пресиплјусе
 Уста моја пуна воде.

Јести, пити нисам мог'о,
 Кеса вели: „Самном злоје!“
 Лепе дјеве! — о мој Бого!
 Лјубит несмем, — нису моје! —

Сиромаштво моје цвјеће,
 Ал' си ми се разцватило!
 Тиси мени зло највеће!
 Од достања свагда било!

Ев' овако шетајући
 Свашта доста мислио сам,
 Докле сужан! јадујући
 Ову пјесму спјево нисам.

И так' глава доспјела је
 Примјеранја лјуди разна;
 Ал ах! кеса остала је
 До данаске свагда празна! —

6.

Н а д п и с и.

а.

На високородног Господина Савву Тукули
 од Кевермеш.

Благотворства твога знаке
 Хтети свјету показати,
 Јест заиста росе благе
 Плодност ићи толковати;
 Тиси безсмртје доживијо!
 Код свог' рода себе овјечијо!

6.

✓ Серблјин на гробу Г. Магарашевића.

Што се рађа, све то и умире,
 Само једно нам остаје вјечно:

Славна дјела краткога живота!
 Све пролеве као време гладко,
 Само слава кроз вјечност продире.
 Онај само овде је живио,
 Заким ту же родољубне душе,
 Онај само безсмртан остаје,
 Кој је слави рода свог тежио, —
 Тиси к' цели таквој напредов'о,
 То су черте твога славног лица;
 Георгије Магарашевићу!
 Та зар да си ти нама умрео?! —

 II.

ГЛИГОРИЈЕ ГРУИЋА.

1.

Право пријателство.

Кад пријатељ пријателю
 Пријатељски пише,
 Ко то може исписати
 Како он тад дише?
 Сва се чувства ту скопчаду,
 И тѣлесни знаци,
 А сунце му любко сја
 Са радосни зраци.

Превиспрене мисли нѣму
 То перо погаѣа,
 Сваку речцу, све воособ,
 И ко бисер реѣа.

Депи разсад ту изниче
 На той красной леи,
 За ким чезне, као ягнѣ
 Кад за майком блеи.
 Шта ће реѣи пријателю,
 Тражит' му нетреба,
 Ср та мис'о пријательска
 Долази му с' неба.
 Шта е любав девојчка?
 Шта л' юначка среѣа?
 От торжества пријательског'
 Немој' бити веѣа.

2.

Любав у естеству.

Кад е Меркур душо мунт'о и продав'о,
 Тужи, рида, душо, сву ноћ не спав'о,
 Што Амора душа он продати мора,
 За ким плаче душо ах и сама гора.
 Ср е Амор душо любав основао,
 И естеству душо праву сладост дао.

Благіи воздух душо, да нам поля роси,
 Чувство любви душо, на то га приноси.
 Вечерас нам душо, месец светли сѣно,
 Любав нашу душо, држаће е тайно.
 Видиш звезде душо, една другу траже,
 На растанку душо, с' плачем землю влаже.
 Плавом зором душо, маглу проби сунце,
 Пуно любви душо, сваком игра срдце.
 Та видишли душо, землю проби трава,
 Познашли душо, то е любав права.
 Пчела лети душо, тражи любичицу,
 Први цвѣтак душо, што с' указа сунцу.
 На зумбулу душо видишли лептира?
 На шебою душо, ил' ружицу бира?
 То све лептир душо, облеће и люби,
 Нити утим душо, свое време губи.
 Есил чула душо, како голуб гуче,
 Любов нѣга душо, голубици вуче.
 Свака птица душо, о растанку тужи,
 На састанку душо, радо крила пружи.
 Дивляк елен душо, за кошутом скаче;
 Ништа нема душо, од любви яче.
 И кад-кад се душо сама крв пролива,
 Любав учи душо, бранит' отечество. —
 Тако, штогођ душо, у естеству бива,
 Све то любав душо, у живот дозива;
 За то Амор душо, с' собом носи стрелу,
 Ср нам с' ньоме душо, зада любов врелу.

3.

Огледало младићем.

О! ко може погодити
 Родитељска чувства,
 Кад он пише своме сину,
 Да се чува дружтва
 Бѣдна; дружтво неваляло
 Свагда младеж квари;
 Младо срце увек киши,
 К'о да с' млеко вари.
 Знаюћ' майка сузним оком
 Кома се сад пише,
 Срце лупа у ребарце,
 Едва она дише.
 Открила би какву тайну
 Ил' оцу ил' сину.

Ербо знаде дајој дете
 Радо иде к' вину.
 Тесне су јој нѣне груди,
 Да већ перо гледи,
 А кад му се писмо емота,
 Она тек побледи.
 На усни јој речца оста,
 Што е тела рећи, —
 Надешда е јоште теши,
 Још се нада срећи. —

Да се деца та несташна
 На плач майке сете,
 Нит' би било майки туге,
 Нити оцу штете.

5.

П р в и М а и.

О чудно е свемогућег дѣло!
 Краси земљу, крепи наше тѣло.
 Свуд весело врабци нам цвркућу,
 Радују се разцветаном воћу.
 Пчела с' види, шири своя крила,
 И чуди се, гди е досад била.
 У горама с' свуд липа зелени,
 Славуј пева, и скачу елени;
 У њивама лепрша се шева,
 У вис лети, своју песму пева,
 Благодарни небесноме оцу,
 У чуди се у трави скакавцу,
 Ди он зуй кад се богу моли,
 Што га јутрос любком росом поли.
 Сва створеня вишиѣг бога хвале,
 Жертву носе и дарове мале.
 У пролеће на сунчаном дану,
 Свашто нађе само себи рану.
 О пролеће, о надеждо моя!
 Свуд се види твоя красна боя;

Приливаш се свагда различито, —
 О остани, буди нам вечито!
 Ружа цвѣта, живи мирис дае,
 И трњина нъой у поред стае.
 Весели се гора и долина,
 Ср с' облачи та тиха планина
 У одъло пролѣтне младости,
 Мое срдце игра од радости,
 Весели се данас првог мая, —
 Ево нама тог на земљи рая!
 Сунце сїя, магла с' разилази,
 Природно нам весель долази;
 Любка киша из облака пада,
 Птице пои и по полю стада,
 Разлађуе воздух за путнике,
 К' добродѣт' ли враћа разбоинике. —

III.

С. Ј.

1.

Милош Обилић.

(из нѣмачког од Јоана Фогл) *).

Цар последњи србски седи
 Код поноћнег' обѣда,
 И юнаци око нѣга
 У сѣйноме оружю.

Ноћ е тавна и замукла
 К'о кад буря диже се,
 Ср кад зорица забели
 Страшна битва почеће.

*) Овај славни поета занимасе с' прева-
 љанѣм народни повѣстница (Mährchen),
 кое ће скоро на нѣмачком езику на
 свѣт изићи. Од нѣгове осведочене спо-
 собности смемо слободно едно совер-
 шено дѣло очекивати.

Гласним звуком круг юначки
 Обкружуе чашица,
 Сви весело ту сядше,
 Жеднећ весма за славом.

Сам Бранковић седио е
 Мећ' юнаком умукнут,
 Погледаюћ' на Милоша,
 Ког е давно злобіо.

Он е нѣга неверником
 Код Лазара назвао;
 То е кнезу мучно било,
 Ал е тугу сакрив'о.

Лазар чашу сад узима
 И говори Милошу:
 „Твой ти цар у здравлѣ піе
 „Весели се животу!“

„Веран си ми до сад біо,
 „Сад одпадаш од мене;
 „Но што си ми до сад біо
 Нигда незаборавлям.“

„Напіям ти ову чашу,
 „И нек' сваки то чини;
 „Што гоћ сутра самном било —
 „Весели се животу!“

Тад на ноге Милош скочи,
 Паде клечеѣ пред цара,
 Лице му се разярило,
 Суза зас'я у оку.

„У невољи и у битви
 „Я ти, царе! веран бій,
 „И остати ће Лазару
 „Милош веран до смрти.“

„Ако душмани су мене
 „Неверником назвали, —
 „Спаст' ће магла с' твога ока,
 „Ткосам біо, познаћеш.“ —

Бели данак сад' осване
 Веѣ у своіой красоти,
 И оружје блистаюће
 Стане веѣ у бойни ред;

Тад без шлема и без штита
 Из табора полети
 К' силной турской войски Милош
 Првой стражи говореѣ:

„Водите ме к' честитоме
 „Господару востока;
 „Даму ползу я доносим —
 „Мою главу залажем.“

Кад га слуге приведоше
 Силном цару под чадор,
 Тад се Милош из ненада,
 К'о лав силни, изтргне,

И полети на султана;
 У руци му зася нож, —
 И у истом магновен'ю
 Паде мртав турски цар.

Сад на нѣга, као бесна,
 Турска сила навали,
 Орушига с' тешким шчитом
 На ножеви разнесе.

Милош паде, тай лав силни,
 Паде, люти рана пун;
 Али верност своју славно
 Својом смрти потврди.

 2.

С п о м е н.

Сећашли се оног сата,
 Кад си мени око врата
 Беле руке савила,
 И крјоџи твое лице,
 Мени поне неотице
 Твоју любов открила?

Сећашли се оног јада,
 Кад глас дође из ненада,
 К'о из ведре неба гром,
 Да ја морам одлазити,
 Тебе драгу оставити,
 И мой возлюбљени дом!

Суза засја у твојем оку,
 И возбуди предубоку
 Рану тужног срца мог;
 Рећи ништати немога; —
 Жалост нема речи много,
 Питай само срце твоје.

Од кад стобом се спрости,
 Одреко се све радости;
 Празан ми је цео свет,
 Ер без тебе нема мене,
 Ка' но што без росе вене
 У ливади млади цвет.

Кад ће опет данак доћи,
 Да ће моји јади проћи,
 Скопнит' мога срца лед!
 Кад ћу опет сретан бити,
 С' нѣжност'ю те загрлити,
 Сркат с' твоји уста мед!

3.
Загонетке.

1.

Ако мислиш путовати
Гди још био ниси,
Мораш најпре мене знати.
Од мене зависи,
Оћел' твоји коњи моћи
Твоя кола вући,
Дай немораш даню, ноћи,
С' канђилиштем тући.
Преко брда, преко поля
Управо те водим,
Још и кад е теби воля,
Преко воде бродим. —
Ментуешли мене главе, —
Пиће ти се каже,
Ког' морнари врло славе
И жедљиво траже. —
Кад би опет с' мене ова
Друга глава спала,
Осталаби у два слова
Една речца мала,
Коя седи у твој мозгу
Куд се гоћ окрећеш,
И без које загонетку
Разрѣшити нећеш.

Handwritten notes:
wh
wh
wh

2.

Поносиш се с' твоіом собом
 Кад у ньоизи седиш;
 Али што би било с' тобом
 Да мене негедиш?
 Зло би мор'о тумарати
 По дубоком мраку,
 Преко клупа посртати
 При сваком кораку. —
 Аколи ми с' мачем када
 Врат одсечеш бели,
 Слушай добро штоти сада
 Мой остатак вели;
 Нескидай ме, мили побро!
 Нигда с' твога ума,
 И свудаћеш проћи добро,
 Нит' ћеш заћи с' друма.

3.

Лагана ме моя крила
 У воздуху држе, —
 Сама плавокосна вила
 Немож' летит брж'е,
 Завіям се виш' облака,
 Гледим оштрим оком
 Она чуда свакојка
 На свету широком'.

Осим свію други птица
 Велики и мали,
 Србски певац у песмица
 Мою итрост фали. —
 Одузми ми прво слово,
 Још те с' трима гледим,
 И етоти чудо ново,
 Сад још бржіе летим;
 Прво него ти помислиш,
 До сунца ћу доћи,
 Прво нег' се ти домислиш,
 Округ неба проћи.
 Још да одну реко бише,
 Позн'о би ме, знадем,
 Ал' ти несмем казат' више,
 Да се неиздадем.

4.

У зими ме рђа ждере,
 У лености лежим;
 У есен ме земља дере,
 На корист ти тежим.
 Требуеш ме понајбољ
 Кад те помля води,
 Обрађиват' оно полъ
 Гди ти рана плоди. —
 Узмешли ми главу сада —
 Шта ти знадем рећи?
 Нит' сам полъ, ни ливада,

Нит' бостан цватећи ;
 У мом ладу гладни вуци
 И лисице вію ,
 Више пута и айдуци
 По мени се крію.
 Брзи елен и кошута
 У мени прибива ,
 Певајући птица жута
 Дрогой се одзива.
 Оштра брадва и сикира
 Душмани су моји ,
 И неће ми дати мира
 Докле света стоји.

5.

Сестрами є сея твоя
 Од дѣтинства била ,
 Премда ніе майка моя
 И ню задоила.
 Ясам с' ньоме дѣвовала ,
 Радост проводила ,
 Срце сам іой мое дала
 Увек верна била ;
 Понайвише , осим браће ,
 Мене почиту є ,
 И што ником' казат' неће ,
 Мени очиту є. —

Без врата се у облаку
 Често лѣтом віям,
 И из сунца златну зраку
 Жедливо исціям;
 Из облака високога
 К' земљи гране віем,
 Па из мора дубокога,
 Кажу, воду піем.

6.

У любви налазиш ме,
 У браку ме нема;
 У лондону напред стоим,
 У бечу ме нема;
 У ливада коло водим,
 У трави ме нема;
 У слами ме наћи можеш,
 У сену ме нема;
 У колевци наћићеш ме,
 У бешики нећеш;
 У колиби такођер сам,
 У кући ме нема;
 У длану ме видит' можеш,
 У руци ме нема;
 У власима наћићеш ме,
 У коси ме нема.

(в. в. в.)
 а. д. м.

IV.

М и л и ц а.

1.

Опет сунце за брдашце зађе,
 Млади мѣсец зася из облака, —
 Ал' још Ранка из горице нема.
 Чекала га нѣгова Милица,
 Чекала га три біела данка,
 У планину често погледала,
 Небил' милог' Ранка угледала, —
 Ал' ни Ранка ни од Ранка гласа. — —
 Кад е опет треће вече било,
 Милица е дѣцу наранила,
 Наранила, сузам' окупала,
 Окупала у сан успавала,
 Успавала кроз плач говорила:
 „Ой дѣчице из ока зенице!
 „Почивайте, неплачите с' майком;
 „Јднавам се заплакала майка,
 „Од жалости штовам оца нема.
 „И досад е послове водио,
 „Кроз горицу зелену ездіо,
 „Ал' још нигда ніе изостао;
 „А сад ево три біела данка
 „Дага чекам и за њиме чезнем,
 „Нити спавам нит' се лѣбом раним,
 „Али всуе, отац вам не дође.

„Зато мене тежка брига мори,
 „Да га нису убили айдуци,
 „Ил' свирѣши заробили турци.“ —
 Кад дѣчица заспала бѣяше,
 Тад Милица край постелѣ съде,
 На трапезу гореѣ жижак метну,
 Узе зборник, да се Богу моли.
 Ал' сирота горко разцвилѣна,
 Неспаваюѣ од сна надвладана, —
 Наскоро е сѣдеѣ задремала;
 На десну се наслонила руку,
 Из лѣве е зборник испустила,
 Уздисуѣи тако и заспала. —

2.

На зло бише Милица заспала,
 На горе се ядна пробудила. —
 Истом штое очи заклопила,
 И од Ранка саняти почела,
 Ал' се свеѣа завѣса довати,
 Што е више постелѣ висила;
 Завѣс плану, соба се задими,
 Пламен проби кроз елове греде,
 И запали куѣу на све стране.
 Кад Милица иза сна се трже,
 Ал' е тужну ватра обколила,
 Люти дим е собу напунио,
 Нит' се види врата ни прозора.
 Врисну ядна кано гуя люта,

И полети к' дѣци у постельи,
 Обое їй у наручѣ узе,
 И полети, да из куће бѣжи.
 Али глядай яда великога :
 Већ є ватра дувар изглодала ;
 Још до врата Милица недође,
 Ал' се дувар у соби поруши,
 Тешке греде на земљу падоше,
 Живом ватром врата затворише.
 Сад се тужной серце окамени,
 Очаян'ѣ душу јой замути,
 И несвѣстна стаде посртати.
 Ал' естество нема яче силе,
 Него штоє любав материна ;
 Кад се тиче чеда любимога,
 И живот ће жертвовати майка. —
 Милица се мужески подиже,
 Својом косом дѣцу покриваше,
 Да їй неби пламен опалио,
 Пак се опет преко собе врати,
 Босом ногом по углѣвлю гази,
 До прозора небили продрла.
 Ах! ал' кад већ до прозора дође,
 Ту є бише силе оставиле :
 На еданпут руке їой клонуше,
 Под ньоме се ноге задркташе,
 И несвѣстна на земљицу паде. —

Селяни се бише искупили,
 Да помогну и ватру загасе;
 Али су се всеу потрудили,
 Нитко несме да у ватру пође,
 Да избави, штај у кући живо.
 У то доба тужан Ранко дође,
 Из планине, на зло немислећи;
 Буйна киша у планини пала,
 Порушила стазе и путове,
 Све мостове водом одніела,
 Ние ядан мог'о пређе доћи.
 Кад он виђе даму кућа гори,
 Косе чупа у прса се лупа.
 Ал' се Ранко брзо досетио,
 Насилнуе ватру полетио,
 Полетио пак е говорио:
 „Немогули мое избавити,
 „Тако могу с'њима бар умрети.“
 Ово рече к' прозору потече.
 Сви селяни Ранка пожалиже,
 И юнаку живот отрекоше;
 Али гледай чуда великога!
 Жив се Ранко из ватре поврати,
 И изнесе дѣцу и Милицу,
 Изнесе ии на полѣ широко,
 Постави ии у траву зелену.
 Свуноћ ий е Ранко неговао,
 Мелем мето и ранне зав'о,

Док ій ніе у живот дозвоао. —
Ярко сунце ютром уранило,
Ширни зрѣник красно обасяло;
У горици птичице жуборе,
По долина бела стока трчи,
Младо цвѣће росом се напая,
Штогод живи тосе и весели.
Найвише се веселіо Ранко,
Веселіо и Бога славіо,
Наймиліе штосе избавіо.
Милица му на руки лежаше,
Дѣчица му на крилу спаваше;
Редом ій е Ранко погледао,
Погледао любећ' милавао,
Миловао из сна пробудіо,
И с' њима се опет радовао. —

С. Ј.

The first of these is the
 fact that the population
 has increased rapidly
 since the war. This
 has led to a shortage
 of housing and a
 consequent rise in
 rents. The second
 factor is the increase
 in the cost of living.
 This is due to a
 variety of causes,
 including the rise in
 the price of raw
 materials and the
 cost of transport.
 The third factor is
 the increase in the
 cost of labour. This
 is due to the fact
 that the minimum
 wage has risen and
 that there has been
 a general increase
 in the cost of living.
 The fourth factor is
 the increase in the
 cost of government
 services. This is due
 to the fact that the
 government has had
 to spend more on
 social services and
 on the maintenance
 of the public sector.
 The fifth factor is
 the increase in the
 cost of interest.
 This is due to the
 fact that the Bank
 of England has raised
 the base rate and
 that there has been
 a general increase
 in the cost of borrowing.
 The sixth factor is
 the increase in the
 cost of taxation.
 This is due to the
 fact that the government
 has had to raise taxes
 in order to finance
 its increased spending.
 The seventh factor
 is the increase in the
 cost of depreciation.
 This is due to the
 fact that the value
 of the pound has
 fallen and that there
 has been a general
 increase in the cost
 of imported goods.
 The eighth factor is
 the increase in the
 cost of depreciation.
 This is due to the
 fact that the value
 of the pound has
 fallen and that there
 has been a general
 increase in the cost
 of imported goods.
 The ninth factor is
 the increase in the
 cost of depreciation.
 This is due to the
 fact that the value
 of the pound has
 fallen and that there
 has been a general
 increase in the cost
 of imported goods.
 The tenth factor is
 the increase in the
 cost of depreciation.
 This is due to the
 fact that the value
 of the pound has
 fallen and that there
 has been a general
 increase in the cost
 of imported goods.

С М Ъ С Е.

THE HISTORY

C. M. B. C. E.

I.

МОРАЛНА ИЗРЕЧЕНІЯ.

Тко краде, неће обогатити; тко убогим дае, неће осиромашити; тко се богу моли, неће издангубити.

Посао од нас три велика зла одбія: друго време, злодѣйствіе и неволю.

Дѣйствуй, док данашњи дан трае, ер неможеш знати, какове препоне сутра твоє намѣренію на путу стое. Едно данас више вреди, него два сутра.

Устрпленіе є половина мудрости.

Будала трчи, па падне; паметни иде полагано, пак далѣ дође.

Природа в свакоме човеку онолико разума дала, колико он потребуе; воспитаніе може оне силе разума, кое се већ у нашој души налазе, возбудити, али неможе сила у нас улити, кое нам природне нису.

Што човек више разума имаде, тоће и нѣгово срце боль бити; разуман човек неможе бити злочинац.

Една будала може више питати, него што сто паметни одговарати могу.

С' истином може човек кроз цели свой живот обстати, али с' лажи баш ни едан сат.

Найвећа мудрост у разговору состои се у трима стварма: 1) знати кад, у кое време, 2) шта, од какове ствари, 3) како, на какови начин, говорити треба.

Природа нам е два ува а само една уста дала; стим нас учи, да треба много слуша-ти, а мало говорити.

Новац є добар слуга, али злочест господар.

Найпречи пут к' богатству несостои се у томе, добра умложавати, него своя желанія умѣравати.

Тко изискуе, да се због богатства почитуе, онај може и изискивати, да се и оно брдо почитуе, кое у себи злато содржава.

Сваки є човек само у толико срећан, колико се сам за срећна држи.

Срећу треба очекивати, као здрављ; уживати, кад нам дође; устрплѣніе имати, кад нас остави, и само у најнуждніим догађайма с' насилним средствама ю тражити.

Срећа онима, кои ю с' лебденѣм траже, свою наклоност скупо продае, но онима, кои с' устрплѣніем на ню чекаю, свое даре покланя.

Срећа онима непомаже, кой се сами помоћи незнаду.

Велика срећа изискуе и велику душу, иначе би човека орушила.

Нема тврђи и непокорній люди од оних, кои се увек својом несрећом забавляю.

Од свію несрећника обично оне найманѣ сожалуемо, кои су чрез свою собствену кривицу несрећни постали; а баш ови найвише сожаленія заслужую, ер су лишени утѣхе чисте совѣти.

И у најнепріятніим обстоятелствама човек дотле сасвим несрећан ніе, докле још надежду има.

Нема несрећніега човека од онога, кои вигда ніе у невољи біо.

Велика є несрећа, неблагодарніим любав чинити; али є још већа, злочестом човеку одужен бити.

Онима помачати, кои су од нас још несрећни, ест најболѣ средство, болю срца свога лечити.

Тко се много на неблагодарност тужи, доказуе, да нје из челоуѣколюбїа, но само из користолюбїа другима помагао.

Непрїатель, кои наше погрешке куди, више нам ползуе, него прїатель, кои такоуе таїх.

Тко неверуе, да и мали непрїатель шкодити може, онай и неверуе, да се од искре велика ватра излећи може.

Двию се ствари найвише бояти треба: пизме непрїателя, и ненавидности прїателя.

Неслушай, кад се зло о твоом прїателю говори, а неговори сам зла од твои непрїателя; неверуй све, што чуеш, не казуи све, што знаш.

Найтеже су три ствари: своя тайна са-

крити, уврежденія заборавити, и свое време добро употребити.

Тко се нестиди казати, дае ючер погрешю, онай доказуе, да е данас паметнии, негшто е ючер бiо.

Оно е найбольи и найсовершенiи муж, кои другима тако добровольно опрашћа, као да би сам млоге погрешке на себи носiо, а на свое погрешке тако паси, као да неби никоме другоме слабоће прашћати тео.

Тко све веруе, онай е слабоуман; тко ништа неверуе, онай нема ни мало разума, и нѣгово е срце отровано.

У радости невичи из гласа, иначе ћеш ненавидност пробудити.

Владѣтели се могу с' небесним тѣлесама споредити; они имаю велику сiяйност али никаква мира.

Око е огледало душе; тко очи крiе,

бои се, да не изда нечистоћу свое внутре-
ности.

Тко се сам непочитуе, — с' каквоом
правдом може од другіе почитаніе' изиски-
вати?

Тко ономе любав покланя, кои любав
нечувствуе, онай пуни решето с' водом, и
леже каменѣ.

Весели люди више погрешки имаду, не-
го тужніи; али су погрешке свію веће.

Има некои истина, кое сваки човек сам
себи казтти мора; ака он то чинити неће или
неможе, то онда и ми из человѣколюбія ѣу-
тити морамо, ер у оваковоме догађаю
истина само устиђуе а нецоболшава.

Има люди, кои много на то држе, са-
мо доста езика научити; но оно још ніе ви-
сокоученик, кои у десет езика казати знаде,
како се зове — магарац.

II.

ПОВѢСТНИЦЕ.

ДОБРОДѢТЕЛЬ.

Человѣколюбими Царъ Јосифъ II. шеташе се єданпут непознат, у просто одѣло обучен, по Бечу, и сусретне єдну девойчицу, тужну и заплакану, некакав отежак завежляй под раменом носеѣи. „Куда идете,“ упитаю царъ любкимъ гласомъ, „могули я можебити ту жалост и бригу, кою ви всуе сакривате, утѣшити?“

О госнодине! одговори девойка, ево носимъ коекакве ствари мое сиротице матери да продамъ; што овде видите, дода она плачуѣи, то є све, што намъ є јошъ остало. Ах! да є мой отѣцъ, єданъ заслужни и храбри офицеръ, јошъ живъ: неби ми у оваковоме печалномъ станю живиле.

, А зашто непотужите вашу сиротиню

цару? Он е милосердан и правдолюбив, и ямачно неби трпіо, да жена и деца едног заслуженог официра нужду трпе. Предай те му дакле одну суплику, или замолите кога, нек' вашу молбу цару принесе.“

То смо ми већ чиниле, али всуе; код двора су нам казали, да ніе могуће, нама од цара какове помоћи добавити.

„То вам нису истину казали, то су вас олагали,“ одговари цар лютито, кои се кроз ову немилу вѣст врло увређен нађе; „я вае увѣрити могу, да цар од ове ствари ништа незна, ер он нигда ніе удовице или сироте без помоћи оставіо. Но послушай те, што ћу вам казати: Я ћу се сутра у 9 сати на улазку царскога двора налазити; тамо и ви дођите, и донесите вашу суплику; и ако е збия све тако, као што сте ми сада казали, тоћу се я бринути, да ви код цара аудіенц добіете, и я вам добар стоим, да ће те код нѣга правду и утѣху наћи. Но међу тим я мислим, да ніе нужно, те ствари продавати; колико мислите за нѣи добити?“

Ясам мислила око 10 форинти, одговори девојка.

„Е добро! я вам ево 20 Фор. позаимлѣм, пак ако од цара поклон добиете, о чему я ни мало несумлям, онда ми те новце повратити можете. Сад идите натраг к' вашој матери, и умири те ю; сутра ћемо се видити.“—

Девојка му с' внутреним чувствованіем за ову милост зафали, поити кући, и не могла доста приповедати, од нѣжног пріятелства и милосердія овога тосподина. Но мати, знајући, да Јосиф нема већега веселя, него непознано добродѣтелствовату, помисли одма, да он то мора бити, и каже свое мнѣніе к'ѣри. Ова, сећајући се, да е доста просто шњиме говорила, и можебити много више казала, него штоби требала била, уплаши се весма, и мати е едва примора, да сутра дан к' двору отиде.

Пошто девојка у двор ступи, одма ю, по заповести, к' цару приведу. Она га одма позна, да е онај исти, с' коим е јучер говорила, стане дрктати, и падне у несвестницу. Кад се опет к' себи поврати, рече

іой цар, кои се є већ од нѣне нужде и сиротинѣ осведочио: „Ево вам писмо, у коему я заповедам, да се вашой матери она иста плаћа дає, кою є и ваш отац имао; а кад вам матери умре, ондаће те ви половину та плаће брати. Мени є само жао, да я нисам іош прво за ваше печалпо станѣ знао; но други пут имайте к' вашему цару више повѣренія. —

БЛАГОРОДНА ОСВЕТА.

Кад се после рата 1736 прайска войска разпусти, буде и єдан офицер вишега степена с' полак плаће одпустит. Овай, имаюћи велику фамилію, ніе могао с' овим малим доотком живити, и толико є краљу с' молбом за пуну спою плаћу досађивао, даму краљ најпосле забрани, да несме више к' нѣму долазити. Мало време по том, изиђе єдна книга против краля, и премда є краљ у оваковима стварма велико устрплѣніе имао, опет се кроз ову книгу толико увређен нађе, да ономе 50 дуката обећа, ткому списателя докаже. Кад то речени офи-

цир зачуе, дође он у двор, и даде краљу поручити, да он списателя познае, на кое га краљ к' себи пусти.

„Висте ономе 50 дуката обећали, ваша ясности, тко вам описателя оне книге изда; я сам тай. Я мећем мою главу пред ноге ваше, но кад будете мене казнили, молим незаборавте ваше краљвске речи, и пошальте моіой сиромашкой фамиліи оно, што сте обећали.“

Краљ се овоме весма зачуди, и сад призна, да є само велика нужда овога другчїе поштенога официра на тай рђави пут навела. „Добро, рече он оштро,“ таки оваї час одлазите у Шпандаву *), и чекайте онде мое дальне заповести.“

„Я сам покоран, одговори официр; но оно 50 дуката?“ —

Я ћу ій вашой госпои послати, пресечему краљ реч; но добиће те єдно писмо,

*) Сдан весма тврди град, гди се обично само найвећи злодїй затвораю.

кое ће те заповеднику од Шпандаве предати, али стим додатком, да писма несме прво отворити, до после ручка.

Официр оде, и дође у овај несретни град, који му је од сада за обиталиште одређен био. После ручка однесе заповеднику кралѣво писмо, у којему су ове речи стале: „Заповеднику Шпандаве даем ђенералски степен и команду другога града; нѣгов наслѣдник нека буде овај официр, који му ово писмо донесе. Нѣгова је супруга већ добила вѣст, да са дѣцом к' нѣму дође.“

ДЕТИНСКА ЛЮБАВ.

Римски Император Октавиан постане после оне велике битве код Акције господаром свѣта, и састави сада едан савѣт, да оним суди, који су нѣму на против били. Међу другима доведу и еднога старца, Метелу, који је од старости и болести, од велике бриге, расплетеніе коса, у подераном одѣлу, тако наружит био, да се едва познати могао. Син овога несретнога старца седіо је међу совѣници као судія, и прем да је старац та-

ко нагрдит біо, позна млади Метела у ньму оца свога, полети к' ньму, загрлига, и стане му о врату плакати. Кад се прва буря ньговога печалнога срца умири, окрене се он к' імператору, и рече: „О Цесаре! мой є отац твой непріятель біо, а я сам твой пріятель; он є заслужіо казну, а я сам заслужіо награжденіе. Сад те само за єдну милост просим, или моме оцу, мени за любав, погрешку опрости, или заповѣди, да и мене с'ньим заєдно погубе.“ Ова чувствителна любав сина умири ярост імператорову, и он староме Метелу и живот и простоѹ поклони.

УМЪРЕНІЕ.

Славни Периклес држао є за найвећу славу и дику, да за цело време ньгова владѣнія у Атини никаква гражданина увредіо ніе. Єдан пут га некакав несрамница стане на сокаку ружити, и видивши, да му Периклес ништа не одговара, пратіо га є тако псоваюћи управ до ньгова двора. Кад Периклес већ пред ноћ кући дође, зовне он

єднога од свои слугу, и речему: будући да є већ мрак, тако узми фенър, и одведи овога гражданина мирно кући.

НАЙДРАГОЦЪНІЕ БЛАГО.

Корнелія, кћи славнога Сципія, а супруга Семпроніе конзула, дође еданпут у єдно дружтво римскіе госпоя, кое су свое богатство и драго каменъ єдна другой показивале. Найпосле замоле и Корнелію, да и она свое благо нѣима покаже. Корнелія пошалъ слугу по свою децу, кое є она великим трудом и настояніем на ползу и славу отечества воспитавала, и кад деца дођу, рече госпояма: „Ово є мое благо и моя слава.“ —

III.

ДОСЕТКЕ.

У Паризу е біо некакав бекрія, кои е господи чизме и одећу чистіо, и с' тим животаріо. Тужи га еданпут една госпоя, због крађе, и доведу га пред судію. „Познаешли ти ову госпою?“ упита га судія. — Непознаем господине! одвори он, нити знам, што она од мене тражи. — „„Како можеш лагати, безобразниче! повикне госпоя; та нисили моме господару едне чизме украо?““ — Украо? Бог с'вама госпоя! Но я видим, да ви ни сами незнате, како та ствар стои, и оћу да вам та тайна изясним: Дошавши я еданпут к' вашему господару, потужи се он мени, да е добио едне верло тесне чизме, и кои неможе да обуе. Я наумивши нѣму любовав учинити, понесем те чизме крадом, да

и мало разтегнем, будући да моя нога то дивно свойство има, да у сваку чизму пристане. Ево још нема ни четири нећеле, од како ја те чизме носим, а ви већ долећесте, мене крадљивцем прозвати, и овде пред славним судом осрамотити. То је благодарност за мое добро срце! — Судія се насмеє, и рече му: „Ти имаш одвећ мекано срце, мой драги; но да неби опет таква милосердія чиніо, то ћеш за овај пут три месеца у тавници седити.“ —

Лудовик ХІ. чуе, да се код нѣгова двора едан Астролог (кои из звезда врачати знаде) налази, кои се фалио, да будућествари пророковати знаде, даде га преда се зовнути, да нѣгова знанія искуша, но стим намѣреніем, даће га погубити дати, ако му неузможе на задовольство одговарати. „Ти се фалиш, да имаш тай божествени дар, будушче предвидити, „запита краљ острим гласом, „кажими дакле, кад' ћу ја умрети?“ — Астролог, признавајући краљво намѣреніе, одговори срдечно: „Ја вам то немогу

тако ямачно казати, као што ви зактевате; но толико сам само у звездама читао, да ћу я два сата прво вас умрети.“ — Краљ буде од овога одговора толико уплашен, да зоповеди, да се Астрологу пензија даде, и на нѣгов живот особито пазити има.

Лудовик XII., краљ францужки, намисливши с' Ерцегом од Милана ратовати, упита свога министра, што е овоме рату најпотребније? „Три ствари су нам особито нуждне, одговори овај, и то: Новац, — па Новац, — и опет Новац.

У дворскимa новинама у япану (Јарап) стояла е данпут ова заповед: Младеж нек' се особито труди, да брзо расте, ер сваки младић, кои до 20те године обичну висину непостигне, биће толико дуго батинат, док ненарасте.

Едном се министру на путу кола поломе, и будући да нигди у близу колара не било, морали су му кола с' ужетатама увеза-

ти. Кад' тако до прве вароши дође, изиђе пред нѣга магистрат, и стане га због овога случая свжалъивати. То ништа нечини, рече министер, само ми кажите, што коштаю ужа, да вам ій платим. — „О! то би за нас срамота била, од вас новце примати, одговори едан старешина: висте већ давно више нег' едно уже заслужили.“

Шатенев біо е још од дѣтинства оштроуман. Еданпут га едан епископ упита: „Кажими, дѣте! гди е бог, даћу ти ябуку.“ — „Кажитс ми ви, гди ніе, даћу вам две,“ одговори дѣте.

Фридрих II. Краль Прайски, упита еданпут свога лѣкара Циммермана: Есили већ много люди на други свѣт послао? — „Ни' сам толико, колико сте ви, одговори овај, и не столиком славом.“

Кад е ђенерал Суваров ону велику и слѣдствія пуну бѣтву код Праге добио, пише он с' места царици три речи; „Хурра! Пра-

га! Суваров!“ — Царица такођер у кратко одговори: „Добро, господин фелдмаршал!“

Едан туђина, који е по свету путовао, дође у Ирландій у некакову цркву, и стане се дивити, дае свод цркве тако необично високо сведен. „Истина, да е црква весма висока,“ привати едан од околостоећи,“ но яђу се опет свама обкладити, да познаем еднога човека, који се неможе у ніој исправити.“ — Ово су сви, који су то чули, за голу фалу држали, и обкладе се с’њим за велике новце „Ирландац изиђе на полѣ, и доведе у цркву еднога гуравога, и добіе обклад.“

Едан Инглез буде еданпут од едног пріятеља на обѣд позван. Кад се донесе печенѣ, замолига домаћин, да ю изреже. „А гди би ю нарезао?“ упита Инглез. — „Гди вам е год воля, одговори домаћин. — „Е добро, продужи Инглез реч, кад ми од волѣ стои, то љу печенѣ кући понети, и код куће нарезати.“

Славни философ Кант дође с' едним прія-
телѣм у гостилницу ручати. Донесу и едно
ело, коє є кант особито радо ео. Едан гост,
незнаюћи да Кант бибера не люби, узме би-
берняк, и изпразни га свега на то ело, го-
ворећи: ово я радо едем, кад є добро по-
би-берисато. -- „А я едем радо, кад є с'
бурмутом посуто,“ одговори Кант, и узам-
ши свою бурмутицу из њепа, истресе ю
на ело.

„У којој є земљи најболѣ живити?“
упита нетко оштроумнога Арлота. „Свуд' є
добро живити, одговори овај, гди су трош-
кови манѣи нежели доодки.“

У време, када су Спаніолци рат с' Ни-
дерландском водили, прође њенерал Спино-
ла кроз Париз, да прими команду спаніол-
ске войске. Хайнрих IV. Краль Французки,
прими га с' великим достоинством, и упита,
на кои начин мисли ратовати. Спинола є
знао, да є Хайнрих више Нидерландској на-
клонут, нежели нѣму; но опет му каже,

што е и како поступати науміо, знајући, да му краљ ништа веровати неће. Хайнрих одма даде потайно на нидерланскога ђенерала писати, што Спинола оће, и научига, да свему овоме против поступа. Тако се и учини; но будићи да е Спинола управ онако поступао, као што е казао, учине Нидерландци сами себи велику шкоду. Кад Хайнрих ово зачуе, рече он срдито: „другиме вараю с' лажом, а Спинола ме превари с' истином.“ —

Французки поета М. био е више пута сасвим од миели разнешен. Едан пут, кад е буйна киша падала, стаяо е на сокаку под амбрелом, и читао некакова објавленія. Прође покрай нѣга една госпоя, која га е познавала, и рече му из шале: „Зашто нескинете амбрела, господине? зар невидите, да киша непада више?“ — „Гле! я сам на то већ заборавіо,“ одговори он, и узамши амбрело под раме, пође онако замишљен по највећем' плюску кући. Кад дође кући, сав мокар као окупан миш, упита га жена с'

удивленіем: „бог стобом, човече! ти идеш по оваком плюску кући, а носиш амбрело под раменом!“ — „Та гле! рече М. ясам збия сав мокар; а една ми є госпоя баш управо казала, да непада киша!“ —

Франц I., Краль Француски, біо є у цркви, кад се едан богато обучен човек полагаю кардиналу од Лотринга приближи, и нешто му крадом из ђепа извуче. Краль то види, но будући да речени туђина на нѣга оком намигне, као да є то све само шала, ђутао є, мислећи, да то нетко мора бити, кои є с' кардиналом добро познат. После службе Краль упита Кардинала, дал' му ніе ништа нестало, и овај, опицавши ђепове, весмасе препадне, кад види, даму нема бурмутице, коя є од злата и с' драгіем каменѣм сва посіяна била. Краль се насмее, и заповеди дворянима, да бурмутицу натрагдаду; но нитко ове заповести ніе разумео, и сад' еє топрв Краль увѣри, да є збия украдена. „То є први пут у моме животу, рече он срдито, да се лопов самном с' дружію.“

Господин С. имао є весма ленога слугу. Єданпут он чує ноћом, да слуга у своіой соби стенѣ и наипосле разуме ове речи: „Ах! дами є само єдна кап воде!“ На то он зовне слугу, и заповеди му, даму ладне воде из бунара донесе. Кад слуга ову заповест изврши, и воду донесе, рече му господар: „Садпій, кад си тако жедан.“

Некакав старац дође Адріану, римском Імператору, за неку ствар молити, но кою му овај одбіє. После неколико времена дође он опет с' том истом молбом, но біо є сада обучен и накитит, као какав младић. Адріян га позна, и рече му шальиво: „Та я сам ту молбу већ єданпут твоем оцу одбіо.“

Наполеону єданпут код параде капа с' главе падне. Єдан обличњи лайтнант прирчи, дигне капу, и дода му є. Наполеон, непознавшига, рече му: „зафалюем, господин капетан.“ — Лайтнант привати реч и упита: Код кое сам регіменте капетан? — Код мое гарде“ одговори Наполеон, нетеявши своє речи натраг узети.

Код єднога другога догађая упита Наполеон єднога Лайтнанта: „Єсте ли ви капетан ове компаніє?“ — Овай, мислећи небили се и нѣму онако случило, као ономе првоме, одговори: Нисам, али сам од онога дрвета, од кога се капетани праве. — „Є добро! рече Наполеон; кад будем требао дрвенога напетана, онда се можете код мене явити.“ —

„Та шта си чинію?“ упита єдан господар свога слугу, „донео си ми две рукавице, ободве на десну руку.“ — Я незнам шта би чинію, господине! одговори слуга, оне две што су код куће нећете такођер потребати моћи, ер су ободве на леву руку.“

Две комшіє купе єдно прасе на полу, и ранилису га никое време заєдно. Кад неколико времена прође, рече єдан другоме: „Є брате! я ћу сутра мою полу прасета заклати, а ти твою можеш іош ранити колико ти драго.“

Човек, и жена, кои нису наймирніе живили, опет се еданпут заваде. Кад буде увече, упита она мужа уздисући: знаш ли ти, какав е сутра дан? — Незнам, одговори он срдито. — „Сутра е 25 година, од какосмо сачетани; нећемоли се дакле помирити, да сутрашњи дан славимо?“ — Чему би то добро било, одговори муж, болѣ да чекамо још 5 година, пак ћемо онда славити триесто годишњи рат. —

Едан муж имао е одвећ злу жену. Кад се он едан пут већ на смрт разболи, стане га жена тешити, говорећи: нетугуй мили мужу! ако би баш и морао умрети — мићемо се на ономе свету одет састати. — „Зато ми се и плаче, одговори он, ер знам да нећу ни на ономе свету мира имати.“

Французки лѣкар Делпеш био е врло учен, но мало безобразан. Еданпут га една госпоя даде к' својме болесноме мужу довести. Преко ноћ муж умре. Кад лѣкар у јутру натраг пође, упитага госпоя, што е

дужна. — 4000 фор. одговори он. — За бога! то е од већ много за : ш мали труд, рече госпоя. — „Делпеш за маню плаћу ни из куће пеизлази, рече он, и ако вам е много, да ме небудете звали.“ — Е добро, продужи госпоя реч, сад е дакле на мени ред, вама рачун правити: Висте код мсне вечерали; я вечере недам манѣ од 1000 фор. У моіой сте кући спавали, и будући да моя кућа ніе гостилница, то за конак опет 1000 фор. платити морате, а данашњи ручак опет чини 1000 фор. дакле све скупа 3000 фор. Ево вам дакле још 1000 фор.; ако нисте задовольни, а ви ме тужите.“ — Делпеш е мислио, да е болѣ узети, штому се дае, него тужити, и тако и учини.

Разрѣшеніе загонетки.

- 1) Друм, ум.
 - 2) Прозор, позор.
 - 3) Соко, око.
 - 4) Плуг, луг.
 - 5) Друга, дуга.
 - 6) Писмо л.
-

ИМЕНА Г. Г. ПРЕНУМЕРАНТА.

Б е ч.

Високоучени господин Вук Стеф. Карацић, философије доктор, и учени друштва: Санктпетербургскога вольнога любителя Руске Словесности, Краковскога, Тирингско-Саксонскога за изтраженіе отач: старине, и крал: Гетинскога член коресп.; Високоучена Г. Г. Бояѣія и Шмид; благород: Г. Г. Гаврил Владислав, тргов.; братія Николић, тргов.; Константин Антоніевић; Георгіе Јованов, гражданин бечки; Јоан Лазаревић, кројч; Живко Петровић, молер; Димитріе Јокић, ученик политехнике; Теодор Урошевић; Николае Димитріевић, ц. к. закл. Сенсал; Петар Стефановић, ц. к. Палир; Лазар Герески, бирташ; Данило Стојановић, беамтер.

Београд сербски.

Сиятелана Господична Анка Ефрема Обреновић. — Благор. Госп. Димитри П.

Тирол, воспитателъ фамиліе Сия: господ.
Ефрема Обреновића. — Госп. Димитри Н.
трговац.

В и н к о в ц и.

Високоблагородни Госполин Јосиф Ми-
хайловић, *Obristlieutenant und Gränz-Vaudirek-*
tor. Благор. Г. Г. Ігнат Руњанин, *Vauadjunkt*;
Конст. Мандровић пивар. Борџа Петровић
тргов. за сина Петра. Атанасія Урица трг. за
сина Васу. Конст. Јанковић, Никола Јан ко-
вић, Петар Георгіевић трг. Јоан Шеленбергер
Тишлерм. Александер Веселиновић кројач.

Ј а с е н о в а ц.

Пречест. госп. Георг. Стоайнић намѣст-
ник и парох Јасеновачки; Чест. госп. Нико-
ла Драгишић капелан и Учитель; Благ. Г. Г.
трговци. Јоан Дедовић; Никола Дедовић;
Георг Радојевић, Јоан Угринић; Георг Ди-
мовић; марко Крайнчец римо-католик;
Андрей Цернадек римо-католик; Анастас
Петровић трг. из Брода. Благор. Госп. Со-
фія Алексић рођ. Савић, любительница
сербског књижества; Госп. Катарин Дави-

на , агент Госп. Лауренті Чоте из Рјеке :
 Госп. Винценц Масоні, агент; Госп. Мате-
 шића из Рјеке; Г. Г. Јоан Сопић, живопи-
 сац; Теодор Теодоровић трг. калфа; Г. Г.
 Холц - шпекуланти: Вујо Вујасинович: Ма-
 то Цицак рим - кат; Јоан Шипуш рим - кат;
 Стефан Маринковић; Георг Котур, за сина
 Васу; Г. Г. Јоан Котур, кројач; Јосиф Три-
 вунчић, Тишлер и Билдхауер; Василии Ро-
 сиян, хирургус; Петар Вучковић, Бирташ;
 Благ. Госп. Константин Трифић, и Јоан Са-
 раилія, купца Констайнички; Благ. Госп.
 Паво Котур, трговац и совокупитель пре-
 нумеранта.

З а г р е б.

Госп. Никола Поповић.

З е м у н.

Високоблагородни Господин Василии
 Лвзаревић, капетан и биргермайстер 1 е.
 на велин папиру; Високоблагородни Г. Ваић
 от Варадине, 1 е. на велин папиру; благ.
 Госп. Живановић, Polizeiaadjunct; пречест.
 Госп. Лазар Савић, протопресвитер земун-

ски; Високоучени Госп. Стейћ, Доктор медицине; Блогор. Госп. Никола Марковић, апотекар; Г. Г. трг. Павел Лацко; Алеца Јовановић; Теодор Гомић; Павле Георгиевић, за унука Димитрија; Павел Марковић из стара Сланкамена; Петар Јакић, за унука Петра; Кузман Михайловић, совокупитель пренумеранта.

Карловци сремски.

Висок. Г. Г. Константин Пачић, Доктор и физикус комунитета; Јаков Герчић, гимназ. Директор; Јоан Пантелић, гимназ Професор; госп. Александер Адамовић, трговац; благ. Госп. Марко Лазаревић, А. Е. М. експедитор.

Лукка.

Благ. Госп. Ковачевић, Камеріер Е. К. В. Ерцегга от Лукке, радом из Ирига.

Митровица.

Благонадеждни Георг Пантелић, дяк нѣмачке школе, 1 е. на велин папиру; благ. Г. Г. Стефан Александер Крестоносић, лебцелтер; Димитрија Поповић трг.. Стефан

Радовановић, трг.; Стефан Коваковић, учи-
тель серб. школ.; Петар Томашевић учитель
и совокупител пренумеранта.

Н о в и С а д.

(Послани од г. Саве Груића).

Високоучени госп. Јоан Раић, адвокат;
честнѣиши госп. Григоріа Андревић, парох
Н. Садски; Г. Г. Јоан Зомпарић, тргов:
Савва Груић, Солар, за сина Јоана; Геор-
гіе Јанковић, трг; Александер Добројевић
трг из Опова; благ. господична Анна Дими-
тріевић, любителица чтенія; Г. Г. Јоан Јо-
вановић Бурјан; Петар Радосавлѣвић жива-
писец; Павле Петровић, трг. за сина Да-
нила.

(Послана од Г. Георгія Киријаковића.)

Честнѣиша Г. Г. Константин Маринко-
вић, парох и чест. консіст. Ассесор; Јоан
Поповић, парох Н. Садски; Георгіе Вуко-
вић, парох Н. Садски; Високоучени и бла-
городни господин Јоан Хадѣић, Доктор
Права, факул. Пештан. Члена, Свобод.
кралѣв. Вороши Сенатор и гумназ. Дирек-

тор; Високоучени госп. Григоріи Секулић,
медицине Доктор, и избранога общества
член; благород. Г. Г. Гавріил Баичевић,
кралѣв. школа Директор, мађ. закл. Адво-
кат, и избр. общ. член; Гавріил Ползовић,
закл. Мађ. Адвокат, и избр. общ. член; Ла-
зар Урошевић, Свобод. Кралѣв. Вароши Ин-
жинир; Почтенород. Г. Г. Петар Стояно-
вић, трговац, избр. общ. член, и верховни
гумназ. Куратор; Јоан Полит. трг. и избр.
общ. член.; Јосиф Мачвански, Архадіи Ши-
ћаровић, Георгіи Шевић, Никола Патрати,
трговци; Давид Косановић, винопродавец;
Василии Марковић, мужки кројач.

П а н ч е в о .

Пречест. Госп. Константин Арсеновић,
протопресв. панчев. и честнѣи. Конст. Сосѣд.;
Чест. Г. Г. Оеодор Живковић, пар. Панчев.
и чест. Конст. сосѣд; Папула Јосифовић,
пар. Панчев.; Јоан Милковић, протопрес.
Капелан; Преподобни Г. Г. Арон Цервенко-
вић, монастира Воиловице Намѣстник; Па-
хоміи Јоановић, мон. Воиловице Діакон;
високоучени Давид Раић, Нем. бан. Ре-

гим. Директор; благородни Г. Јоан Јагодић
от Корняре; Г. Г. трговци. Георгие Варсан;
Живоин Варић; Павел Вуић; Анастас Шаи-
ковић; Стефан Јоан Зего; Сумеон Нано
Јоановић; Димитрие Станижић, за сина
Марка; Георгии Верига, купец и любочи-
татель; госпожа Екатерина Тамбурић, лю-
бочитателница; Г. Г. Іліа и Елена Маимо-
вић; Јоан Симић, берберин; Гаврил До-
бричић, купец; Александер Бороевић, ле-
целдер; Михаил Неделковић, лецелдер. —

Петриња.

Благор. Госп. Павле Диздар, Magistrat-
rath; Г. Г. Васо Вуковић, трговац; Јоан
Сарачевић, трговац; Іліа Станковић, ђур-
ђија; Никола Бреберин, казанђија; Гавро
Паић, казанђија; Михаил Милаковић, кројач;
Јефто Пушкар кројач.

Париз.

Високоучени господин Јован Драгић;
Госп. Алесза Драгић, Гражданин, родом
из Земуна.

Рим.

Д. г. Ковачевић, Художественик, ро-
дом из Ирига.

Р у м а.

Благ. Госп. Симеон Груић, варош. беам-
тер; Гаврил Груић, трговац; Георгіе Груић;
Јоаким Воиновић, трг.; Јаков Павловић,
варош. кнез; Александер Воиновић, трговац.

С и с е к.

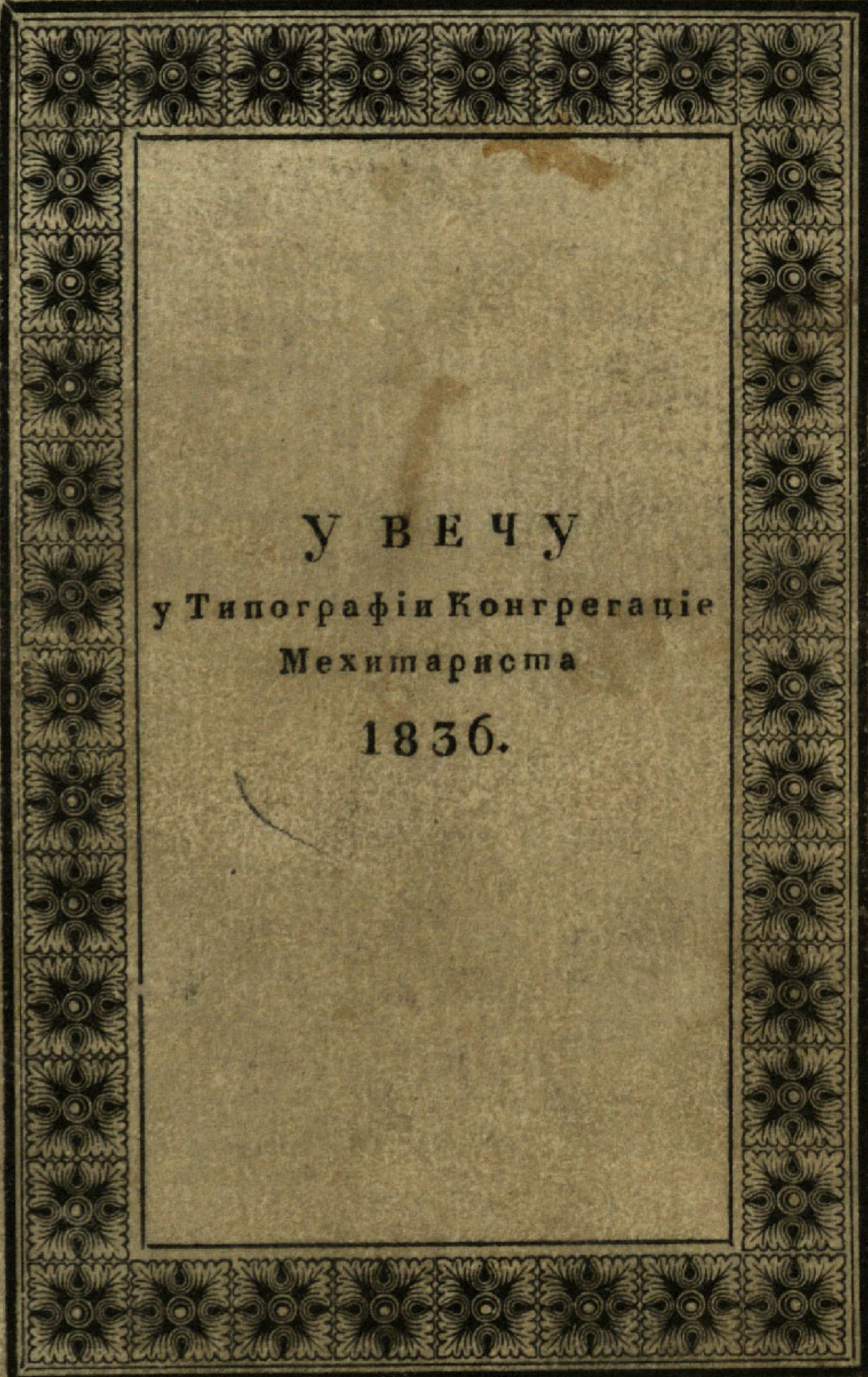
Госп. трговци. Симеун Маливук; Васи-
лія Кавић.

С у с с е к.

Чест. Госп. Георгіи Трифуновић, пар.
сусечки.

С е н ь.

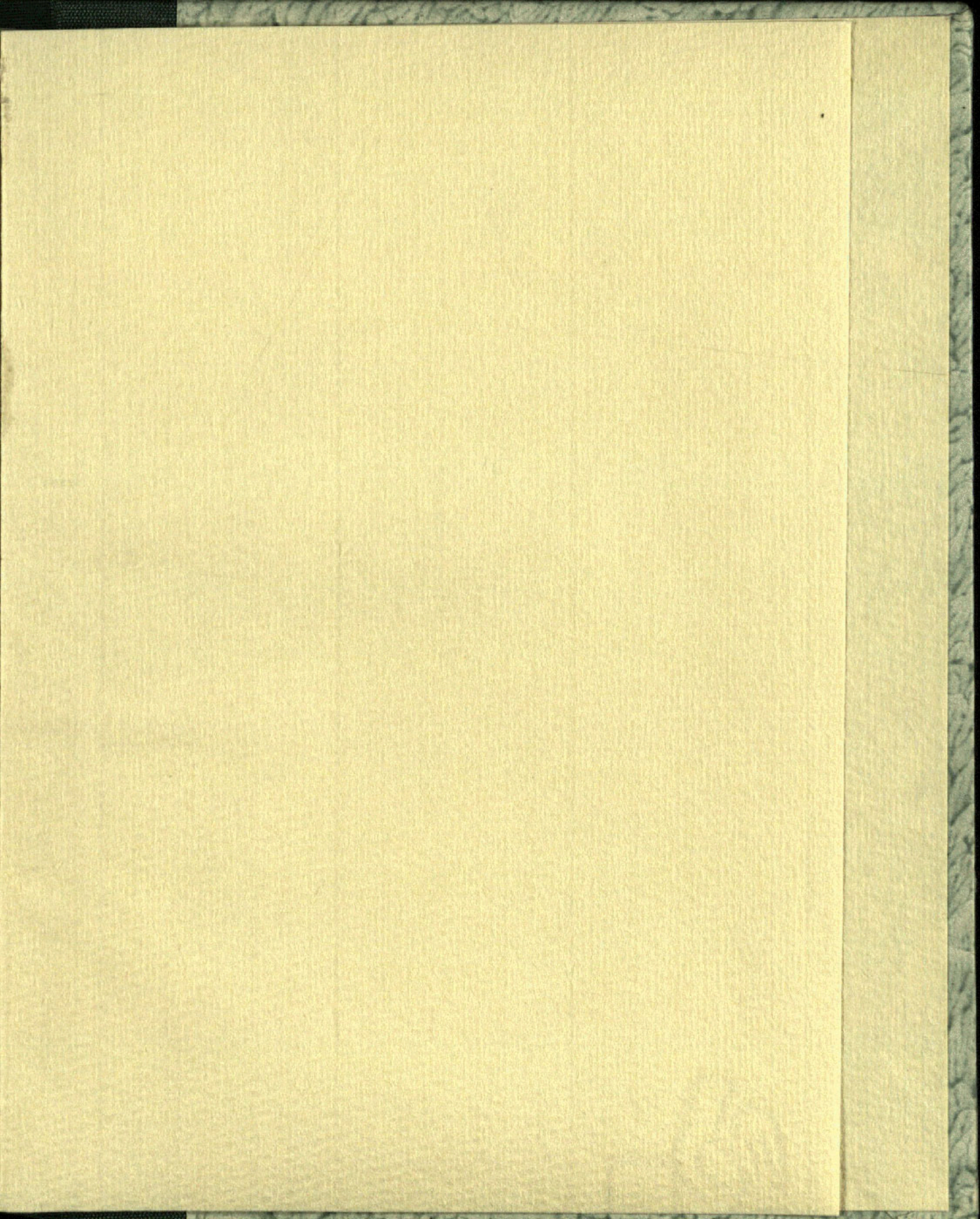
Чест. госп. Симеон Лужаић, Јерей и
админ. Цркве Сеньске; Г. Г. трговци. Т. и
џ. Браћа Милеуснић; Исак Милеуснић; Ни-
кола Радовановић; Лазар Раичевић; Јоан
Јакичић; Георгіе Сигур; Јоан Савва Петро-
вић; Антоніе Живановић; Г. Г. Атанасић,
натіон. Сенсал; Оеодор Радовановић, тргов.
Калфа; Гаврил Обрадовић, тргов. Калфа;
Христифор Атанасић, злато и сребродѣлац.

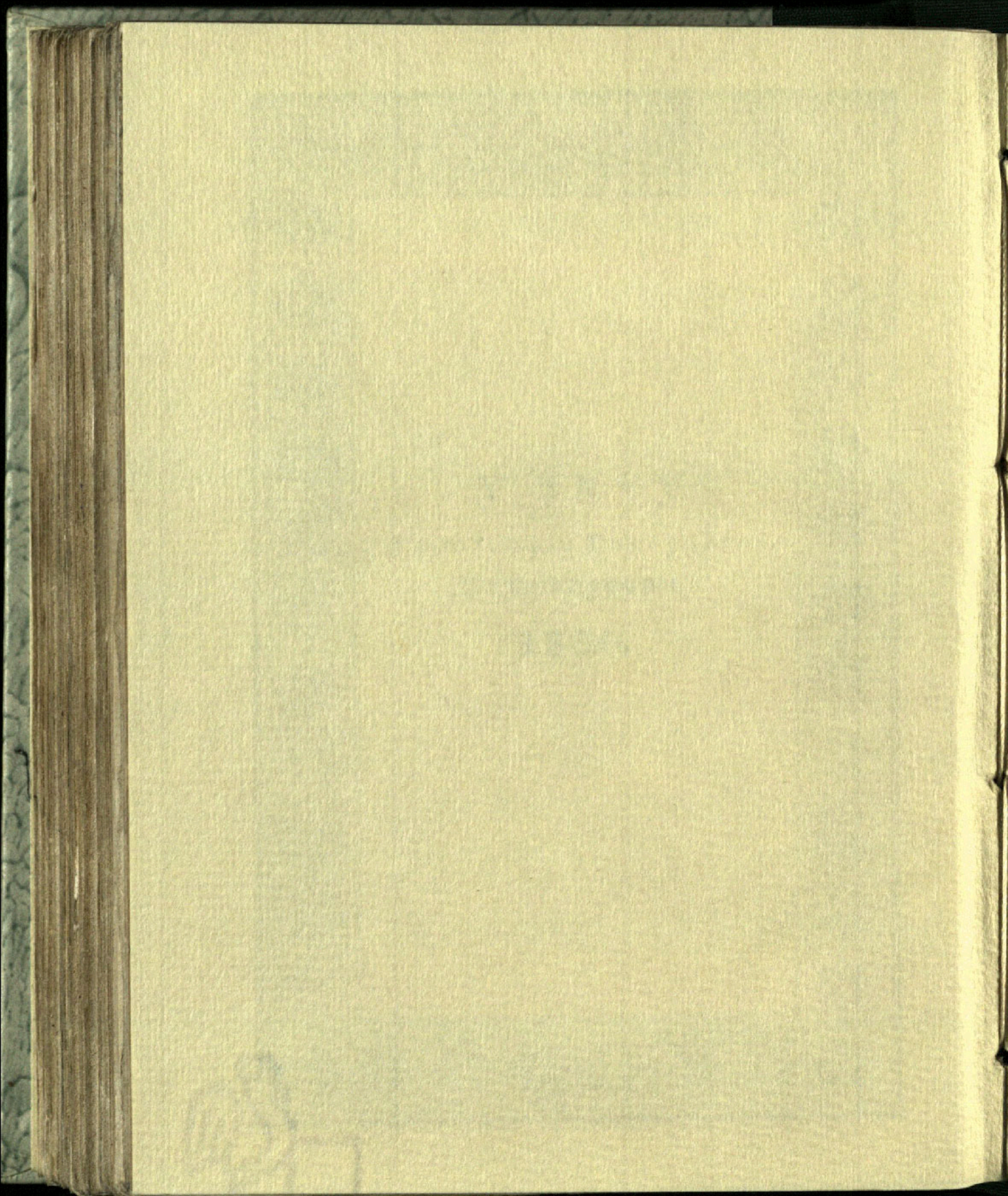

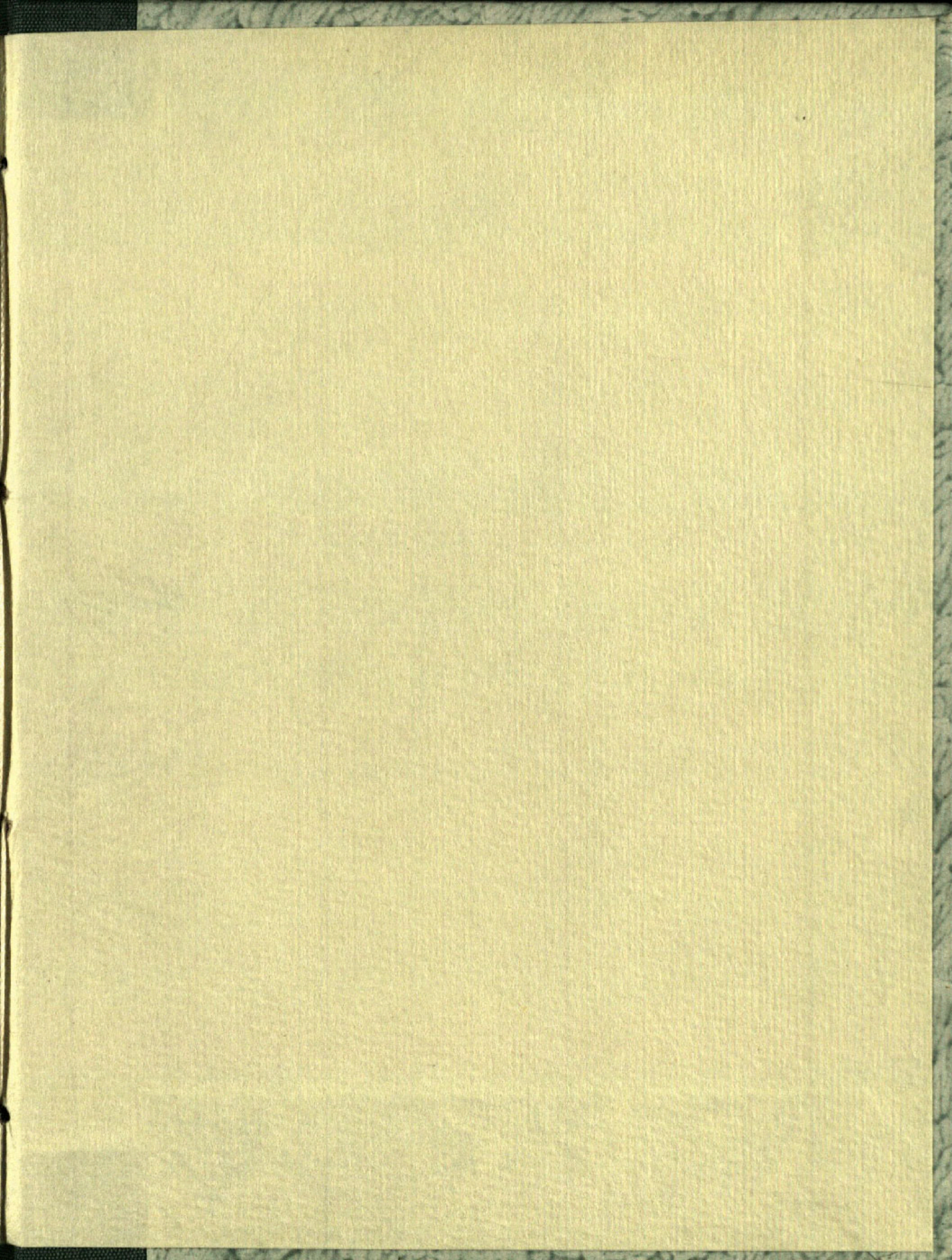
У В Е Ч У

у Типографіи Конгрегаціє
Мехитариста

1836.

БИБЛИОТЕКА МАТИЦЕ СРПСКЕ

РП Ср I 19

1836.1